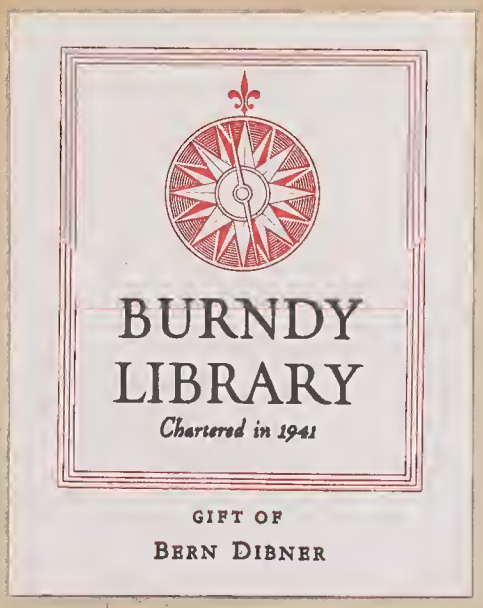

Notes on Philosophical + Scientific subjects
in Latin ; on 176 p.p. of paper. c. 1600

Notationes et Quæstiones

Logica.

Et hic communis tenet de actione moralis quod differt, ut
ipse ostendit bene de ipso, tenet vero Aristotelis et alij bene sentiunt
moralis quod vult scripsit bene vult vero, tenet ut dicit c. 2. b.
2. de natura log. Cap. 15.
Persuadere est assentiri orationi ad libendum consentiendo. Ibid. cap. 3
Persuasio fit verbis motivis { de quæstionibus. / motiva orationis. / questionis tendentis ad } Ibid.

Fund / faad

fouve

nous out

tm tyf ma an

Emisto / fbo

f m tyf nato / f ayoe

mt ontio est

4 vs vs 20

fouve

Amisti

A B

An Accidens reste statuatur — 108.
An inesse, siue inhærere subiecto sit
ex essentia accidentis — 113.
An idē accidens numero possit esse
in diuersis subiectis — 116.
An idem accidens numero possit
in genito remanere quod ante
fuit in corrupto — 116.
Cur post rei interitū aliqua eius
accidentia seruētur in genito,
aliqua vero non seruentur — 123.

MSS
67 B
B3
NMAH

71 C

H D

De demõstratiuæ artis vtilitate —— 34.
De dialectice vtilitate —— 34.
An definitio differentiæ certæ
a Porphyrio tradatur —— 95.

An in definitione generis hæc nuda vox (genus) an res huic voci subiecta, an aliquid aliud definiti locum obtineat — 69
An genus a Porphyrio recte definiatur — 72.
An generis natura in una specie conservari possit — 82.

De logica natura ——— 1.
An logica sit scientia ——— 3.
Logica nõ est intelligentia sapi-
entia, neq; prudentia ——— 10.
Logica nõ est ars ——— 20.
De fine logicæ ——— 26.
De subiecto logicæ ——— 29.
De subiecto logicæ in 1.ª significatione — 20.
De subtto logicæ in 2.ª significatione — 20.
De subiecto logicæ in 3.ª significatione — 21.
De subtto logicæ in 4.ª significatione — 22.
De diuisione logicæ ——— 27.
De logicæ particularis necessitate — 32.
De logicæ particularis partibus — 33.

De libro prædicamentorũ —— 28.
De poetica —— 38.
De poetica quomõ sit pars logicæ — 41.
De discrimine poeticæ et aliarũ partiũ logicæ — 42.
De poeticæ loco —— 43.
An sint tantũ quinq; prædicabilia — 52.
An proprium recte statuatur —— 101.

2 T 3 k

De Rhetorica ——— 38.
quomo° Rhetorica logicæ pars sit, et in quo a dialectica differat ——— 39.
De Rhetoricæ loco ——— 43.

S.

De Sophistice utilitate —— 34.
An Species recte definiatur —— 87.

Vtrū vniuersale sit ens — 47.
An vniuersale sit subiectū tractatꝰ de ꝓdicabilibꝰ — 49.
An vnū ens alia subsistāt ꝑ se, an in solis animis sint — 57.
An vniuersalia sint corporea mere — 62.
An natura vniuersale sint aretꝰ sint singulis annulsa et seperata — 66.

1. Corp̃ celi sit rotalis?
2. Cibo simplex artior sit ad nutri=
endum quã multiplex?
3. Ergo sit sit idem numero in omne
genere?
4. Sensu exterior recipiat suã substãtiã
5. Celũ agat in inferiora?
6. Vita consistat in calido et humido?
7. Luna sit causa fluxus et refluxus maris?
8. Superiora agat in inferiora?
9. Motus celi sit uniformis?
10. Nubredo recte definiat?
11. Monstrũ fit a natura preter naturam?
12. Excentricus sit causa inequalitatis motus celi?
13. De causis salsedinis maris?
14. Mouens ppetuũ requirit motorem?
15. Generatio sit motus ad esse dictus?
16. Anima sit in toto et in qualibet eius parte?
17. Vltimi corpus mouentis mouentum.
18. Omne agens agat sibi contrarium?
19. Sit infinita actu?
20. Augmentatio sit motus continuus?
21. Cor sit membrũ principale et anima sedet?
22. ~~Fluxus sit naturalis actu?~~
23. Quid sit intellectus agens?
24. De diuersis eccentricis, et motu eccentricos?
25. Agens agendo vsq; alteratur?
26. Sit eadem natura celi et sublunarium?
27. Mundus sit eternus?
Hoc: Respi: melius ab optimo vsq; quã ab optimo recte
Hic: Voluptas egrorum diuitie, aut virtus, sit bonum?
Hic: Magistratus diuersi sit bonis vtilis?
Hoc: Fluxus sit naturalis actu? 7: 17:
Hic: Hereticus sit bene ciuitatis diuitie?
Hoc: Status optimi sit preferendus ad secundum statum?
Hoc: Homo sit animal ciuile a natura?
Hic: Sit fundã proprio humane mutua ad mutationem
Hic: Fluxus in principio sit admittenda?

Quatuor
1º. qma Logica dr̃ dr̃ respd ois̃ q̃ ois̃ Logos dr̃ et q̃ rationes, dō q̃d respd. dr̃ q̃ primos ij dr̃ sunt conceptus: q̃matica aut̃ nō dr̃ dr̃ qa illi conceptus ij dr̃ vocibꝫ dr̃ literis nō significant.
2º. q̃matica dr̃ prior Logica, qa intelligere aliqd conceptus nō possumus, nisi eos dr̃ significativos intelligamus.
3º. q̃maticus vocat vocū significativū dr̃ et nomē atq; ois̃ reliquas orationes, et dr̃ et aptos constitutiōs: conceptū aut̃ significatū nō considerat nisi q̃tenꝰ vocē significant aut̃: Logicus vero conceptus ab his significatis constituitꝰ, ipsas aut̃ voces significatas nō considerat, nisi q̃tenꝰ conceptus significatos.
4º Logica propr̃ dr̃ dicta ꝛr rationē dicendi et aut̃ dr̃ hanc vocē q̃a ad vocē nostrā addiscendā vtiq; debemus: q̃matica aut̃ propr̃ dr̃ vocata ꝛtra tertia constitutio, qua inducimur ad omē disciplinarē intelligentiā et audiendo et legendo.

An Logica sit scientia.

In hac quæstione exponendꝰ erit primo notare qd vocat Aristo. Ethic. cap. 3. Dividit enī in duas

Duo
- vtrosq; variat, et incertos, quæ sunt quæ vocat illa quæ ex se certa sunt, et nunq̃ fiunt: vocat quæ fiunt ab humana voluntate nostra, sed a natura ex certa causa exeunte.
- Contingentes, quæ esse et nō esse possunt, quæ fiunt vocat diuersimodi: quæ ab eis voluntate exeunte, quoniā dat vocat facere vocat nō facere in est nostro arbitrio exercitū est

Quoniā omēs scientia in vocat exactā Disciplina scitu
Hanc vocē diuisionē, disciplinarū quoq; duas dicit

Duo.
- Quod in ijs vocat exactis quæ a nobis fieri, non amittit possunt, et vacat vocat contingentes: atq; ex his disciplinā dicunt nunq̃ dicit instituta.
- Et quod in ijs vocat exactis quæ nō a nobis fiunt vocat sunt, vocat certas aliās causas exeunte nostra voluntate exercitū habent: ex aut̃ ijs vocat disciplinā omēs instituta omēs contingentes

Et ppr qd quada distipluid tractant vob nrossuria quada vob tantingentib, nrossid ost vt distipluid ea-
dem sunt
duplices
vide vt vom quā tractamus cognoscamus, enim
tonuris sunt vob possibilia. nā vob illas
quas offerre nō possumus eo tantū cōsilio
contemplamur vt eas cognoscamus, eò qd
a nobis fieri nulla ratione possint. atq; ea
distipluid qua in istiusmodi vsant vobus
stricta appellatid
vide vt vō quam tractamus officiamus aut offerre
distamus: quare vere dicit cognitionē qua
vere videamus, scrupulosi tamen existimus, nō ost
cognitio sed operatio. nā de multo quidem
cognoscere vt de cognitione offerre aliquid
dicimus, qd sine cognitione dicunt nō offerre
remus, sunt dicturi vel difficiliter offerre
mus. et huiusmodi distipluid nō sunt stricta.
Distipluid illa qua in vobis necessarijs vsat eo tantū
scopo vt eas cognoscant merito stricta contemplatid
appellatā sunt. enim tonuris sunt stricta
duplices
Divina qua de metaphysica dē, qua vob a ma
teria penitus abiunctas considerat.
naturalis, qua vob materialibus quatenus
materialibus sunt tractat.
Mathematica, qua de ijs vobis qua materia-
libus quidem sunt, separatorum qd sint materia-
lia nō existimant, agit. tamen quia dari ostendit
a sensili materia nō pendet ab ea per
mentalem abstractionem speculant.
Quemadmodū vob contingentibus sunt duplices ita distip
lina qua in illis versantur sunt
duplices
qua versantur in illis vobus quae a nobis agi
untur.
qua a nobis offerri vsant in illis vobus qua a
nobis offerri dicunt.
Artio est cum qua ad finem ut vitiū optimum quoq;
intellectualis habitus operandi dē atq; in eis tota mo
lis distipluia vsatur.
achio quid
Effectio est cum qua ad materialia opera optimum, quoq;
habitus intellectualis dē ars.
effectio qui

Prudentia quid ars quid.

Aristo. 6° ethicorum dat artes definitiones, dicit ergo 5. artium esse exhibitivorum rationem habentium. Artes vero esse exhibitivorum rationem opportunitivum.

Inter artionem et operationem illud differunt est quod inter dominum et servum, inter finem et ea quae dirigunt ad finem. Nam artes aliquam materiam habentes et elaborantes ad similem facilitatem tanquam ducis ministra dirigunt. Actio vero non ad facilitatem dirigitur sed est ipsa facilitas ut dicit Aristo. 1. Ethic. Cap. 7.

De reliquis intellectualibus exhibitivis, ergo et speculativis aliqua videnda sunt.

Scientia quid.

Scientia est recta ratiocinativa rerum simplicium necessariarum et semper existentium. 6. Ethic. cap. 3. ubi dicit ad esse exhibitivum demonstrativum. Vide

Scientia est rei cognitio ex causa ad animi certitudinem qd rem ita habet esse non possit aliter illa causa. 1. demonstat. cap. 2. tex. 5.

In omni scientia requiritur necessitas

Duplex { una in ipsa re cognita, quod simpliciter necessaria sit et aliter esse non possit.
& altera, in animo scientis qui omnino certus esse debet rem illam aliter esse non posse.

Nulla omnino exhibemus scientia si ejus quae ad unam partem contingit oppositum aliam vitabis sublata sit. Et si rerum contingentium nostra cognitio sit. vide necessariarum quidem, sed ad animi incertitudinem et exhibitionem.

Intelligentia quid

Intellectualia dicit cognitionem principiorum, eo quia scientia conclusionem adipiscimur. Quare majorem habet certitudinem et necessitatem quam scientia, ut patet Aristo. 2. dem. cap. 2. et in 2. demonstr. Cap. 18.

Sapientia:

Sapientia est habitus existentissimus scientia ad intellectualia, et voluti scientia capit habitus. ut dicit 6. Eth. Cap. 7.

Tres quinque superadicti habitus intellectuales sunt

Duplex { vide quod essent in rebus simpliciter necessarijs et eternis et ex his nulla esse nulli esse habeant quinque dicuntur sunt res, ex scientia intellectualia, et sapientia
Vel quod essent in rebus contingentibus et in nostra voluntaria arbitrio constitutis. Quibus quinque sunt habitus duo ex prudentia et arte.

Quoniam de arte et scientia expressum dictum est nec est inquirendum de illis qd de illis dicit 2. demonst. Cap. 18. nisi quid scientia

60.

Do outo osso, auto vero Do gouvrationo: sigrauo vortuo
auto vossiuoro ooiu offortionio ot gouvrationio qua nõo
sunt, ot piori a nobis vossit: Philosophus tamen exponit
uus, nihil offiuoro vult, sed oa qua ia sunt cognosoro: &
Eiso auto offiuoro vult aliquio qd nondum est: q̃ 8 cap.
6. Eth. cap. 4. ait omo auto in gouvrationo Cesari; nõ qui
gouvrationo nicollianus naturalis, sed oa qua a nobis
fit ex gubita auto, ut gouvrationo horti, plabis, domus
ot simulia: Cesaroo ot alia oiusmodi qua nõo sunt, uoro
auto in vostauration gouvrauo ot offiuoro.

Ista ita constituta Lodica nõ osse stipulia ita q̃bat.

Cat. 1ª

C. ota uartatio Lodica est. Do oomodis motionibus, q̃
auto oxpus nostio sunt, ot arbitratu nostro osse ac nõ osse
possit: nõ sit q̃ uos noossaria, sed contingentes, ita q̃
sub stipulia nõ cadut, quia stipulia sit uoio tantũ, uoro
saria.

2ª Cat.

Illa Distinctio nõ est stipulia qua utatur in illis uobq
qua a nobis q̃duci ot offici possit: ut huiusmodi est Lo
dica ait omo Cicero. 1. De premia uesolutione, in qua uix ro primo
et socuda sortionis Do gouvratione syllogismum ex doctro
uz quamõ offiuio nulla sunt, ot quamõ facile a nobis fieri pos
sit, ot nos ad eos offiuio nos aptiores ddamus. Et quis, no
uidoat talo osse omo auto Doroto? si quis omo auto ædifica
toria scribero ot, nihil aliud Doceo ot quaiu quamõ bona ac
facile ædificada sit domus: ot alia talos simulitę. q̃

3ª Cat.

Ita 1. Top. cap. . uiquit Cicero loca esse q̃ bona dicuntur gouvra: &
Eiud ot quid uoluptati sit bono. Contingentibus ot alia
mundus sit absimilis Lodica ot alia mundi Do mõstratio
sit Do similio subiecti, ex assortionis. ubi q̃ ot q̃ bona
Lodica uoq; utilis esse ac q̃ bona dicta: uoruatiua q̃ pi
stipulationis, uoq; uestiba sed ab utraq; distincti q̃.

4ª Cat.

Illa Distinctio nõ est stipulia qua nullemus uoi stipulatio
uadit. ot Lodica nullemus uoi stipulatio uadit, ut costat
Cicero. in Cathilinam ni quinum lib. Top. q̃.

Nota

Hoc nõ est omittendu qd stipulia Lodica est

Duplex { una qua da Latinis Doronis, ac uocatur auto sponsio
a uobis De
& altera, qua Latini utuntur, sine in usu posita, qua
uobis sine Cicero id applicata ac collat

Cesari Lodica Doroto uocant stipulia ubi Cicero q̃
q̃ auto osse, sed da Dicit insimulo tantumodo Cicero q̃
applicatam uero stipulia ot Cicero q̃ auto osse fat

Contra Latini dorunt dicunt esse scientiam, accelerata vero non esse scientiam sed instrumentum, qua sententia nihil falsius est. Logica enim autem est solum scientia, quatenus scientiam docuit, recipit enim et docuit in Topicis acutos esse alias vero quae Logica sunt, quasi diceret contra scientia remoto pro certo. In libris enim Logicis quae est Logica docet nihil de eo dictum reperitur tractat, quare Logicatores multa scientia capiunt de eo, et certus, scripsit tamen remote, quia tota est Philosophia et robur rationis dicuntur applicavit, et earum scientia contra.

Hor in loco ignorare non debemus, quomodo intelligendum sit Logica accelerata Philosophia, sed Philosophia et scientia esse. vel non ita est scientia et Philosophia aliae scientiae quidam scientia statuatur quae dicat Logica, scilicet Philosophia nos sententiales scientiae alia scientia non dat. sed scientia de quatenus sit scientia illa qui accelerat. Quid enim aliud est naturis Philosophia, quia Logica robur naturibus accelerata? Tota certe naturis Philosophia est conjectio multarum erroneationum, inductionum et syllogismorum in rebus naturibus formatorum. Ita de Geometria, de arithmetica et alijs scientijs dicimus. Procedere Logica accelerata nomen Logica non sortiat, sed scientia appetitus, et nomen sumit a rebus illis quibus accelerat, et vocatur scientia naturalis, vel arithmetica, vel alia aliqua. Logica autem certe de ea quae docet, et exempla tradit, et futura via ad alias acquirendas scientias ostendit, per autem non est scientia.

5ª rat. Modus scindi non est scientia: Logica est modus scindi et habet Z. metaph. cap. 3. tex. 15. ubi dicit absurdum esse quaerere scientiam sine et modum scindi, ubi modum scindi Logica intelligit et habet in expositionibus et Topica et alijs. 4º.

6ª rat. Scientia est talis vita aliqd obiectu: 1. tradat de aliqua natura: 6. Eth. cap. 6. 11. metaph. cap. 6. 1. demonst. cap. 8. tex. 25. at Logica non tradat quicquam rectum. 1. demonst. cap. 8. tex. 27. 1. de interpret. cap. 11. 4. metaph. tex. 5.

7ª rat. Scientia est de rebus necessarijs: 6. Eth. cap. 3. et 6. 1. demonst. cap. 7. tex. 19. at Logica est de syllogismis et argumentationibus quae non sunt necessarij: imo aliquando sunt quando disputatio fit, possunt autem disputationes non sunt. 4º.

Dubitatio 6

ob. 1ª

Logica est scientia, quia Logica demonstrat, sed habet omnia quae ad demonstrationem facientia requirit. Ergo habet scientiam subiectum et syllogismum. Ergo habet scientia omnes affectiones quae de ipso demonstrat. Ergo habet scientia et quae demonstrat. Ergo ad definitionem syllogismi multa ipsi inesse ostendit. Logico ergo nihil dicit quod minus in rebus Logicis demonstrationes possit scientia. Ergo Logica est scientia.

Sol.

Logica non est scientia, neque demonstrat, neque habet omnia quae ad earum demonstrationem requirit. Nam non habet subiectum tale quale ad scientiam. Omnes Platina requirit scientia quidem subiectum postulat et rerum non contingentium quod arbitrio nostro esse aut non esse possit. At syllogismus est orationis obtinendum proposita, quare in omni scientia subiectum non est. Imo nec dicimus esse, in qua Logica ostendi laborandum in Logica, nisi ad rerum scientia in ea via adipiscenda utile nobis instrumentum esse. Omnino syllogismus non exponit Logico ad subiectum Logica ostendendum, sed tantum ad demonstrationis et affirmandum exponit. Quorum omnium demonstrationem Logica ostendit syllogismi, ut demonstrationis explicamus, et quando utamur, non ut Logica nostra sola quod ante de syllogismo diximus, alienum de demonstratione Logica dictum est.

ob. 2ª

Logica tollicit multas non necessarias conclusiones et enuntiationes non necessarias, atque ita in rebus non necessariis, non in contingentibus necessitatem est scientia.

Sol.

Necessitas illa quae in scientiis aliis reperitur est talis est similiter dicta, quae reperit in scientiis tantum, non in Logicis conclusionibus. Alia est scientia quid, in constitutione finis quae non nisi in Logica sed aliae in quibus est ad demonstrandum reperit, et adiectiones et quidditas ad scientias utiles ad quas tantum, necessitas est ad tales et tales, malorum contingentium: ita in Logica si sit tollenda a nobis affirmativa, necessitas est in 2. modo 2ª figurae syllogismi fieri. si bradonda sit affirmativa necessitas est syllogismi fieri in quibus conclusio scientia necessitas est syllogismi fieri in quibus non necessarijs et enuntiationibus et rationibus conclusionis

Duplex

3ª. ob. Probus q̃ vo obus & tonat̃ logica id in vsu q̃ posita nõ ossõ strictia q̃r q̃ sumpto. Logica inexplicata q̃ philosophia q̃ dit q̃ nouia tomnia; at strictia oc q̃ verijs sit nõ oc tomnibꝫ: q̃ logica illa nõ ost strictia. Maiorẽ q̃ bat auctoritat̃ Xpi: qui multis in locis q̃ philosophia valdꝫ q̃ado vitat̃ rationibꝫ q̃babilibus & tomnibꝫ q̃ strictia nõ q̃sueuit dat̃ notat logicas, & a rationibus demonstratiuis quasi oc idoneos distinguit: quia oc tomnibus sunt, demonstratiua autẽ oc q̃ verijs.

Nomẽ Logica sumitur 2ᵒ

Vel q̃ vo tota disciplina logica, sic & Xpi nõ vitat̃ nomine logica quando inexpedit rationibus q̃babilibus logicas.

Vel q̃ vo sola facultas logica, q̃r nõ sumit nomẽ logica quando inexpedit rationibus factas oc tomnibꝫ vorsi q̃ verijs logicas atq; q̃r q̃ logica nõ strictijs inexplicata nõ ost strictia: sed q̃ demonstratiua inexplicata strictijs ost strictia do nõ q̃ auctor dictu sunt, quia oc verijs strictia vel verijs sonus vocabitur.

ob. 4ª. Qui logica sonusta a vocibus ossot institutiua, tũ vocꝫ inexplicata ossot quocꝫ institutiua ot nõ strictia: quia tum sꝫ institutiua tura in quid o sucꝫ tonsistit, quando ouꝫ institutiua tũ maxime q̃ vsui institutiua dicenda ost, quando in vsu ost vositus, ot q̃ cadiuꝫ tũr q̃ tissimi institutiua dicenda ost, quando introducit aliqd. at inexplicata strictijs nõ ost institutiua sed sit illa strictia tũ inexplicat̃: q̃

Institutiua sunt duplicia oc

Corporalia, quia ot sonusta a vocibus ot vocibus inexplicata quando ot vocant̃ institutiua.

Spiritalia, quae sonusta a vocibus institutiua sunt, at dicũ in vsu tonuꝫt̃ ot ad q̃ philosophia inexplicant̃, q̃ philosophia o strictia ipsa rui inexplicant̃ sunt: Et Xpi. ait 3. de anima cap. 5. tex. 28. nostra intellectiua ot dicti illa ipsa vt quae intelligitur quia intellectio ost vocepto scientiae tuo exposita ot spiritalis. Quid o istud ost id qd intelligit ot id qd intelligit̃, ot ipsa intellectio non ost q̃ nisi q̃ sibilꝫ logica quando scientiatibꝫ vsui sunt tonuocatibus tomi sent̃, ot tocundo to q̃ inexplicationi quae q̃ philosophia ipsa ost inexplicatus fit ipsa ot q̃ philosophia, ot institutiua fit ipsa ot q̃ inexplicatiua q̃ dicebatur.

Quod Logica non sit intelligentia. non sapientia, non prudentia.

Logica nō est intelligentia.

Ex iis enim quæ dicta sunt constat, quod Logica non sit intelligentia. Est enim intelligentia principiorum, quæ non indiget medio, et illarum quarum est intelligentia principia: est enim principia cognita conclusionum, intellectus vero cognitus extremorum ex quibus conclusiones ipse deducunt: quoniam quæ sit vera est semper et necessaria, sequitur intelligentia quoque non minus vera et necessaria esse. Conclusio enim non necessaria ex syllogismo probabili sumi, non potest, nisi ex non necessarijs præmijs colligat: quare si vera Logica non sunt semper et necessaria, sequitur cognita Logica, et non est scientia ista nec est intelligentia.

Logica non est Sapientia?

Logica non est sapientia, quia sapientia multo aliud est quam scientia et intelligentia simul: quare si Logica neque est scientia neque intelligentia, non potest esse sapientia.

Logica non est prudentia.

Logica non est prudentia, quia prudentia definitur vt dicit 6. Ethic. cap. 5. esse cognitum vera cum ratione actibus, circa quæ ad actionem non ad cognitionem pertinet, cum modi Logica esse nunquam quod dicit, quod potius cognitionem respicit, et instrumenta cognitionis tradat.

Quod Logica non sit ars.

Vtrum nomen simplex significationem Logica nō modo artis sed alia scientia aptari possit. vide nomen scientia simile.

Quia sit

Quia ergo omni cognitione, quæcunque ea sit: sit nō modo Logica sed et omnis ars et philosophia, et artes omnes docere et potest vocari scientia, propter quod cognitionem aliquam tradit, quæ rationem modo finis potest quandoque appellari scientia.

Et vicissim et reciproce ergo cognitum conclusionis demonstratum. sit non Logica, quia ars, non vocabitur ars docens est scientia.

Similiter quomodo artis similiter

Simplex, vero qualibet, multis, nostra artificiosa cognitione, vel operatione (artificiosa autem dicitur quando operata, et ad aliquid sibi finem aliquem ergo venit) et modus, modia et prodibus sit nō modo Logica alia philosophia tm artium tm contemplativa et ars nominari.

Inquisitio

Inquisitio vero qualibus cognita vera cum ratione opportuno: [illegible] modo ars dici potest.

2ª. rat. Quod Logica nō sit ars q̄ q̄rit̄ sumpta vt̄ definitur 6. Ethic. cap. 4. Est ars quæ cū vero operatiua rectæ rationis existit. Ars est habitus rectæ rationis operabilium: sed Logica nō est huiusmodi habitus, quia officium ad quod q̄rit̄ datum est, nō operabilium aliquod operatiuū extra animum sed in ipsum intellectum: q̄o Logica nō est ars.

Hic notandum dignum est id q̄d habet dupliciter q̄d ars sumit̄

- Tripliciter
  - In latissima significatione quando ad cognitionem omnium scientiarum extenditur: sic Logica est ars.
  - In minus lata significatione, et minus impropria quando solius operatiui cognitionem habentium, aliarum vero disciplinarum cognitionem: sic Logica quoq; est scientia.
  - In magis propria significatione quando pro solis operationibus artibus sumitur: quo modo actus accipit ut definiunt et vult 6. Eth. cap. 4. Est q̄o Logica ars appellari nō potest.

Dubiū. Exurgit q̄ntū Logica nō esse aliqua de quinq; habitibus intellectualibus traditis ab Arist. in 6. Ethic. Dubitari q̄o primo potest qualis sit habitus animi Logica: nā si nō sit prima nec de illis habitibus, sed quidā alius, diminutus fuisse videatur Arist. in illa tractatione.

Resp. Respondemus q̄d habitus intellectuales sunt

- Duplex
  - Principales, quos solos Arist. in illa tractatione exercuit,
  - Minus principales qui circa quæ pratica sunt, qui quamvis sunt principales, qui quidē circa hos ostendit nō exercitio tamē, sufficitio in illa tractatione tōq; q̄rit̄: alias Est q̄o Logica in illa tractatione tōtinetur.

Dub. Sed hic dubium nobis occurrit dubium quoad primum est: si operationes nō debuisset Arist. habitus illos qui sunt speculativi: alii illi nō sunt speculativi qui aliquid pratica sunt, sequit̄ prima dubitatio, prop̄ quod dō in loco nominada fuisse, quia sunt operativi et aliud: ad ad operationem dirigit̄ subtilis est circa veritatem intra, nisi actio ēquatur: et habitus actus nisi ēquatur est actio: q̄o.

Resp. Ad secundum dicendum quod habitus aliquis dicitur ad aliquid dupliciter: uno modo ad operationem, alius est habitus dicitur ad operationem propria. Et hoc modo dicimus habitus aliquis esse diversos ad diversos habitus, dicimus enim habitus diversi tanquam ad finem, ad quem per se ordinatur esse; et habitus principaliter, quia est habitus scientiae, respectu habitus scientiae: quia quod habitus ab aliis habitibus distinctus est, ideo quia illos esse, et secundum alterius esse: Ad habitus diversi ad operationes tanquam ad finem, non oportet de, nisi per se habitus alterius esse dicatur: aliquod est de ratione operationis ipsius forma, quia respectu forma est non sit ordinata, sed ordinatus.

Dub. Et videtur quinque habitibus ad unum aliquis est nobilior, et aliorum omnium certissimus est: sed in qui in quoque genere est principium aliorum omnium quae in illo genere sunt: unus ex aliquibus ex ipsis quinque habitibus aliorum quae finis erit, ut sapientia: ex quo videtur sit id quod tantum dicit sunt artes: sapientia sola ex quinque debuisset, alios vero principiorum tantum cognoscit, quod non est verum.

Resp. Ad secundum non sequi similiter ex habitibus aliorum est nobilissimus, et principalis finis sit, non solum sunt aliorum operationum principium finis: fuerit quod est ut aliquid tendat ad alia nihil sit, tunc aliud ipsum se aliquam dignitatem habet, et non principalis alia sed aliud quoque scire se habet habitus sit, qualibet dicimus esse respectu ultimi, qui aliorum est nobilissimus sit: Et non quod principaliter aliquo quoque alia sunt, tamen ipsi quoque se dignitatem habent, ut illo quoque quoto se ipsi operationes, mandatum Et habitus cognita non est quinque dicit: ita quod est quoque alios habitus, ut nullo quarto sit quoque se, nisi quoque se operatur, sed solum quia ad alios habitus dirigendos confert. Proinde quoniam est dissimilis illa comparatio quod inter cognita et alios habitus non est ordinatio, nisi

Nota. Et ita quod dicta fuerunt manifestum est quoniam cognitio non est studiosa certa, tunc vero habitum intellectualem sed cognita utrumque, sunt simpliciter necessitas esse principia quoque est habitus sunt disciplinae nostrum habet cognita vero utrumque, sunt non vero necessitas esse studiosa non

quid D ze ſe ſeparauerit ille a ſtirpe ſua ſtirpis ſue execratꝰ. Nam
~~ſi~~ tantum ſtirpis Dꝰ, gratum fit ſtirpi illa ſua
execratum.

Solet a multis assignari definitio Logicæ talis
Logica est instrumentum Philosophiæ, a Philosophis
introducta ad distorquendum in Philosophia verum a
falso, et bonum a malo.
Quoniam ex Philosophia duplex est tota una Latina q
in vero ac falso versatur, i. in Conclusione, Conclusio enim
veri et falsi: altera quæ versatur in bono ac malo,
in actione et agendo diligamus bonum, et malum fugia
mus, ideo significatum voluerunt ex quam definitionem
finem Logicæ esse

Duplex { Distorquere verum a falso in Philosophia tota una Latina.
Distorquere bonum a malo in Philosophia altera.

Hoc assumunt ex inductione id constat in Log
Logica alterius Philosophiæ instrumentum esse.

Sed et alia eorum sententia ex Arist. probari i. Top. cap.
vult Logica dimicare esse tum ad Conclusiones veri
atis et falsitatis in ista tota una Latina, tum ad elen
chum et fraudem in ista altera, elenchus enim est boni, fraus vero
mali.
Sed quæ sententia non est quam a Stris aut est dicta
non finem Logicæ esse Distorquere in Philosophia verum
a falso, quasi dicamus Conclusionem esse totius Logicæ
nem: ita verum et falsum eorum Conclusio, non me in tota
Latina Philosophia, sed alia altera, et in omnibus altera
bus et tribus. Utq; in illis tribus Logica verum a falso
Distinguit. Ad tutò veritatis sit in Philosophia tota una
tima, altera, et tribus omnibus assecutus Arist. o
Eth. cap. 2. Ad ejus comprobandum argumentum ex na
ra Logicæ sumi ejusdem.
Ratio ruinæ et moralis disciplina duæ sunt ejus, i
dorum et Conclusionum tradendarum: altera exercendi.
est instrumentum quo ejus doceamus alios: sed disciplina
est tota Logica ibi in tradenda tota edificatoria
non in operatione, et domum construendi: Logica ejus
operis naturam Conclusionis et finem respexit, non agitatio
Conclusio vero est veri et falsi ejus, non est boni ac mali
nisi ex accidentibus, qualenus vero et falso contingit esse
in rebus bonis vel malis.

xat. 2ª Arist. in priorib⁹ analitic⁹ alijsq; in locis dixit exposition⁹ esse vocat⁹ & falsas nequa autē mutationē forit boni vel mali: ita in 2. priorū analyt. dixit qd si exposition⁹ sint vere, necesse est conclusionē esse veram: sed si sint falsæ nō est necessariū conclusionē esse falsā, quia possibile est ex falsis vera colligi: sed an ex exp̄ositionib⁹ bonis conclusio bona vel mala colligat⁹ nequa dixit. q°.

xat. 3ª Bonū dt nihil sit q̄ desiderat conditionē motorii, sicut salubre dt insalubre, eligendū dt fugiendū: durū dt molle: calidū dt frigidū: sed finis cogita nō est distinguere salubre ab insalubri, durū a molli, calidū a frigido &c. q°.

xat. 4ª & verum dicit⁹ ego nō ignoro illū, qui in comēt. 35. primi lib. phy. et in Epitome metaphys. tract. 2. cap. 1. dixit cogita esse instrumentū quo distorquimur vere a falso: nihil dixit de bono et malo. q°.

Responsiones ad duo priora argumenta

priorīs xat. sol. Prior ratio futilis est, nā licet cogita sit instrumentū artium & philosophiæ, tamē in ea non distorquit bonū a malo ita q̄ sit tantū ex desiderati: sed vera et falsa secernit ita fit, et ideo omis est instrumentū ut exp̄ositionē et exp̄ta in ea vera a falsis cognitore possit.

posteriorīs xat. sol. Ad locū Arist. respondemus cogita conferre ad philosophiæ ~~contemplativa~~ et artium

Duplicit⁹ { Primario, sic tantū conducit ad veritatis cognitionē de secundis rebus, ut bonū et secundū eas fiant

Secundario, sic confert ad electionē boni et fugā mali, quia nec bonū desiderat⁹, nec malū obitat⁹ nisi alterius sint [illegible]

dub. Sed quæri potest cur Arist. potius scripsit instrumentū cognitionis et artium et nō cognitionis, in artibus philosophiæ, quam in contemplativis.

Resp. Respondemus qd ideo Arist. in philosophiæ artibus remanere voluit artium et nō cognitionē, quoniā alibi ibi principia circa quæ versat, quæ sit veritas ac exp̄ta finis ad quē tamē dari distinctiuam cognitionē dicimus: quare nō potuerat Arist. cognitionē de fine ac scopo artium philosophiæ.

Et ex his patet cur cogita sit exp̄ta instrumentū philosophiæ contemplativæ, aliarū autē distinctiuam [illegible] dicamus: quia

Logica est instrumentū ꝙ ꝑ ratiocinandū ad cognoscendum non ꝙ ꝑ ad operandū. Disciplina ꝙ ut cognitionū ita et Logica, utilitatū ꝙ ut inquit.

Q. Logica assecutari ꝑ locat instrumentū ꝙ philosophia, contemplativa et activa, non ita dicat. activa, instrumentū id nō fit quia magis ad activa ꝙ philosophia, quia ad actos confert, siquidē ad ꝙs omnes aequalis est Logica utilitatis, et minor quā ad contemplativas: sed ratio omnis summi et egregii et rari et honorati. ꝙ philosophi magis Logica honorat, et honoret. ꝙ philosophia honoret actos, interim ꝙ philosophia nō activa instrumentum dicitur.

De subiecto Logicæ.

Antiq̃ Logica dotrinalis de rebus subto agendo est. De quo tanta fuit int̃ latinos controversia, quæ ad ea rosq̃ tempora inter posteriores aduersit. C. Gonsalus ordinis valentiæ dixit esse subiectum logicæ: Crokus scholasticus: & Aboritus argumentationem: alij quidam rationes potiones q̃ sunt instrumenta (vt ipsi dicunt) notificandi: alii alia. In qua opinionum varietate veritatis dotrina cōtenta, nō erit inutile ea suggerere.

Logica autē primo notandū est subiectū, multis modis sumi: multa enim sunt eius significationes. nobis autē tantū ea expendenda est omissis reliquis, de illa q̃ significatione in qua subtm sumitur pro consideratā in aliqua scientia vel disciplina, quæ doceri alia solet potentia

Subtm ergo nō sumptum hic nō est in scientijs contemplatiuis, q̃d in disciplinis operatiuis reperitur. nō est enim tale subiectum speculatiuarū subiectum, quale est disciplinarū actiuarū. vnde ea alterius ab alterō sint alia confusionis distinguendum est primō obscuris nominibus explicandum: subiectum quidē quale scientia habent, subiectum demōstrationis vocamus, seu subiectum de quo: de ipso enim affectiones ꝑ principia demōstratur: subiectum vero quale operatiuæ habent vocabimus subiectum operationis, siue subiectum in quo: in eo enim operandi est et efficiendi aliquid.

Colligere enim facile possit quinq̃ subiecti, ex quibus de quo tantum in presenti sermone est agendum est accep-

Quatuor tio.

1ª est quando subiectum latissimum sumit ꝑ eo quæ ratione cōsideratā in qualibet disciplina: sic ens inquit est affectionis subti possit dici in scientia subiectum quia in ea cōsideratur: ita in arte et finis, et ea quæ ad eū sunt, et quæcunq̃ in eā sunt, aut subtm operari possit.

2ª quando sumit ꝑ subto demōstrationis quale habent scientia cōclusiua.

3ª quando ꝑ metaphoram rapit subtm de quo facultatiua operatiua, vt cū subiectum medicinæ dicimus esse sanitatem.

4a quando sumitur pro subiecto operationis
q̃d in oppositionibus opponit subiectum dicti
vt in isto modica torquus Emanuel, vt
in isto fabrili ferrum.

De subiecto Logicæ in prima significatione.

Quid subiecti nomine hoc in loco in simplicissima significa
tione sumatur, pro quanto ad scientiam disciplina, non modo facilius explicatu est, sed om
qui apud doctos scripti sunt brevi dicendum. Nam de Logica
tractaturis duo videnda nobis expedit
primum: imo dicam ipsa prima, quia secunda sine prima
tractari non possunt. Considerat enim dictio nomen, verbum
oratio, syllogismus, inductio, enthymema, exempl
lum demonstratio, et quid est argumentatio, et instrumenta
requisitorum. Haec ego omnia sunt subiectum Logicæ pr
modo sumpto, et quaecunque sunt alia quæ in dialectica
a dialectico considerantur.

De subiecto Dialectica in secunda significatione.

Duo illiqui dixerunt vocem significare, vel eius rationem
vel argumentationem, vel instrumentum, notificandi
esse subiectum Logica, de subiecto demonstrationis scripti
sunt, de quo affectiones ac subscripsit ipsa demonstra
tionis gratia, non quin subito nos alij aliqui tractatores
illae adscripsi considerunt. Et quod omnes ad hoc
tale reducunt observarunt: non in quit subiecti ratio
nem, nullam Logica subiecto dari potest, et hoc ratio
nem ducto ostenditur. Ego ac secundi contemplatio
habent omnino di subiecto, de quo quae affectiones
et species ipsius demonstrant: et Logica non de
secundis, sed tantum instrumentum secundi et multoa dicit
quit. Ut syllogismus, demonstratio, argumentatio, instrumen
to Timeus, secunda notionis et quicquid aliud ab alijs

subiecta Logicæ statuimus, quia orta ex fictis a animi nostri sint, non Logicus eos tanquam existentia cognitionis. Dialectici quidem in ipso Logica nihil adeo non curant, sed ipsorum non existentium fabricationes docet, constat aliqui eorum conditiones illas non esse tribuendas, quas Christi solis subiecta scientiarum constructarum tribuendas esse existimant. Eatorum materia ex qua oratio et causa efficiens est quæ vel vocibus vel scriptis indicatur. Ideo ad alia transeundum est.

De subiecto Logicæ in Poetica significatione.

Si in Poetica significatione subiectum ejus quis capiat Metaphorice, ea ipsa illa quæ a nonnullis animum opiniones aliqua ex parte sunt: nec syllogismus, et argumentatio, et demonstratio, et fortuita rationes sunt ea adversa finis Logicæ, non subiectum, sed tamen ex metaphora, aliquot eorum qui talibus artes alterius subiecta. Illi quo quæ subiecta nonnulli non laborarunt: sed in eo omnes desertos sunt, qui tali subito rationes exercitii exercitii subiecti aptare voluerunt.

In eorum solo finis et subiecti similitudo existere existimat, qui simili scientia a subiecto, ita quod et omnis distincti ordinata series constituat.

Fuit omnes qui de subiecto Logicæ locuti sunt reliqui respondisse illi, qui syllogismum et demonstrationem dixerunt esse subiecta. Nam si quæ subiecta ipsius Logicæ finem quærimus, id non aliud est quam fabricatio syllogismi, sive novo scripsum id est demonstratio. Nam syllogismum Logicos quos et scriptos libros explorantibus: demonstratio vero eos non respondit, nisi quatenus ij quoque libri aliqua ratione demonstrationi inserebant.

Secunda notiones seu ordines rationes qui in Logica subiecta aquæ ad Logicæ finem minus accommodata est, quod tamen quidem Logica et ad grammatica quoque extendatur: ideo alij quidam minus errarunt qui dixerunt secundas notiones quæ sunt instrumenta, notificandi esse subiecta Logicæ: sive quæ per eam Logicæ finem consequerentur quæ sub eius subiecta vocatur.

Tertia igitur finis Logicæ est demonstratio, quæ inter species

Syllogismi ꝑmissæ dicunt̃ et sui alid onꝰ, ip
sunt. Exꝯo notandꝫ est qꝫ finis logicæ est

Duplex { Extorsum, qui est scientia demonstratiua, i. apta
et omnibus ꝑmissis absoluta quæ est officium
finis demonstrationis.
Intrinsecꝰ qui est 2ꝰ { Communis qui est syllogismus.
Et ꝑpriꝰ et particularis qui
est demonstratio

Do exꝯorsum finis dicit̃ qꝫ ille est finis ꝑmissꝰ tralia, Do in
trinsecꝰ qꝫ ille est finis scientiæ qꝫ: nã exꝯorsumꝰ finis, ostra
tiua ꝑ syllogismꝰ ꝑgit ad ꝑmissas, et omnes tralia, ipsarumq; sci
entiæ logicæ fabricatiuꝰ: et demonstratio ꝑ logicæ finis
intrinsecꝰ finis moralis, et logica scientia ipsiꝰ est ꝑ sui de
finitionis fabricatiua. Ideꝰ supradictꝰ finis
finit ꝑtinẽs finis scopꝰ ꝙ mutat̃ora notari subiectꝰ: q
disciplina ipsius ampliatiꝰ: exꝯorsum nostro ꝓpositꝰ, qui
nõ in ipsis ꝑmissis, sed in fabricando ipsarumq; scientiæ
illius tralia.

De Logica ꝑ quadrata distinctione.

Subiecto.

Diuersi de subiecto logicæ loquuntur, multi aliud pu
tant quàm operationis quadrandum est ꝑ logica: alq; illi
est nobiliꝰ simul dant tres ꝓpositi, qui ꝑmissi tres ꝓpositi, ter
mini, notiones nocant: solent. Quidam logicæ grammaticæ
artis et rationalis, dicũ, et rationis: et in fabrili forma et ligno:
et ꝑ indicia quæ ad scopum, unde in logica
subiectum tres ꝓpositi nobis, qui dicunt ꝑmissa notiones
scam quidam in rationali ꝙ scientiæ de tanquã ma
teria, in qua forma rationis officium, quod omnes scopus
finis est: ista logica exponunt nobiliꝰ, simul dant tres ꝓpositi
tanquã subiectum, in quo secundæ notiones officium, et sunt
ipsarum tria nobiliꝰ, in quibus secundæ notiones scientiæ.
sunt finis logicæ nõ subiectum: termini nobis notiones sunt
nobiliꝰ logicæ ꝑmissi loquendo nõ quidem subiectum de quo demo
strationis fiant, sed subiectum operationis.

Subiectum ipsius logici considerati sunt res omnes, non quatenus res sunt, sed quatenus secundis notionibus substratae sunt, et quatenus res sunt, et a logico considerari, non tamen ut homo et equus sed ut species et nomina appellativa: considerat logicus hominem ut visibilem, talem ut mobilem rationalem, non quidem ut hominem, ut visibilem ut talem, sed quae dicunt enunciationes seu propositiones.

Omnes vel clarius ostendunt, quod omnia quae tangit logica et omnes definitiones logicae versantur circa secundas intentiones, non circa primas: primae tamen non sunt res, sed secundis notionibus subiacentes: ut animal est vox primae notionis, genus vero secunda, dicit logicus genus quae dicuntur de pluribus specie differentibus in eo quid sit: definitio non est vera de tali voce (genus) sicut de speciebus non tali, sed vera est de illa voce (animal) homo est animal: et animali competit non tali voce, ut animal, sed quae ut sic ab intellectu tribuitur tali secundae, nomen genus.

Et ratiocinationes omnia quae tangit logica versantur circa secundas, non primas intentiones, sed de primis quae ut secundis notionibus vestitae et aptae sunt.

Hinc notandum est quod logicus a philosopho in eo differt, quod philosophus non logicus non tam illa rem sibi considerandam sumit, sed omnes: res quidem omnes considerat philosophus, non omnes logicus: illas ut dat cognoscat, quae ut in eis secundae notiones applicat, quibus instrumentis cognoscendi sunt: ibi quidem sunt subtiles demonstrationes quae non ad operationes. non datur res in disciplinis speculativis de speculativis rebus considerari quae est: ut forma considerantes in philosophia ut cognoscatur, in arte autem fabrili ut forma reperiatur, non alicui simili forma ut imponatur. quod in de aliis rebus dicendum est.

Omnis ratiocinatio, in logica definitiva, de rationis quae sunt subiectum logicae, non quae res sunt, sed quae ut secundae notionibus eis attribuuntur: homo enim definitur in logica non quae est homo, sed quae ut est species: ita animal definitur in logica quae est genus non quae est animal. Nam secundae notiones non significant aliquid a primis separatum res ipsas quae secundis conscribuntur non [illegible]

fundis, nominibus accollatis: q omnes hui no significant aliquid distinctum ab animali, stirpe, & aliis huiusmodi, sed significant animal ipsum, & stirpem, & alia similia: non quia ipsi tales res sunt, sed quia ipsi conceptus quos nostra officit mens significant. Docet autem de relativis differentibus secundo quod quid est: Tertio quo ratione contineant in logica mala, & falsa, & alia huius modi, de ratione dicendi fundis, notionibus subiectorum, non ut sunt.

Ei quibus rationibus probatur ipsam quia de subiecto dicit & de

Definitio logicae

Ex instrumentorum logicae natura: quia de fundare, notionum natura & finis propinqui esse possunt, sunt autem eius conceptus quid de quinque vocibus & conceptibus quae sunt illius non accidunt, sicut magis accidunt quae subiecta.

Ex ordine finis, quoniam finis logicae ultimus quod ipsum noramus, est omnium rerum cognitio ... in omnibus sicut in subiecta materia ipsa de ... operetur, & in omnibus instrumentaliter fabricando, quia omnium rerum cognitionem ... nobis acquirit.

& officium autem causa, quoniam logica a philosophis inventa est, & a philosophis ... dicit, philosophia vero omnium est cognitio: ipsam igitur rerum conceptus philosophi ... non habebant, per quibus alios fundare & instrumentarios conceptus officiunt.

Ex omnibus quae dicta sunt facile fit cognita definitio logicae. Logica est habitus, intellectualis instrumentalis, seu disciplina, instrumentalis & philosophia & philosophiae habitu inventa, quae fundat notiones conceptibus rerum fundavit, & fabricat ut sint instrumenta quibus in omnia rerum cognoscat, & a falso discernat.

Quod ad unum? logica ultimo spectata & omnibus, numero abscisa est quae definitio: quia finis per ea bene & ... terminus: Logica enim officium exercuit, & causa omnium aliarum, & subiecta materia, & finis omnia quae ... sunt: Ex quibus omnibus ea satis cognita dicta sunt ad ... quae ordinem est.

De Divisione Logicæ.

Logica nō mō ꝑ sorta ot oūbꝫ numeris absoluta ost, sed etiā admirabili ordine disposita ꝺ̄r ist: ideo in Logicis oīs libris, in Logica dibisio, in ordo ꝑtiū cōsiderada ost. Fand autē ꝓmissorū nō ost ꝛōne eandē qd absoluto ꝺ̄r latū ꝺ̄r ꝓpōnē ꝓpōnēs in ꝑmū lib. ꝓsequor. ꝺ̄r tota Logica ꝺ̄r ꝑtes in ꝑtes.

Duæ ꝑtes sūt ꝛōmunes quæ ꝛibus libris absolvitur, libro ꝺ̄r, Diffinitōe, ꝺe ꝓpōne ꝓpōnēs, ot ꝑiorē & ꝓbatiōe: ꝛōmunes ꝙr ꝙr ꝑtes appellatur quia ꝺe syllogismo ꝓpōnēs simpto, ot ad nulla ꝓdoria, nullā ꝺe ꝛe ot id ꝛōsiderato ꝺ̄r.

Particulares, sūt ꝑiorē quæ ꝛōsiderāt ꝛōpositōes & ꝓbatiōes, ot alios oīs ꝓsequūt: ꝙr ꝙr ꝑiorē ꝑticularis ꝺ̄r, quia ꝺe ꝑiorib⁹ syllogismū ꝓstat.

Duæ ꝛōmunis ꝓti ꝑiorē ꝛōsiderāda fuit, quia quæ magis ꝛōmunia sunt ꝺebent ꝑ ꝺoctrina ꝓponi, ot ist: ꝺoc ot, in 1. phys. cap. 1. tex. 4. 5.

De libro Categoriarum sive Præmonstrationis.

Licet quidam libros Categoriarum & Topica Porphyrii ad Logica tantum aptent, & velint eorum esse ordinis primus, sed tamen Disciplina & scientia ab eorum notitia ad metaphysica sive ad ultimum perfectionis non valeat: quia omnibus, materialis alia tractatio de omnibus rerum generibus & speciebus, de quibus, in qualibet scientia disputabitur, Logici non debuit. 2°. quia & si Categoriarum tractatio ita Logici est necessaria, ut sine, nihil aliud, nomine scientia & speculativum: ibi nagi omia scibil Logici: sine de omnibus, nullius rei tamen dari, & sic ad id quod valet & quisitum & potius, quam id, de quibus est. 3° ad nullam contemplativam scientiam est liber aptus vel est. & ad actiua multo minus aptus vel est, & ex eorum omnium cognitione non videtur, non, modo aperta & exquisita sed magis vadi & inaperta: cognitus 4° & ultimo illum librum scripsisse & propter Logicam, ut ex eorum omnium & sua testimonio alia confirmatur.

Quum ita constet libros Præmonstrationis ad Logica aptos, & cognoscat alia quibus & de rebus & in illo libro agat, & cognitum sit, & observandum est, & eos unos, in Logica subiecta esse, & modo quo forma in arte fabrili, & ita arte medica & quæ ad cognitus: & ulo unde subiecta quandis, non cognitus sed operationis practica suo observat, tandem, non debet esse primus, nisi cognitus, quoniam in subiecta materia & nihil ignota, nullus artifex aliquid efficere possit. Deo & fabri aliqua forma cognitionem habere, & medicus notitia habere & materiam cognoscit, & aptum unde, non quidem aperta, & exquisita, sed tanta, quanta operatio singulorum quisit. Dicit & Philosophus in 1. Eth. Cap. 13. quando dicit, medicus oculi curatur, non possunt aliqua oculi cognitionem habere, ita moralis Philosophus animam sanatur, non est anima & aptum unde aliqua notitia habere, non quidem quisita, sed tanta, quanta ad quod finem sufficiat obtinendum. Scripsit igitur nam manifestum esse potest nunc Aristotelis librum

Categoriarum in ipso Logica autoris exordio scribere voluerit: quod omnes nos fugit in Logica subiecta operationes sicuti quamuis corpus in alto pendeat, necessaria Logico fuit ipsarum rerum aliqua cognitio veritasque ad eas formandas notiones pertendat. Ita nec nisi fuerit veritas imitatę: quomodo quis faber, nisi vas fictile offerens forma rem cognitam, ignoraret. Et quidem si nulla quamvis corporis cognitionem gerat: Ita Logicus formandas notiones quas fugit instrumenta finendi, fabricare non possit, nisi aliqua rerum notitia habeat. Cognoscunt per Christ. constituit in veritate ipso Logica unde et totam rerum omnium notitia nobis tradere, et Logica unę fundamenta iacere, quę sunt res omnes, et unde earum cognitio.

Oratores animi subiecti esse vocat significatos conceptus rerum esse vocis notionis de quibus, loquitur Christ. in lib. Categoriarum: unde fit aliquid tractari in eo libro vocis significatos nos quidnos conceptus vocis dicit. Item alia in quo est animadvertendum q̄d de vocibus nos significantibus agitur est de rebus ipsis agitur. De quibus tum in libro Categoriarum agitur, tum in physiologia tota: tamen in physiologia res potius considerari dicimus, quia vocis rerum significatricis, contra in libro Categoriarum potius vocis rerum in significatricis quam res. Vel in physiologiarum ipsarum cognitio quaerit, q̄d si vocibus earum significantibus utimur, id facimus et res cognoscamus: Logicus autem de rebus agit, sed modus earum cognoscendi attingimus si dicamus ipse de vocibus agere significatricibus rerum.

Finis et scopus libri Categoriarum est agere de vocibus rerum significatricibus, et vocibus formanda notionis tanquam fundamenta substernunt

Vtile est igitur alia omittendo libros de interpretatione et primo Logica libros dicere posse et non verum: Primus enim liber est Logica fabricationis, quia Christ. ibi verum nitrepit formandas notiones fabricare, et imponere verum. Sed quia totus liber Categoriarum unde Logica fundamenta iacit, quia iacere necessarium erat ipse verum liber est: liber autem de interpretatione pertendit eorum totum, in quibus fundamenta

tractationē cognita considerandū primo est liber
Caelo et mundo. Et circa illos tantū cognitos libros arti
primo, in quibus primū notiandū tractat, et circa primū
est liber De motu relationis: quarum liber caelo et
mundi non est cognitus per se, sed fundatus per totius
totius cognitā per totū: et videtur significasse Aristo
nullum illi libro quā minus respondere, quasi iste liber
totus sit, voluit totius cognitā quā minus quidā.

Obiectiones

ob. 1ª Quida sunt qui dicunt per suā positionē ita argumentant: liber Caelo et mundi non est cognitus per se: ergo non est cognitus sed notitia per se sit nus

Sol. Consequentia quinq̄ argumenti est negandū: quoniam omnis artis fabrilis, et si materia naturalis tractat, non est scientia naturalis, sed artis operativa, quia non speculandi sed operandi gratia, in ea materia per salvus: ita liber Caelo et mundi in vobis considerat, non ut simpliciter et per se cognitus, sed ut in eis primas notiones officiales, non est notitia per se cognitus: quia non omnis tractatio de rebus est scientia de complexis nec omnis per se, sed tractatio facta speculandi gratia, non quod operandi gratia fit.

ob. 2ª Si eo consilio voluisset Arist. in ipsius cognitā per se de primis rerum generibus agere, et eundem rerum omnium cognitionem, quā in cognitā sunt, necessaria nobis tradere, manifestus se ipsum ostendisset, quia primo mundo rebus complexus est rebus substantiā, materiā habuisset, in Caelo non continuatus.

Sol. Contra probatur per argumentū nihil concludit, concludere quidē si per positum Arist. esset in eo libro per se de omnium cognitionem tradere, et non quedā per transitum posuisset. Sed quia satis ei sit quicquid tantū principia de rebus cognitis, scitis alia fuit data rebus complexis, quod non ita nota, et in quorum per se sunt: nihil quod ibi dicitur de ipsis fuit quod contingibile sit, et de non speculationē, de magna speculatione, videtur: in vero sub quorum tantū principia et cognitā substantia et complexis est: quia per se plata sensu cognoscimus, alia ignoramus.

De necessitate Logicæ artificialis

Duo. De Logica quæ via seu artificiali dubitare aliquis
posset, et suspicari quod non omnino necessaria sed rectius se-
parandæ, quod in sola communi ipsa absoluta sola Logica
videatur. Itaque quod de nomine ac de hoc sermo
fecit Aristot. et de quibusdam, ac de omnibus
syllogismis, omnique Logica, instrumenta constituit, nulla
videtur compositio Logicæ considerandæ voluisse, quod et
illæ non numerentur quarta, in locorum et oppositio
datur, et tota ratiocinandi atque hisce de differendi
tio, in quibus analytica tradita sit.

Hæc dubitatio tolli maxime potest si similitudine ex-
tibus, materialia operabantur tibus dicta: nec
in illis artibus quod in tam elaboranda et sanc
ea posset fiant, quidam artes tam operentur, alia
alia docet, et quam facit, quia idque videtur est
vidua, nisi aliis artibus explicandus et mani-
festandus tradatur: et tandem est scientia
ex de hoc facial: Nec ita in rebus logicis et di
ni; Logica dici, instrumentum fabricat quo bene ratio
discernamus, qd quidem instrumentum est syllogismus (et
nomine syllogismi alia omnia instrumenta Logica to
dant) qui quatuor in quibus analytici fabrica
est idque rudis, et ab usu remotus: quare oportuit
ipsum, in aliis sequentibus libris magis elaborari et
ordine et arte reddi: quicquid enim syllogismo tali ob
quale in quibus analytici, ~~dicimus~~ distinguit
fabricamus, et simplicia illa ac quadam forma sine ulla
teria: sed tamen in aliqua materia syllogismus forma
et necessitate aliquid sine: quod fo. Dic si sint propri et simul
ruinatim, et ipso simul Dic stato, materias Dic sus am
oportet: Jubet Dorotheus omnino erat, quod materiam quæ
quid attingendum requiratur, et quæ de illa: et quæ oppo
et Dic stato materia Diversas syllogismorum ipsorum
fabricari scirent: Aliud enim materia summe disputa
tandum, aliud demonstrandi: quemadmodum aliud in arte

ria alind ostendit quomodo quadrata sint, alind quomodo circulo quadrata sint: et alind quomodo triangulis, alind vero omnino ac postea ordinandis: quas omnes differentias bonus auctor noster ostendit, et quibus modis singula quadrata fiant quadrata et rotunda materias accommodare. Rationem itaque assignat et ab usu desumpta, nec opportune fuerunt ad logica, quibus deinceps artes logicae explicandae: quia, in sola tantum quadrata, mobis traditus, instrumentis, et nimis ab usu remota, proinde nos quasi ad inutilia ad veram cognitionem conducentia. //

De partibus logicae explicandis.

Plurimi diversi sunt quae logica explicandis esse hos

esse hos { Artem Donatum grandi, quae in propositionibus una explicat et tradit.
Dialectica, quae in topicis exponit
Sophistica quae, in libro de contrariorum positionis continetur.

Omnes, in explanationem libri Aristotelis Peri hermenias ad logicam adjungunt quatuor quae logica explicandis faciat.

Et manus sedet, in loco topica ejus summarie videtur qui videtur assumere. Verum quis sit qui sola quinque artes logicae, nominare, et postea, in fine sui erudimenti in primum librum priorum analyticorum ubi asserit et probatur, et refutatur experimentis, et quam inter se connexionem faciunt, dicit Aristoteles ad alias quatuor ad quae vero rationem quae dominus quae ad hos, et finis ad quae quae sint ad finem. De his omnibus quae dicenda sunt.

De artis demonstrativæ, dialecticæ et sophisticæ utilitate.

Quia nostra quid sentiunt, nati sumus est voluntati Deo, in nigris est descripta. 3. de anima cap. 4. text. omnium de rerum ignorantia maximus, quo fit ut a summa ignorantia ad summam scientiam, et ab extremo ad extremum transire sine medijs, nequeamus. quare unde primo ortus a notitia incipiamus necesse est, quia ex notis rerum scientia comparatur: tale autem in libris suis Arist. sæpissime fecisse videmus. Ita ut alios ad sophistarum, in medium adducere, et exercendæ ingenij gratia ponit: alios ad faciliores et faciliores argumentandi veritatem declarare. Demum demonstrationem ut, quæ certa scientia gignitur. unde colligimus esse tres syllogismi usus, cum inde exiri artes cognitionem tendentes, quæ exercitijs usibus accommodatæ syllogismum dicunt

tres { 1ª. est sophistica
2ª. est dialectica.
3ª. est demonstrativa.

utilitas artis sophisticæ. Sophistica nobis utilis est in alios sententias refellimus, et quæ captiosa alios argumenta detegamus et solvamus. Quoniam quomodo si alicui itur pugnaturi mixtæ dimicta objectum est quæ ipse offendere, ipse prodire non possit nisi cum in eadem dimicta illa animadvertat, ita in cognitionem rei non possumus adducere nisi sophistationes ejus, nisi cum his illorum cavillationibus quæ nos in errorem ducere solebant solvamus ac refellamus. Et cum ego esse oportuit cognita artis quæ dicit non possit quis syllogismus ad disputandum non quidem ut omnino disputandi plane, sed ut ratione alijs ea solvere et nos ipsos tueri possimus.

utilitas dialectica. Sunt dialectica est rationes faciles et accuratas ex opinionibus ipsi accepta demonstrandi in animo ejus sed quia animus exercere ad rem demonstrationis quæ sui scientia gignat, agitandi. Sed contingit aliquando

Hoc verosℓ nostra miseritate qui tanta demonstrauerunt, hoc veroseℓ subiecta materia demonstrationis capax non est. Et demonstrationem ibi non requirimus, ideo tunc rationibus ex probabilibus etiam quae demonstrationis uires habent, quae nulla officiat ratio existimandae. Itaque dialectica facultatis utilitas est

Duplex { hoc est demonstrationis loco tenere.
hoc est animum exercere ad eligendam demonstrationem perspiciendam.

Utilitas artis demonstrativa. Quoniam autem usus est demonstrationis, quae quidem tantae sint difficultates, nobis dictum est. De ea loquitur Aristoteles in posterioribus analyticis, ubi docet quomodo syllogismus aliquis sit ad principia rerum assequenda.

Et hae vero dialectica sit ex his constat, quia tabula tenemus principium, et illud genus syllogismi formam, et docet cui materiae accipienda sit, ut ex vero quisque sint colligatur. Ars vero demonstrandi docet nos bona quando syllogismus ad principia reperienda utilis sit, et quidem materia vero essentia assumenda esse, ex materia autem ex propositionibus quae docuerat Aristoteles primo demonstrat. Dialectica vero syllogismum alium ad finem dirigens, ut ad disputandum, hoc est ad opinionem gignendam in animo communem, materia ex probabili forma syllogismi accipiat, non ex intus vera, aut materia, sed ex iis quae videri vera et falsa: tali enim materia, tali fere contentione et artificio data est. Ex qua ista syllogismus alii nos tenet ad diligendum quae materia falsa. Itaque et iste hos tenet ex his quae earum finis distinguuntur: demonstratio enim a dialectico et sophistico distinguitur, quia principia quaerit, quae veritatis illorum finis est. Sophisticus ab alijs omnibus differt, quia diligendo vult. Dialecticus ab ijs etiam distorquet, quia vult disputando, et videri ipsum invenire non veritatis, hoc est opinionem gignendam in animo ex probabilibus argumentis comparandam.

Dub. Sed fit dubiū nō tam oppositum: n. ad p. primum ōn
sit opus artis sophistica, secundus dialectica, tertius
~~dialectica~~ demonstrandi, quo ad 2m ordinem videt
ad finem 2di secundae, vt ergo sit sophistica, vt primo
loco demonstrativa: videt vt p. Arist: in quo modo
nō observasse sed violasse.

Secundo modo logica est duplex, una dicitur, alia
vocis acceptata vt, in vsu accepta, sic logica vt om
omnis actus accipitur quinque modis

Primo, sic artis demonstrandi omnia ad finis
reliquiarum logicarum artium pertinent: q
quod dicit in philosophia artis logica vt in
primum vt primus sophistica, secunda dialectica
secundo loco demonstrativa: vsus ad quem
ad vsum demonstrationis dirigitur tanq
ad finem et dominum.

Duo = bus, Secundo, sic dialectica, sic artis demonstrandi magis finis
est, magis dominia dialectica ac sophistica
sed sunt eodem modo se habentes ad finem
communem quamvis contendat, sub finis sub
quod patet: quare ea nō est tertium vel
tertium omnis dirigatur, vel in vel ad
tertium aliarum. quare per rationem
Arist: libarum finis, vel finis, vel ita q
vel sibi vindicat finem ad secundum.

Arist: libros demonstrationum autorem vocant libros
dialecticis aut sophisticis: 1°. vt ordinem, nobilitatis
patet, quo ad demonstrandi est omnium logica ac
et stantissima et aliarum omnium dominia. 2°, quia ad ars
demonstrandi ab logica, vnde falsis rationem dirigitur
et rectum ad rectum finem tertia est, per accidens aliarum
aut secundarium et pars ordinata artis, in vnum
vt patet in initio primi lib. priorum analyt. vbi Arist
autorem de syllogismo ostendit per accidens per in vnum
finem ostendit. de demonstratione enim quia de syl
gismo tractatio instituit: finis p. tendimus vt ad
vnum finem ad quem vtilia statim tendantur omnia quia ad
vnum finem vtilia omnia tendunt.

De Theologia et Poetica

Contra est facultas Theologica et Poetica esse distinctas instrumentales, quia in scientiis nobilibus et fallere et mentiri est contra naturam manifesta esse Theologia, nota quod declarandum est ad quas distinctas sunt utiles, et ut melius officiatur distincta, omnes in suas species distinguenda est. Omnis est distincta

Est vel
- Contra naturam quae continet in se Theologia, Philosophia, Philosophia naturalis, et mathematica scientia, quae distincta sola sunt accipienda scientia
- Poetica quae est humana
  - Historia quae continet in se omnes artes mechanicas et liberales
  - Artes quae est duplex
    - Moralis quae tractat in Ethicis similis quae tractat in politicis

Neque facultas Theologica, neque Poetica ad scientias contra naturales, ad artes opportunas aut liberales, neque ad moralem disciplinam vitio, nec contra naturam esse mentiri voluisse, et sola similis aperte similis operetur esse instrumenta quae duas, si Philosophia instrumenta accipiatur debeant quomodo et ad similem actum utiles sint in aequa utribus sint manifestum. Quod et melius sciat Theologia ad Ethicam quae in similibus facultatibus sint alia in moralibus considerari possunt

Duo
- Contra hoc, quae contingit in politicis aut libris aut in
  - Collectanea quae vel de Christo vel de aliis aliquis scripserit, ad quae adiicienda sunt omnia bona quae ea quae vitia omni contra naturam insolubilia vel sophistica demonstrativa et dialectica requisita
- Altero, quae continet ad similes bonos officiandos sunt artes Theologica et Poetica facultatis instrumenta alias quibus sicut similis ad unum obtinere. 2. ad similes bonos officiandos

Rhetorica go et eodrica, mytrumsta sut quibus go similidad ad ondu obtt. ad tuds bonos efficiendos, ad quos tamd disserimus qd ista Rhetorica se sumbiasth quo ad similis dicitur: et Dodrina vero se alios. Jpse enim exercitio sa orationis se sradet timbus, et boni sint: Jurando quidd deliberatio se sradet ea quae rondo et corpora vorig: futura sut: Jn iudiciali iudicibus se sradet et justo iudicent: Jn demonstratio bonos laudando ad eorum imitationd alios tonsellit, et egrabos vituperando ab eorum imitationd audidores retrahit. Dodrina vero ista dicit se alios nō se: nd exalos esse doctos si sit optimus et veratus, ns tamd eodta magis minus, sed bonos facit quia eodta, et gratia eodmata in finibus retinenda, quae vo rinda sut: qua magis eodnata ad morū tonservationd tonservit admittit: qua vero mores tornupt ea abigere et, et vorigit: Quae rationd se eodtas et eodnata mores ad bonū tonvigit: eos sint omnes homines ad bene agendū hortari, exercere, ad factis; vero quidd trahit ab exatores se sradendo: factis autd a eodta quia fiat bis facta efficit, fiat se actiones et eas, imitet si bonae sint: tandem autd si mala.

Quo modo Rhetorica a Logica quae sit, et in quo a Dialectica differat.

Rhetorica factultatis est in oe, natura, et doctrina omnes quae ostia aptumsta ad se sradendū idonea exquirit tare, et inbenire: Ergo si Dialectica ns ita rationd est quae Logica, quam quia doret tostū quidd syllogismi nosse; simil ordo exercitibg analytitis syllogismum ordre explicat ad disputandū in omi materia: si et uno Domo sradi quando et alid quidd ex Logicis nosse, doctet omi quomodo in, materia quae ostari tridulia variat et ad Rhetoricas rationd Rhetorica est alia quae Logica quia doctet alid quidd a syllogismi nosse, et quomodo se syllogismi, sed materia timili exercitatu se sradeamus alijs quicquid voluerimus. Sit go ordo solutis sermonibus et omissis numeris felix go: sed simul finita est oratio sed illa argumentatio

forma, dando ad statuta tria finis diuisionis et combinationis materia assignando, in argumentationibus, vti docent. Quia ergo non constituunt non poterit rhetorica ergo logica esse: nec qui sic sentiunt, debent dari rationes, sufficientes ad demonstrandi dialectica, et sophistica logicae esse.

Quaestiones

1ª ob. — Logica quidem similis est rhetorica, ergo ergo logica quia est communicativa totius facultatis quae rationale debet quod rationem ornatoris, et figuris et orationis quae a logica est ergo non aliunde, et grammatica potius naturae assignari debetur.

sol. Sicut ipse solebat quae obiectio in initio primi lib. rhetor. vbi ait oratoria artem in argumentationibus consistere, quas ipsius oratoris esse asserit. Et oratio autem et perturbationes animo non sunt ex officio officium pro ut admittenda in oratione, nisi quatenus animi motus dicuntur. Quare apud Aristotelem argumentatio, materia oratoria artis constituit.

ob. 2a. Dialectica et rhetorica videntur in materia convenire, ut probabili et topico quae esse, et non esse potest et Aristoteles in 1. Rhetor. Ait rhetorica et dialectica esse facultates quae docent in omni re proposita rationes inuenire. Item quoque argumentationes ipsius videtur, rhetorica tractabunda esse videtur, quod dialectica dant ergo ratio. quare et rhetorica dialectica erit. Quod autem argumentationes dialecticis magis quid, vult, quia quae communes dicuntur esse, non erit rhetorica alia logica ergo rhetoricae esse non possunt, quae dialectica non distinguuntur.

ol. Licet dialectica et rhetorica in plurimis conuenire videantur, tamen differunt, quia dialectica aequa in omni materia versatur, oratio autem, magis in materia ciuili, quia in aliis dialectica. Item dialectica argumentationes absolute, et simpliciter considerat, rhetorica autem argumentationes ornatas, quia facultatem dicta, et argumentationes dilatat. Tertio quae quam facultates differunt. solebat controuersia dari differunt ad

significaro potebat causa quam ob rapta: dato quod ostenderet quod nisi causa ob id apud scriptorem scripta est ob quod mox exponit et expolundum. Ultimo ob exemplum differunt quod dialectica conjunctionem respicit, rhetorica actionem, dialectica quod argumentatur et ille qui audit, aliquid cognoscat et probat, non ob hoc: Oratore vero ob auditores aliquid agat, vel dialectica syllogismum, instrumentum conjunctionis est, Oratore vero actionis: quo fit ut oratore de ejus argumentatione oratio quae conjunctionis adjiboat, quod dialectica non facit non valet quod dialectica adversarium oratione ad assentiendum cogere, sed de aliqua re opinione in animum quod instrumento argumentando, de qua disputatione vel non quaerat respondere, quod simplicia syllogismum facit.

Dialectica quomodo sit apta cognita.

Et facilius sciamus quomodo rhetorica sit apta cognita notandum est, quod duo sunt instrumenta cognita

duo
- Syllogismus, quando ad actiones dirigitur oratur et argumentatio: dum quis persuadere alicui conatur, vel aliquid agat, aliter ac ex positione dimittitur, et argumenta faciunt.
- Judicium, quod dum ad actiones dirigitur oratur et exercet.

Rhetorica omissio instrumento et ratione, vel syllogismo sunt argumentatio: alterum, per quae judicium sive examinatur, vel, idoo obscura et cognita apta cognita est: Nam omnium, morbo, et affectionibus, et actionibus quae in exercitationibus introducit et exercuerit, quod imitando vel abitando praestatores ibus exercentur, et hi quidem fida exercitis sunt tamen apta sunt ut, nec ob omnium exercitando ob. Oratore ob auditores ob exercitus, stat: Rhetorica vero non ob ob sed vel exercitata fida ob oculos praestatur exercit, vel praedat bonos esse imitando, et malos auditores ob fugiendo ob: Itaque sed argumentationis affectum exercita et exercitus non, exercitus sed facit: Consequens auditores ob et praestatores ob colligit, quo ad bene argumentum vaget. Rhetorica vero et instrumentum ea non sunt argumentationes quae debeant alios efficere ut bene argumentum, sed sunt signa animi tantum significandi morbo et affectuum, quae exercitata imitatur

vt fiat illa assertionis et actionis et fiat, mortis, &c. omnes ca fiat, quæ alij vel pœnam vel fugiat. Do ejusmodi exonerationem ipse in actu exhibita regula et responsa habitus, vbi dicimus quod homines, quos, mores eos, quas actiones, et quomodo, imitari in cognatibus debemus, et homines vitia, et minores perturbationes exercentur. Exhibita q° exigua petitula et lectio subscripti sibi tractanda sumit, et exonerat solid: et hortando nostat quin ab lectio fit, quid exonerat fit responsis quæ da exhumationis, et lectio insumendum: et quidem alia omnis fuit lectio arabs vel Hollandæ quæ a lectio subscripti instrumentum lectio sumendus, in illius ipse qui ad statum aliquid fundo conferat, declarando exercentur.

Do distrimino Exhibita et alicui ejus lectio.

Exhibita a verbis differt quod illæ ad requirendum dirigitur: hæc vero et Exhortatio ad actionem. A Exhortatio differt quoniam ejus illa homines vero ejus adantur et quod agant: Exhortatio vero nos imitamur vel fugimus, quos agentes imitamur. Deinde simul et cum Exhortatio dialectica, ita exhibita præcipit quæ da exercitationis respondere: vel et Exhibita et forte pœnitentia in materia falsa cessat, sequitur exhibita exonerata a exhibita removentur. Odi nisi cum illud intersit, quod præcipitat requisitionem, exhibita actionem respiciat, cum præcipitat tota ad fugam et imitationem, non ad ejus: Exhibita et ad fugam et ad ejus: In requisitis quid vobis non debemus illud vero quod falsum est: et ex falsis expositionibus non debemus illud vero fit requisitio ad doctrinam, et ignoratia. Tota q° præcipitat actus exhibitas in fuga consistit, non in ejus. Et in agendo nisi est ejus non ab ejus fictas actionis imitamur, modo bonas et studiosas fiat: Exhibita non requisitionem ad actionem respiciat, sequitur aliquando, in materia falsa cessatur, fit tamen et ad fugam et ad ejus, exhibitas quidem actionis fugere et bonas imitari quod est, quid illa vera fiat, quid ficta.

De Loco Rhetorica et Poetica.

Hac re eo nobis tribuit est qd omnes disciplinæ instrumentales illis omnes quasi instrumento est Rhetorem debet: Poetam illa omnes rhetor Logica, quæ cognitionis instrumenta sunt omnes Philosophiæ auditoni debentur, siquidem omnes Philosophiæ instrumenta sunt: Et ejus gratia volumen translatum est, qd simplicitæ Rhetoricæ opponendæ, in quo totius Logica omnes partes, ostenderet illa rhetoricales omnes demonstrativa, dialectica et sophistica: Ea nanq omnes cognitionis instrumenta sunt: quod toti Philosophiæ Rhetori debentur. Rhetorica vero nanq Poetica, quia non sunt instrumenta cognitionis, quasi non totius Philosophiæ, sed oratoriæ totius omnes, ni soli inserviunt: ideo nanq simplicitæ ornata appellavi, nanq toti Philosophiæ auditoni debentur. Clara 4ª observatio tua in eo volumine qd ornatum appellat Logica et rationis Logica gratiæ non fuerunt.

Quod vero ad quæstionem Dauid Lopez attinet, si possunt instrumenta ad cognitionem moralis, vel similis contemplativa Philosophiæ omnes moralibus ac similibus libris auditoni debentur quæstionem non esse, sed solum ad similis Grammatici actionem, qua cognitio similis Dialectici Rhetori debet: Ideo Logicæ artes sunt omnes moralis ac similes libri, ad quorum intelligentiam ea duæ artes, nihil esse: Poetam Dauid est oratoria Rhetorica et Poetica, et Grammatici, ad Dialectici similis cognitionem auditus, ad gratiam omnes Dialectici instrumenta tanquam gratia instrumenta oratoria, et oratoris cognitionis cognitionem aptus sit. Poetam ea duæ artes Rhetorica et Poetica ei materia similis constat, quo fit ut multo melius ab eo et distanter et oratoriæ qui similis studium cognitionem sit auditus, quam ab eo qui illius expers ignarus sit. Rhetorica 4ª et Poetica sub Logicæ libros similes collocandæ sunt, nanq est ratio artes et tandem omnes sedes.

47

Dub. Quod dubitaverō quispiam rectorē adversus ea quæ superius dicta fuerunt: nam si Dialectica et Rhetorica sint instrumenta rectē rationandi, et non sint de rebus Logicæ, quia tota Logica est instrumentum rationandi quo bona a falso discernamus: videtur ista non sint res Logicæ, videa non est Logica quæ est natura ut dirigatur ad discernendum bonum a malo: quod tamen dicta non videntur.

Sol: Ista duæ disciplinæ sunt considerandæ

Rationis forma, et ita sunt Logica, quia ad nihil aliud vocabulum Logica videtur communiter argumentationis formam accipiunt quam ad aliquid finem dirigunt, cæterum ubi doceant ad illum finem assequendum: Ea ratione quæ sunt aquæ ductus matris filiæ

Inscitiæ vocē

Ratione finis, atque ita acciamus omnes rationes aliquas reperiunt: et ea de quæ vocabulo supra audivimus, ostendat et aliquid agat tanquam bonum, nisi ipsi argumentis suis de incautis et crudam vocem ostendant qui illud dixit: et ita sunt Logica: Quod scrutari et de rationum modis aliquos offerri, nisi verum: atque ea non a Logica sunt debuerunt, et minus Poetica Logicæ definitionem attribuerunt, quia alia vocabula quæ vocem et omnino sunt Logica, videamus.

Ex eis rectis rectē verba dixisse Aristotelem omnes nostra ratione rendere a syllogismo gratulari, qui rationis dominus est. Ita autem aliquid tanquam bonum nisi tali syllogismo collectum minus verum esse qui illum sit bonum. Jam verba quæ admonitionibus ea ornaverimus: aliquando quispiam ea ornata admonitione fidem vocem audit, et amicus amicum, et ille rationem veritas ostendat, verum dicit: quia non veritus si festinat et ea verabis rationibus ad bonum dirigendum contentus, quia ipse fabulatus verum esse qui ea sit bonum et illum malum, imo, ni ea persuasio ipsa tollitur. Ea ea vehiculum ea Dea disciplina natura ut definitionem Logicæ attribuat sicut et [illegible]: omnes omnes instrumenta Logica verum rectum

tractandi, quæ est docendi officium exigimus, licet aliquis oratio-
nis esse ad actionem tanquam finem, ultimum dirigant: atq;
ita ejus loci præcepta sufficienter omnino tradi videantur, nō gram-
matica nō est ejus loci tractanda aut hoc tractandi fuit. Histo-
ria quoq; quæ sit, unde sit historici narratio quæ omni artificio
caret, oratorq; quæ forte ab oratione, id quidē et alia
omnino di[gressu] sunt multis ostendenda et artificiosa
ipsi historiæ esse indicandi, ita ut nullum quæsumi artifi-
ci in historia locum habeat, qui omnis exercitus sit, et ad omnis ma-
teriæ officium aptissimus, nec ulla unquā de historia præce-
pta tradi solent, manifestum est historiæ nō esse ejus
locum: nec ullam aliud dari loci ejus exitum quam
superius memoravimus. //

Quæstiones in 7m de Divisibilia

Utrum omne ens sit unum?

Omne ens esse unum, arguit, 1° quia definitur ab Arist. lib. de interpret. cap. 4. 2° quia appellatur unum. 3° quia res intelligitur sub ratione unius, unum ens dicit. 4° quia unum falso mobet intellectum, non unum non potest movere intellectum. 5°.

Obiectiones.

ob. 2ª Omne quod est, vel est ens quia est unum numero: sed unum falso non est unum numero quia de ratione unius est dividat. 4°

sol. aliquid est ens intellectus, vel
- Præter operationem intellectus, et sic quicquid est unum numero est.
- In intellectu, qualia sunt entia rationis vel ficta: sic aliquid esse potest vel non sit unum numero.

ob. 3ª Omne unum quod est aliud a re vel in re substantia, vel est de re de re substantia, vel in ea inest: ut inquit Arist. in cap. de subiecto sed unum falso non est de re substantia, res una quod substantia non est unum falso. nec inest in re substantia quia tunc alia res substantia esset unum falso, sicut illud in quo inest albedo est alba. 4°.

sol. Ad quod argumentum sicut et superiori respondetur est: quod omnia quæ sunt extra operationem intellectus, vel insunt in re substantiis vel de illis dicuntur: sed illa quæ sunt in solo intellectu, quamvis ens (vel falsa) non sunt omnia necessario dicuntur de rebus substantiis vel in illis inhærent.

ob. 3ª Si unum esse esset unum, aut est a natura aut ab intellectu. sed non est a natura quia tunc esset quantum vel determinata transmutationis. 5° ab intellectu solo, et sic est mera fictum et non unum.

sol. Illa quæ sunt in intellectu sunt duplicia
- quibus aliquid in re non natura respondet a quo immutet intellectus ad talem intentionem fabricandam. sic unum falso sit a solo intellectu.
- quibus nihil in re non natura respondet, quæ sunt robora non unum et fictum intellectus.

Nota. Porro ꝯ nigrit Scotus qd Socrates est homis similitudo singularis: et homis magis homis quam Socrates.
Determinus ꝯ qd ambᵉ salvᵒ est

Duplicitor

ffortius, sic est ab intellectu.
Materialit, sunt ocignalitor, sunt ocasionalitor, sic est ꝯpriatato in re illa quae illi in rerū natura respondet.

ob. 4ª Si ambᵉ salvᵒ esset duus tū esset in intellectu: sed nō est in intellectu, quia nō est intelligibilis: nigrie enim est intelligibilis, ergo in intellectu qd nō erunt sunt subiecta. 3. de anima Cap. 8. tex. 39. ꝯ.

Sol. 1ª Nigrie est in intellectu quia aliquo modo sunt subiecta ergo diuerto ergo in diuerto: Dicimus ꝯ qd ambᵉ salvᵒ tadit in diuerto subiecta, quia aliquis ex aliqua ꝯpriatato earum rerum qua sunt rerū et ꝯ sū possibilia.

Sol. 2ª Scotus supponit in argumento respondet illud aliquid esse intelligendo tantū de rebus in diuerto, ita et nulla sit res materialis sunt realis, in rerū natura rerū existentū, in intellectu, qua nō erunt sunt subiecta. non tamen esse intelligendo de rebus aliis qui intellectus, et res aliud mundi apprehendit ab intellectu, qua multo modo subiecta existunt.

Sol. 3ª Dicitur respondet, qd ego aliquid rerū est de rebus possibilibus: ita et multa sit possibilia in intellectu qd nō erunt sunt subiecta. quod ꝯ ambᵉ salvᵒ nō sit possibile de eo nō tradit ego aliquid.

Utrum unibale sit subiectum tractatus
De predicabilibus.

Quod unibale sit subiectum. Primus tractatus quatur
1° quia illud est subiectum alicuius tractationis, in qua
pertinet omnes alius subiecti tractatus: sed in Est libro
tractatur unibale pertinet ad genus, pertinet,
differentia proprium et accidens. ꝯ. 2° quia omne sub-
iecti conditiones si unibale quasi ens predicabilitas, in omnibus enim in propositionibus ponitur:
et in Porphirio nihil tractat qd non pertinet ad
unibale aliquo modo vel tanquam ad genus vel tanquam ad pertinet
vel tanquam ad accidens unius, vel tanquam ad essen-
tia unius. ꝯ°.

Obiectiones.

ob: 1ª. Unibale non habet aliqua predicata: ꝯ° non est
subiectum: Antecedens quatur: quia tm illa quasi ens con-
venit omni, puta: est unum, est ens, est proprium: alia vero
quasi contingibiliter sub predicato qd est pertinet unibale:
et ideo verificabitur de ipso unibale qd finis
non potest quia multa unum verificantur de pertinet
et habetur in Cap. de Com. et Differ. generis et proprij. et in
1. Top. Cap: 7. ꝯ°.

Sed Verum est predicata, alia ista alia quia quasi con-
tinentur sub predicato sunt omnia vocalia: nam
Est nihil aliud predicatum nisi tantum applicatum
Denominativum tantum, alia ista quasi alio-
tionis possunt predicata denominari et
dici qua. vero in predicato quasi Predica-
bili non continentur.

Sed aliquid potest dici predicatum inexistens

Dicimus ꝯ° qd Predicabilitas est predicatum unibale denomi-
nativum, sed non continetur sub predicatis: possibile est enim
et quasi in propositionibus aliquid tendit de unum, et tamen denominari a pertinet.

ob. 2ª. Omnis passio est, minus unus suo subiecto: sed nihil est minus
uno unibale, quia si qd est minus uno unio rationis est
non unus: ꝯ° unibale nullam habet passionem.

Sol. Inter ontiarationis multi sunt ontitatis gradus, primus inter ontia, natura: ad modus intelligendi est in uno ontitatis gradu, et in alio ens, intelligibile: modus enim intelligendi est primus ens, ente intelligibili: ut dicimus qd id qd est primus ens, ente rationis, in ultimo gradu est quo ens: quare quia enti est ens rationis non in ultimo gradu, nigil impedit quo minus ens rationis ens habere rationem qua ens sint entia.

ob. 3a Et videns no est subiectum entis entis: sed enti est entis: ut no videtur esse habere in se aliqua passiones qua si tanqua subiecto innitantur.

Sol. Subiectum qd, seu cui inexistens, sive ultimum, vel ultimatum, qd a scoto de subiecto subsistens, excedens et ultimate terminans definitionem entis entis, sic sola substantia est subiectum entis.

Subiectum est duplex

Subiectum quo, seu cui minus existens, sive non ultimum, vel ultimatum, qd a scoto de accidente dicitur entis subiectum qd est ratio sustentans se qua ens non est substantia: sic actus est subiectum entis entis: unde ens ut no enti est sua passiones.

ob. 4a Si enti esse subiectum in alia sint alia no ens: ergo enti, entibus: sed omnes scientie agunt de entibus. 1. de mons. cap. 7. ut no est subiectum ens nisi ytis.

Sol. enti est duplex

entia qd in uno scibili tractat sed in sola doctrina.

ens qd in alijs scibilibus tractatur

ob. 5a Et tractat enti entia ens in alijs doctrinis ytis in ente diuisibilia, et in topicis ut

Sol. Tractat enti ens ob. ut 3or

ens modo resolutorio qua est entibus, et in topicis modo inuestigandi et sic tractat in eis

ens modo inuestigandi et sic in topicis.

ens modo subijciendi et ente diuisi et sic in predicamentis.

ob. 6ta. Postquam, in cap. de donis et praeviis dicit de individuis quae non stant cum substantia nec successionis aut transeunt cum substantia de cum substantia non est adaequatum subiecto. Ens non tractatur.

Sol. In his institutionum Porphyrianum tractantur non

Auctor { Porro si, sic solum cum substantia tractantur
Porro quidem, ut gratia cum substantia sic tractatae individua ut possint ad nostratum cum substantia.

Quæ sint tantum quinque uniuersalia.

Quod sint tantum quinque uniuersalia constat: 1° quia sunt tantum quinque modi ꝛᵉdicandi: 2° quia sunt tantum quinque modi inessendi, ut supra dictum est. 3ᵒ quia omnia quinque uniuersalia a se inuicem distinguuntur, ut ex dictis assignari non potest.

Obiectiones.

ob. 2ª Contra sunt uniuersalia sunt ꝛᵉdicabilia quod sunt ꝛᵉdicata quia ꝛᵉdicari est proprium uniuersalis. sed sunt tantum quatuor ꝛᵉdicata logica: 1. Top. cap. 3. ergo sunt tantum quatuor ꝛᵉdicabilia

sol. Prædicata logica sunt quatuor illa tantum ad quæ omnia dicta ex quibus syllogismus formatur reduci debent ꝛᵉdicabilia non sunt: sunt

Inuentia
- Complexa, sic definitiones sunt ꝛᵉdicata logica quæ non sunt ꝛᵉdicabilia eo quod non sunt nomen simplicium.
- simplicia tamen quinque sunt quæ tria ex
  - genus
  - differentia
  - proprium
  - accidens.

Vnde patet quod prædicata simplicia et ꝛᵉdicabilia in numero coincidunt, tot enim sunt ꝛᵉdicabilia quot ꝛᵉdicata logica simplicia et non plura nec pauciora.

ob. 2ª Definitio quæ ꝛᵉdicabilis quia ꝛᵉdicatur de pluribus et quid nihil est: quod sunt non ꝛᵉdicabilia.

sol. Definitio non potest esse ꝛᵉdicabilis quia non est vox simplex requiritur enim ut omnia ꝛᵉdicabilia sint vocis simplex.

ob. 3ª Pater non dicit de nullo subiecto: tot non dicit de altero 1. Top. cap. 23. sed uniuersalia et singularia sunt contraria 1. de mont: aff. 2. tex. 5°. ergo quod infinita sunt singularia erunt alia infinita uniuersalia.

sol. 1ª Quinque istimus quæstionis est quod quot sunt significata nominis ostensiui, tot sunt alia alterius si determinatum significationem alterius alteri ostendat: non quot sunt suppositiua nominis

sol. 2ª. Est sit obia alterius. 4º Est accionis mixtæ est id est sitū. Dicendo est videtur qd singularia et universalia realiā nō sit omnino contraria, neq; universalia sit nō omō contraria sed tantū diuersa.

ob. 4ª. Individuū est ẽdibile quia ẽdit dolores: et nō post aliqd esse ens quinq: 4º sit sine universalia.

sol. Individuū est 2º
- Universaliter qd ẽdit dolores: sed non de individuo demonstratio, baculo et reliquis: tamen nō est ẽdibile quia ẽdit dolores malorum, nō tamen et nudū ẽ quatuor expurgatis de individuo demonstratio quia de reliquis.
- Secundo qd nō est ẽdibile, nec ẽ dolores.

ob. 5ª. Individuum vocatū Socratū ẽdit dolores Socratis: 4º ẽdit dolores et est ẽdibile.
- Dicendum quod tantū nō dicendum est, quia nō sit ẽdibilia sit Socratis et reliqua individua dicuntur dolores. nō est quod Socratis ẽ dolores sed 2ºs illa tui est quod appellatur nulla ẽdit dolores.
- Dicendum est et quod simile: neq; illa dicunt illa omnia quæ sunt ẽdibilia.

ob. 5ª. Et nō est omnibus sed nō est quod quia tū est mixtum quod simile quod est contra dicit: nec est pedes nec alind ẽdicendo 4º

sol. Et nō est omnibus quia nō ẽdit dolores nudos, sed equidem, ubi dicit Porphyrius in rap de genere: est quod equidem
- Consilio quæ alia malorum dicunt, quæ dicunt et accidentia communia quia est ẽdibilia et accidentia ẽ substantia, minus expurgatis quidem ẽdibilia quæ equalis sunt ẽdibilia communia, et quod ramus tamen genus. etc.

ob. 7ª Omnia ẽdibilia sut quinq: sed ymus ost ẽdibilo
yº ymus ost quinq: ergo ista multo plus ẽdibilia
rabilia grauẽ quinq. yº

SOL. Cor rabilis omnia sunt ẽ cor doc

Concedatur ad 2am ptem, ad sit omnia ẽdibilia sut quinq: nõ omnia pximi sunt
tur sut quinq.
Distinguo, ad dubitatiue sit omnia ẽdibilia
nõ sut quinq: nõ quodlibet ẽdibilium
singillatim ad se sumptum nõ ost quinq.

ob. 8ª nõ sut plura ẽdibilia quã quatuor yº nõ sut qui
q. Arguitur. ẽbat ẽ quia ost pximi quod ẽdibile in singulari
numero: yº nõ sut plura pximi numero.

SOL. Cor vox plura significat cor

Concedo, ergo sit nõ sut plura ẽdibilia quã quatuor, ost quod pximi quod
yº offerit quinq.
significato ẽ signidoꝝ ymus quando ẽ
rabilis, numerus ad sumptus ẽ
ergo cor nõ vorto dico ẽ
yº sut plura ẽdibilia quã quatuor

ob. 9ª Individuum vagum ad quid. Homo ẽ de ẽ
ost, dubitatur. sed nõ ost ymus, ergo nõ yº

SOL. Omnia ẽdibilia vno finita ad rosta ost ob. 1
quatuor quare individuum vagum pro ista de signifi
& numero ẽdibilium sumto ost ridiculum.

ob. 10ª ẽdibile in rommuni sumto in ymero dicit ẽ, in quia
ẽdibilia: sed ipsum ẽdibile in ymero ost ita. ẽ
dibile: yº ergo sumto cor ẽdibilia

1ª 2ª 3ª SOL. Cor rabilis sumitur cor doc.

Particularis, ergo ista sut tanti quinq
ẽdibilia
Committo, ergo ista ost pximi quod ẽdibi
ad omnia quod ẽ singularia ẽdibilia
sub cor vorto rommuni (pro rabile) ad
ẽmunt. sed de ẽdibili cor non sumpto
ad nõ quatuor.

ob. 11ª ẽdibile in ymero ẽdibilis de ẽdibilibꝫ ypotheta
rit ẽ singulis: tamen nõ ost ymus, quia tu ymus ost ẽ ad
ista ymus ost ẽdibilis & sumptus ẽ de ost ab inde yº ad
[illegible]

Sol. • 4. Equalibile, in quo non potest esse communicatio aliqua quia equalitas in suis partibus non habet; sed indigentia: Et omnia magis communicabilior in quo quam in reliquis, et magis communicabilis in parte quam quia in totis et omnibus.

ob. 12a. Omnis equalitas in parte: quia omnis et pars non sunt opposita, ut quando ista divisio, non datur aliquis numerus opposita, sed mala est et vitiosa divisio.

Sol. Omnis et pars tantum dupliciter. — materialiter et realiter ergo ipsorum quia sunt quanta et parte: et sic quia equalitas in parte: sed ego non concedo. — formaliter et intentionaliter, sic quia non equalitas in parte sed sunt numbra sicut opposita.

ob. 13a. Equalitas est amicus. Et qualitas est quia est equalitas amicus: quia quia non sunt quinque sed tantum quatuor distincta equalibilia.

Sol. Equalitas habet et duplicem respectum. — Et sua proprietas et sic tantum quia est et non amicus. — Et subiectum in quo inhaeret, et sic tantum amicus est et non quia. quare ego non concedit quod numquam quia et amicus sunt distincta equalibilia.

Istud quod dicitur Scalia sunt positiua ex se; non in potiri ens minus quod.

Quod dicitur Scalia sunt duplicia

Prima intentionis que dicuntur alia dicuntur que extra intellectum natura in rebus singularibus existentibus

Secunda intentionis, que rationis dicuntur relationes, secundum etc. que sunt in ordine in intellectu.

Quod dicitur Scalia prima intentionis sunt duplicia.

quedam quorum singularia non sunt in intellectu, que omnia sunt extra intellectum.

quedam quorum singularia sunt tantum in intellectu subiectiue vel obiectiue, quorum quedam sunt extra subiectiue in intellectu.

Quod dicitur Scalia dicitur esse, natura existentia sunt in intellectu et extra intellectum a quibusdam. 1° quia omnia intellecta dicuntur Scalia. 2° quia sunt intellectus operationes aliquid quod in multis intellectus. 3° quia dicitur Scalia est obiectum intellectus, obiectum autem intellectus quod sunt aliqua quedam dicta autem intellectus. 4° quia dicitur Scalia relationes sunt realia quia a nullo fundantur.

Obiectiones.

ob. 1ª Aristoteles quod quicquid est in rerum natura extra animam, ideo est quia est unum numero, sed dicitur Scalia non est unum numero ergo.

Sol. 1ª

Quedam sunt in rerum natura extra animam

Quedam sunt extra animam obtinent affectionem, et sic verum est quod quicquid est extra animam est unum numero.

Quedam non sunt in rerum natura extra animam: et illa non sunt unum numero si sunt extra animam.

ob. 2ª Scita a nullis sunt res nec unum nec plura nec quod unum numero sunt.

Contra

Primo quod dicitur alio affirmat numerum, et non quicquid est unum numero est, et ita id quod est extra animam est unum numero.

Secundo quod dicitur alio negat quod est unum numero et non quicquid est in rerum natura extra animam

58.

fol. 3ª

Contrà rationem secundi argumenti Dicendum est quòd significat existit: atque ita verum est quòd quicquid in rerum natura existit anima existit est singulare et unum numero: quod existere nihil aliud est nisi intrinsecis rebus, et singularem esse

ob. 2ª

Sed hæc ratio efficit inconclusa: quia non sequitur existit anima. Secunda ratio quæ dicit, unumquodque tale est illud secundum quod est, sicut dicit Philosophus in 1. de anima cap. 1. text. 8. falsa est quia unumquodque est ratio existendi

fol.

Ad confirmandum, quòd omnes angeli sint unius speciei.

1ª ratio quòd unus angelus est tota sua natura

2ª ratio quòd unus angelus possit assumere naturam alterius angeli

Ad secundum quòd est Idea Platonica quæ est exemplar rerum, non videtur quòd Deus possit facere plures res unius speciei: et ratione Platonis communis inconvenientia est, quòd ponit, ab invisibili non posse significari aliquid visibile: et quia unius speciei sunt visibilia et invisibilia sicut dicit Philosophus

rb. 3ª

Ad unius speciei est exemplar inconvenientia, ita quòd est ratio singularis, et quia sunt diversa: 1. de anima cap. 20. text. 31. vel non intelligitur, atque ita non est in rebus singularis, quandoquidem non singularia existere habere nihil.

Ad 2ª Dicendum est quòd gratia singularium atque ita intelligit, atque existere est intelligi et habet si quis unius speciei sunt existentia sunt intelligi

fol. 2ª

Ad 2ª dicendum quòd in natura singulari recipitur ratio ipsius, quia illud singulare existere habet non, materia et forma est quod est exemplar

materia: tamen homo, in quo fere contrariorum est habitus et interitus subiectum.

ob. 1a Item, in 4. meteor. cap. 3. sed forma artificiata quia est, in multis artificiatis ponitur, si homo fuerit, habitus acquisitus multis constituta singularis additur: ergo multo fortius in aliis formis singularis fit: et sic forma multo magis ergo intellectus esse possit, intrinsecum et mandat multo fortius.

sol Ad primum ergo dicendum forma artificiata considerari, vel materia ingressus, et ita est singularis, vel in sua natura et ita est communis: ita multo fortius

Inquisitio dor
- Et in singulari existit, et ita singulariter fit, et multo fortius singulariter esse accidentium.
- vel in natura sua habet, sic est multo fortius in casu quando sua natura, et opposita, habet quod multis dici potest.

ob. 2a Omnia recepta recipit ad, modum recipientis: ergo si individua multo fortius, natura recipiant, multo fortius fiant singularia, quod nullo modo fieri potest. ergo

sol. Quamvis multo fortius natura vel forma recipit, multis possit attribui: tamen vel in quantum dividitur, in vel singulari recipitur, ita multo fortius recipit ad modum recipientis.

ob. 3a Si natura multo fortius est in rebus singularibus, ad hoc quod singulae motus artificiatus et generatus, singulae beatus et misericordiae: sed hoc fieri non potest.

sol. ergo et vel alia dicendum ad hoc

Inquisitio dor
- Species sunt ponere, atque ita in rebus naturalibus multo fortius dividuis homines species sunt mundus et stare, beatitudine et misericordia, multitudo et universalia opposita: ad esse ad in natura et subiecto singulari in multo fortius singulari et quaestiones et diminutae dicendum
- Numeri sunt in dividuo atque ita mus in dividuo homo non potest singulae, mundus et stare mus et beatitudine in se recipere

ob. 7ª Anima vniuersalis qua est species respectu animæ animæ Socratis, Platonis, et aliorum non est omnino extra animam: quia est aliquid universale quod non subsistit in rebus singularibus extra animam.

Sol. Et quid est in anima existentibus vel

- vel entia rationis vel solum intellecta: sic anima vniuersalis non est in loco anima
- vel entia realia in subiecto accidentis: sic scientia et alia accidentia sunt in solo anima.
- vel entia realia in subiecto existentia: omnis sic anima vniuersalis est in anima Socratis, Platonis et aliorum animabus existens.

ob. 8ª Sunt multa vniuersalia omnis naturæ scilicet entia et accidentia et species quædam et similia: ergo anima est in solo anima: quia est quædam vniuersalia quæ est in solo anima.

Sol. Quia scientia et affectiones animi, sunt in solo anima non vt entia rationis: quod vt accidentia realia quæ in aliquibus suis subiectis conseruantur.

ob. 9ª Virtutes et vitia sunt in solo anima. 1. Eth. cap. 13. quia est aliqua vniuersalis in solo anima.

Sol. Virtutes et vitia sunt in solo anima vt entia realia in subiecta: non tamen sunt vt entia rationis in anima.

Nota Sic quia notandum est, quod ens quæstio sic vero intelligitur, ens vniuersalia sunt in solo intellecto vt in anima: aliqua dicendum est, nulla sunt vt in anima, aliqua sunt vt in subiecto: ens nulla dicunt, ergo sunt vniuersalia intentionaliter sumpta quæ sunt a solo intellecto fabricata.

Istud vniu[ersa]lia sunt corpora aut non

vniu[ersa]lia sunt Indiuisibilia vel

Corpora quae sunt Indiuisibilia vel

substantiae corporeae quae sunt subiecta primae Dimensionis

corpora qualitatiua quae sunt ipsa forma Dimensionis substantiae nigredinis.

Incorporea quae sunt Indiuisibilia vel

simplicitate vel spiritualia substantiae comparatiue, vt omnia diuina et eorum corporea qualitata: Item.

C. Omnia illa vniu[ersa]lia, quae sunt substantia, sunt qualitata: Et sunt corporea quorum nihil diuisum sunt incorporea: et illa, nec corporea quorum singularia, nec corporea nec: uniuersa.

ob. 1a

Verum simplex est corpus: sed omne vniu[ersa]le est simplex quia est forma quae nec (vt testatur Porretanus) est multum vniu[ersa]le est corpus.

Sol.

Et aliqui de simplicibus Dualy sic

quia non comprehendit ex materia et forma signata per signum: sic omne vniu[ersa]le

est simplex

quia non comprehendit ex materia et forma omnino, et sic nullum vniu[ersa]le comprehendit est simplex

ob. 2a.

Si quaeras et quorum essent corpora, quantitatibus et figuris terminatum, et quae vide diuisa essent corpora rationis corpus essent quantitatibus et figuris undique imbutum: sed quamuis imbutum vniu[ersa]lia corpus, quamuis non imbutum est valus, sed figuri nequit.

Sol. 2a

Et ita vniu[ersa]lia sunt corpora

vel quod est corpus vniu[ersa]le, nostri et nostalgi: oni obnoxium, sic omnia quae sunt corpora sunt quanta et figurata. sed. Et modo vniu[ersa]lia non sunt quanta.

vel quod est corpus vniu[ersa]le dialectice, vel aliqua vniu[ersa]lia: alia sic corpora non sunt ita quanta figurata, sed talia quanta signanter, et sic vniu[ersa]lia sunt corpora.

fol. 2ª Dicendo dicimus q̃d ḡor falsū ost ꝛ̃q̃mōdū: b̃ꝫ ꝛ̃b̃ꝫ falsa sūt quāta: q̃ᵒ inlōlligendū, q̃n ḡoꝛa ost ꝛ̃ꝛoꝛoꝛlaꝛiū, ost q̃ātū: ꝛ̃ad similit̃ ḡoꝛa ꝛ̃ꝛo ꝛ̃ꝛ̃ssimo inlōlligendū ost̃ ꝛ̃ꝛ̃ꝛoꝛlaꝛiū, ꝛ̃alidū ost̃ ꝛ̃ꝛudidū, q̃d ḡaꝛ ꝛ̃ꝛ̃ꝛoꝛiqiaꝛ: ꝛ̃ꝛoinde dicimus aliq̃d ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ꝛoꝛ ꝛ̃ꝛ̃ꝛiꝛ̃ꝛoꝛ ꝛ̃ꝛ̃b̃ꝫ falsa

Diꝫ ꝛ̃ia
- Qualit̃ siq̃ aliq̃d ꝛ̃ꝛiꝛ̃it ꝛ̃ꝛ̃b̃ꝫ falsa ost q̃ātū, ꝛ̃ꝛoꝛoꝛlaꝛiū, ꝛ̃alidū ost aliq̃d, si ꝛ̃ꝛ̃b̃ꝫ falsa ḡaꝛ attribuꝛia ꝛ̃ꝛ̃ ꝛ̃ꝛ̃ḡabuꝛunt.
- Substantialit̃, ut, siq̃ aliq̃d ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃it ꝛ̃ꝛ̃b̃ꝫ falsa ost̃ ꝛ̃ꝛ̃b̃ꝫ falsū ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃it: ḡoꝛ ꝛ̃ꝛ̃ᵒ, ꝛ̃ꝛ̃ ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ ost ꝛ̃ꝛ̃ ꝛ̃ꝛ̃b̃ꝫ falsū ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃ꝛ̃

Hominis et animalis, esse accidentia corporea dicit et quidem illorum sit ipsa corporeitas, quae ait intelligenda tantum de formalitate non vero de materialitate disputata dicuntur.

ob. 1a Ait insuper alia esse quae ipsa corporea, ita remota ab hominis et animali quantitate, ad quae esse accidentia corporea: utpote ita aliquid esse corporeum absque diuisione, et aliquid esse homo sine tanta corporeitate, sanguine, esse et corpore, quia haec una quantitate ex non esse illata significant.

sol. Huic obiectioni respondet quod homo animal et huiusmodi considerantur

Duplici modo

1et Corporea et ficta, et sic tanto, ob, rose et corpora, ad hominis naturam et rationem spectant, utpote diuidua carnosa quantitatis, et qualitatis.

2et Corporea tacita in mixtis ipsa esse dicta, sic enim quantitates et qualitates ab hominis et animalis intellectu ipse separari nequeunt: et hoc non aliquid nequit esse homo tanta, rosea, rotunda et esse tanta, et quia non quanta, et quia non qualia sit. nec tanta illud est sine quantitate, quod ipsum non esse formam tantam, in carnosa substantia tantum dicitur

ob. 2a Omnia corporea loco circumscribuntur: sed nullum insensibile loco circumscribitur: ergo

sol. Duo corporea tacita sunt, tot, tose

insensibilia quae sunt extensa, et non loco, non extensa circumscribuntur ergo sic, sed gratia singularium.

singularia, ita quibus nomen est quod aut corpus: eam est in loco

ob. 3a Magis quod fit ex intellectu est corporeum, sed aut insensibile fit ex intellectu, ergo ex collectione singularium ergo

sol. Insensibile reale, et animal non fit ex intellectu et ipsa sunt quaestiones disputatae: sed nullum insensibile et homo fit ex intellectu: Caterum ita istiusmodi insensibilibus gen in loco non quaeritur.

Quæ vero sint, quæ omnibus singulis
debeantur et reservata?

Quæ vero, vel singulis, vel
plurimis?

omnibus alia vel plurima

Quæ vero, et omnibus alia institutionalia quæ
postea constituta ab omnibus observanda
sunt.

Quæ vero, vel plurimis et aliqua omnibus alia
quæ a singulis non possint
observari: de quibus in hac quæstione
quæritur

Objectiones.

ob. 1a

Quicquid habet natura ab alio, aut
alio accipiendo, sine illo esse potest: sed omnibus
aut plurimis singulare, aut ab ipso sua accipit esse:
ergo esse potest absque singulis: atque ita ab ipsis non
potest observari.

sol. 1a

Quicquid potest esse sine alio
Inferior

Quæ et vero atque ita non est semper vera
maior quæstio, nam subiectum non accipit
naturam sua a quocumque accidentibus
tamen sine ipsis esse actu esse non potest:
sic omnibus aliud est, non habere aut esse alia
sua a singularibus, tamen ab ipsis esse
actuari omnino non potest.

Intellecta et constitutione, atque ita omnibus
salva a singularibus, et ea omnia quæ
non habent esse ab alio, ab aliis
omnibus observari possunt.

sol. 2a

Ad secundum dicendum quod omnibus habent natura
Communis et indeterminata, quæ plurimis attri-
buitur, quamvis ipso et ipsa habet: tamen quæ
potest omnibus esse a singulis differre. Differre enim
dicitur ad quæ constitutionem, non dicit nullam
rem præexistere in rerum natura, tamen remanet quæ-
dam differentia reale, unique ea convenit, nullatenus
differentia removetur.

Inferior

Contra et constituta, sunt ab individuis omnibus salva habent
esse naturæ ab individuis ab alio multo magis potest

Replic. in 2m Solut. Sublatis oppinionibus substantijs nihil boni remanet & falsitas omnibus: dixit in Cap. de Substantia quod omnibus Ecclesiasticis sunt nobis singulis in rerum natura inquirendum & maiorum.

Resp. Sublatis oppinionibus substantijs nihil boni remanet falsitas, quoad naturam rerum et determinatae opinionis. sed sublatis omnibus singularibus aliquibus omnibus Ecclesiasticis, quamvis illud omnibus non remanet, sed indefinito veritatis non tamen remanet.

ob. 2a Omnes Ecclesiastici naturam quae multa in rebus reperiuntur: quae natura non est in singularibus sed abstracte consideratur: quia confusa et falso veritatis quae a rebus singularibus singulariter: nullum aliud singularium reperiri abstracte.

Sol. Omnes Ecclesiastici habent naturam Duplicem scilicet Positivam, contractam et singularizatam, quae a singularibus non est, sed cognitionis non tamen sed opinionis consideratur.

ob. 3a Deus cognoscit Ecclesiastici opinionis extra animam, quando habet in animo: quia aliter cognitionem falsam, fictivam et multiformem haberet. sed omnes Ecclesiastici habent in animo distracta, et abstracta, naturam a rebus singularibus: quae extra animam ab esse distinguuntur.

Sol. Maior est manifesta sua, quia omnia extra animam rerum ipsa, et, in anima sola cognitione est sua, natura specierum. omnes Ecclesiastici individua et extra rebus existunt in anima, extra animam non existunt. Si illud quod cognitionem conservat in ipsa divolli non tamen, tam et multo tamdiu non individua, et solae, a tandem nigrum modis solae rebus omnes, et natura quae omnino esset individuum. Et quia modus intellectus a subiecto conservat extra rebus, ita et extra animam conservatur.

ob. 4a Omnes Ecclesiastici et singulares sunt contrarii: 1. Demonst. cap. 2. tex. 5. quae non sunt eiusdem sed unum ab altero divolli recedit.

Sol. Omnes Ecclesiastici et singulares considerantur Duplicitor modo

Sol sunt verae sic aliquo modo repraesentatur non sunt tamen vere contrarii, sed potius distracta:

et sunt vere sic non sunt contrarii: quemadmodum Plato non sunt contrarii et vere, sunt unum ab altero divolli recedit.

ob. 5ª

Sub E. tit. singularibus omibz nō tollit E nisi aliud limit. ut exē in cap. de cōm. et diffex. generis et differentiæ: q° nisi aliud appareat singularibus q̄libet manebit expressum.

Item

Et ita, et verbum aliquid ita si tollat E singularia expressum nisi aliud appareat manebit nihil ortum.

Et ita et nihil ortum simile aliquid ita si tollat E singularia, nisi aliud appareat expressum.

fol.

Singularia ponit tollit 2ᵒ vel

In qua definitione genericis quæ prædicator (genus) in rebus quibus substrata, in aliquid simile definito cum obtinuit.

In qua definitione generis non quæ prædicator (genus) non rebus quibus subiecta quæ definitur, sed non rebus accidentia subiecti cum obtinet definiti. Quare dicendum est rebus non, sed non quæ rebus quibus quæ definiti. Quod in reliquis quibusque dicabilibus dicendum esse videtur. Atque ut quæ manifestum fiat quæ dicendum est non sed non rebus, non in qua definitione esse definitum.

Primo quidem non definitum non esse ita probatur. 1° quia quod intentio sit accidens non prædicatur in quid de re: quod autem qua definitur prædicatur in quid de re. 2° quia intentio non prædicatur in quid nisi de qua intentione quæ tamen genus est materialiter differunt: quod autem qua definitur a prædicabilibus differentibus secundum et formaliter. 3° quia si qua intentio (qua genus) definitum, ita in definitione secundi, intentio qua (qua rebus) definitur, atque ita quæ istæ intentiones sunt disparatæ, et disparata non prædicatur de disparato, sequitur quod genus non prædicatur de specie quod est manifestum falsum. 4° quia quæ in definendo genus accipitur quia quale quid. Sed quia quale quid in definitione accidentis non datur definitio, aliqua non datur definitio, aliqua non esset ad exponendum.

Secundo sed qua non definitur, 1° quia rebus omnibus accidentibus quæ non quæ substantiæ accidit. 2° quia animali (quod non de aliis rebus intelligitur) competit genus definito, non quia rebus est, et quia est animal, ita quod aliud habet definitionem, sed quia ei ab intellectu tribuitur quæ forma, in qua definitione (genus). 3° quia quæ non est prædicabile, sicut non quinque sed infinita possunt prædicabilia. 4° si qua esset definitio animalis, et rosæ, tantum, cum competit equini, et singulis hominibus et illis omnibus de quibus subjicitur animali: nam omnia alia tribuunt quæ quibusdam inferioribus: quod non competit. 5° quia definitio quadrat rebus substratis non qua sic, et

ob. 1ª.

Definitionis.

Ad qd̄ ꝙ definitur conducit, cuiusq; omnibus generibus vel specialibus, colligi et figura: sed nō oportet vos aliqua substrata intentioni conducere cuiusq; omnibus generibus quia tūc nisi unum esset genus omnium: ꝙ vos subiecta intentioni nō ꝙ definitur.

Respondetur q̄d in qua definitione definitum est

Quo, qd aliud exigimus definitum de omnibus intentis vos substrata definitur: sic qua, unde vos, genus est definitum qd omnibus generibus specialibus conducit.

sol.

Duæ qs vos

Quod, qd aliud definitum vocatur coralē, omnis, privatas aliqua definitiones excludatur. sic vos substrata est definitum: qd nō est tm̄ unū genus omnibus omnia conducunt, sed nūr est unū, nūr aliud qd vos autem ad genus illi accidentari volebat.

Dicimus ꝙ qd definitum, quo, sint quos totius definiti ad qua, intentio genus omnibus generibus vos aliis conducit: sed una vos substrata qui intentioni nō est qua omnia genera conducat: nec qua requiritur, quia nō semp una vos, sed alia alij, alia qui intentioni substantiæ, qua qua in ꝙ accidentali qualis, et omnes natura communi in ꝙ varietate volebat.

ob. 2ª. Si qua intentio genus vobis accidentata definitur tm̄ definitum nō oportet unū esse: sed est duo vel ꝙ.

sol. Patet ex qd definitur de accidente, vel qua in ea et pluralia, volunt conclari: nō enim est intendendum plura sub una definitione contineri.

ob. 3ª. Si vos substrata intentioni essent definitum, tm̄ definitum essent duo vel unum: sed nō est qua duo nec unum nō tm̄ sit sub divisio ꝙ

sol. Negat minor qua, unum duo nec unum a toto definitum et consideratur tm̄ distinctio totius nō sit divisio partium qualibus quidē instrumentalibus, vel accidentalibus qua ꝙ

quinta ad obitis et magnis nostrarum.

ob. 4ª (Nos substrata definitur q̃ arridens ꝺ̃ gratia intentionis sue nobis sibi applicata: q° nos nō definitur simo sed tantū nos, quia definitio convenit definito q̃ p̃.

sol. Nos nos, nuda et sola, nos nos. sola q̃ ir definitur, sed nos et nos simul: nos enī definitur ut intentioni substratus, nos vero ibi definitur ut nobis applicatus: q̃ vero nos et nos simul sunt q̃ sic ir definitū.

ob. 5ª. Definitio data q̃ nobis intentionalis nobis, nullo nō conuenit nobis: sed q̃ est data q̃ nobis intentionalis. q°.

sol. Definitio data q̃ nobis secunda intentionis nō est ipsa definitio rei, quia enī, naturā explicans, nō est: sed nobis applicatis nobis, et nobis substratis nobis tanquā definitio conuenit nobis.

An genus a proprio recte definiatur?

Quibusdā generis definitionē rectissimē a proprio traditam esse totus peripateticorum et platonicorum coetus constanter asserit. Sed obiectionibus quibusdam adversus eandem affertis solutis respondere nō recusabit, et rationis tuendo valore fretus, pugile in eadem definitione esse qd vocamus, et in proprio genus definiatur: atq; et unde absoluta esse genus, completa, et unde numeris absoluta definitionem facilius intelligant. Obiectiones igitur ita eorum proponemus, et earū solutiones subiungemus.

Obiectiones.

ob. 1ª Arridentia alterius alterius ꝑdicat ꝑ differentibus, in quid: ergo nō est bona definitio generis. Antecedens est si arridentia, dicitur in quid approbari debet. qd ego modo obiicitur. Si quaerat quispiam quid actus platonis, Socratis aut Aristotelis respondemus, disserere, inducere, docere. ergo arridentia cum subiectis opponunt ꝑdicat ꝑ in quid.

sol. Ad quid ꝑdicatur in quid ꝑtur nego

Concessio, quando modo tantū et actione sui dominatur: sic arridentia quadrat de suis subiectis, in quid offeruntur. et si rogetur quid actus platonis dicam respondemus inducere.

Contrarietas, sunt in natura quaestione quando insita sui natura ꝑ verbum (est). significatur, ut quid est homo? est animal: sic arridentia nō ꝑdicantur in quid.

ob. 2ª. Quicquid alicui attribuitur, id ipsius propria natura debet significare: sed genus tota formarum essentia nō exequitur ergo de formis non dicitur.

sol. natura speciei si ꝑtur ergo

Colores et consortia et sic definitio tantum speciei naturam declarat

Contrarietas et nigredo et reliqua quod est ꝑ

Confusa et indistincta, sic genus omnes naturas exequitur distincta et sic differentias naturas exequitur.

ob. 3ª Quicquid definitur est verbis, sed omne est in toto definitum non est verbis: ergo non debet definiri.

Definitio est

fol. 1ª — Essentialis et causa, et sic quicquid definit est verbis: sed huiusmodi definitiones non definiuntur esse in toto omne.

2ª. 100 — Accidentalis, quae descriptio appellatur, quae definitiones omnes esse in toto describitur; et huiusmodi definitio de quicquid definitur non est verbis.

fol. 2ª. Et dicere concurrit quod omne est aliquo non verbis contra quem dicitur: aliqua est definitum esse in toto subiecto verbi, sicut totum verbis non est.

ob. 4ª. Inquit Porphyrius omne est quod quidditatur de multis differentibus verbis etc. Sic rationem esse multis est rationabile, quia talis est dictum de differentibus verbis

fol. — ergo (multis) ponitur in definitione omnis quia verbis et participialis gratia: quae non si non exprimatur non essentialiter, et implicite tantum in esse non (differentibus). Secundo quod Porphyrius assignavit verbi potest esse (multis) nullo modo suppositum esse.

ob. 5ª Quadrangulum constat in aliquo indivisibili sicut in essentialiter, et in verbis: quod quadrangulum constat in duobus indivisibili sicut in uno indivisibili, quia omne est indivisibile sicut: ergo illa quae dividit omnes prohibitum constat in verbis, et sicut in essentialiter. Ergo omne non quidditat de quadrangulis differentibus verbis.

fol. — Potentialiter, aliqua ita quae ponitur esse in duobus constat in uno indivisibili, ita et nigricommune verbis differentia

Quod dicit ergo in essentialiter

Actualiter, aliqua ita qua omnes tantum constat non sicut in uno indivisibili: non quae omnes tantum constat, non constat actualiter

ob. 6ª Omne [indivisibile] gratiam est verbis: ergo non quidditat omnes sed tantum participialiter: ergo definitio essentialis non constat ni omnes et genus de materia communis et forma et actus est. Similiter

74. Sol. Genus intersistit q. atomus est substantia tantu, no est q. divisibile, no q. sit genus q. divisibile q. habet rationem generis et q. divisum: quia q. Porphyrius definiendo tantu q. divisibilia non debuit definitionem generis subjectibili tantu tradere.

ob. 7a. Genus illud est q. sit genus et vbiq: 2. Demonst. cap. 24. tex. 43. sed puncta dicit q. substituit definitionem generis tradita a Porphyrio no sunt genus et vbiq et q. vbi et in tempore et aliis generibus 6. q.

Sol. no unet Christ: generis substantia in quibus locis vegetativi, sed id dicit vbiq esse q. sit in vbius singularibus et omnibus sibi subiectis genus instat: no dicit tanta aliqd genus finitu locu requirit: sed tanta est dicta vis et facultas vel in quibus locis sibi subiectis genus et vbiq inesse valeant.

ob. 8a. Si genus in natura questionis dicit, tu dicis definitionem quia genus est q. definitionis: sed definitio no est in quid: nec quid sit vis per definitionem nec demonstrationem vel est sophistici. q.

Sol. Definitio est duplex vel Vel quod naturam alicuius vel quod in vera natura vere est, demonstrat. et per definitionem vel est sophistici quid vis sit.

Nominis, quae tantum vocabuli alicuius significationem exprimit, tunc sophistici est definitio ex. gr. hircocervus, tragelaphus et similia: quae definitiones, inducit dicit: nec si vis sit nec per demonstrationem, nec per definitionem: sic nominis sophistici vel est.

ob. 9a. Item no est genus tunc species vel individuum de genere dicitur. 6. Top. cap. 2. sed homo et Socrates de animali dicuntur, sequit q. animal esse hominis, et homo sit animal: et quia Socrates est animal, ergo animal esse Socratis est verissimile.

Sol. 1. Cum dicat Christ: species no esse de genere dici per individuum tunc illa no dici de genere q. nihil est animal sit homo vel Socrates non tamen animal

ost Gouo rod Gonzalos.

Sol. 2a. Dould dicimus q d aliquid dicitur d Gouerno

Explicit Esponlia lit: sic Gouerb de suis speciebus stindi-
vidui dr: sed nog species, nog individua Gor
modo de Gouerno dicuntur: alg ita dicend no ost
Gouerb enim species ol individuu de Gouerno
dicitur

Incipit rod & videndu est ol modus dicendi ost inferiora
omia de suis superioribz omniari ecclesiast.
omia - dud, inferiora sut aliud dicendu de superio
ribz, ol no de eoz essentia.

ob. 9a Item Gouerb qd in multis formis dr, diversas ab suo nu-
mero diffoulias rolle Gondit: sed ons Gouerb sua ca
rotolas aro modu datur ost Gomunicand: q Gouerb pot
Gmunicari essot Gomunicand ost; ol ido non dicabilis
minor ost Arist: 1. Top. Cap. 13. ubi sic scribit: Item sed
dand debemus, eod nd q d sibi nomini subdita sunt
diversa sut diffoulia, ol rolocis ons qui in rolocib
inest, ol ons qui in figuris figurabilib, ubi sut diffe
roulia illius q d valet ad Gparandu aliquid, ol q d ad
Gseruandu: Gmunes no oia sut, q ubi ost rolocis ubi
modis dicat: ubi sibi ons rolocis, oia sut diffoulia.
Ista Arist: Gerus aduersus in ea difficultatis Gtinet, q
sibi assignat, qua ista exposition omnia aduersus ea
Sol. 1a ea dissoluit intrinsecus diffoulias. Ad ea, nos aliqs
omissis Gmunib rolucib Gsideramus qui sic quit - Gmunis
Gmunis, q d uno nomine, ou aq nominis diffinitione
de multis dr: ergo no sumitur unibora grado
diffinitus in multis diuersis: ol sic no modus
Arist: Gcedit, ol omia quia Gueniunt diffinitio:
non sufficiunt ista unibora
Ergo rod Proinde, ol aduersus Gmunis, q d absq diversis
diffoulijs aliqua significat: ol sic, nulla
Gouera sut unibora: omia enim Gouera absq diver-
sis diffoulijs in suas species diuidunt.

Similiter assentit sibi Paulus Venetus q d sint unibora
unibora sui ordis

Communiter, q̄d uno nomine, diuersa tamen ratione significantur, sicut multa genera equiuocorum.

Diffinitur

Stricte q̄d in pluribus q̄ diuersa differentiarum essentialium ordinem collocandi, uno genere essentiali equiuocorum.

fol. 2ª

Regula communis ista respondet diuersis equiuocis essentialibus

Vna species, q̄d est cui aliqui tantum nomine est una ratione nominis essentialis diuersa diuersis: sicut genus non est equiuocum.

Duplex species

Alia species, q̄d est cui simul genus, in diuersis speciebus ratione diuersa diuersarum quarum species in genere illo diuiso totaliter proprie completum, reperiuntur. sicut genus est equiuocum

fol. 3ª

Contra istam regulam respondet obiectum, q̄d differentia nominis aliqui substantialis

Constituentes species talis q̄ sub uno genere proximo remoto in nullo q̄ diuersimode contineri possit: sicut omnia nomina essentialia diuersa sub se differentias et adhuc non constituentes sunt equiuoca.

Inscitio

Constituentes talis species sub uno genere proximo remoto nullo modo contineri possit, sit differentia constituens talis, in significatione essentiali, et differentia constituens in eodem. Quia modo nomen diuersis a diuersis differentiis constituatur contendendo est equiuocum.

ob. 1ª

Quicquid uni naturae specialissimae inditur, est definitio: sed genus uni naturae specialissimae inditur. ergo. 1. Top. cap. 13. & Top. cap. 2. g°. est definitio, et ita non est equiuocum.

2ª

Contra istos uni est equiuocum definitae naturae proximo, q̄d ille genus essentialis est, et modum essendi esse ad ipsum. Quia sufficiens definitio, q̄d sit uni constituta ex genere et differentia: rationem autem non q̄d in qua sint, quia quid sit uni quaeritur diuersum.

Sol. 2ª. Jlla qua rerū definitarū naturas explicant sunt

Explicia ad Rem
- Complexio rerū naturas exprimit, et sic definitio sola definiti naturā perfectissime ostendit.
- Incomplexio ipsa rē
  - Jn quali, sic differentia magis id dicat definiti naturā.
  - Jn quid, et sic genus solū magis declarat declarabit definiti naturā.

ob. 1ª. Do quibus dr, dō dē, dō qđ predicat aliqua diuina dō quibus dicit postp. 2 Top. Cap. 2. dō nulla species animalis dē dō homine vel bruto: q animal nō est vere genus: et ita quelda exhortatio definitionē generis nō sit generis.

Sol 1ª. Communit dicit argumento dici posse, qđ dō quorū dē genus nō predicat immediato, sed remoto et mediato de quib dē aliqua species. Et ro responsio licet vera sit tamen propinqua videtur ad mentē philosophi si dicamus: aliqđ genus dici dō subiecto

Sol. 2ª. Duplici
- Declarationis, aliquis nō est error qđ dō quibus dē genus per se est aliqua species dici.
- Suppositionis, et sic dō quorū dē genus dō quib dē aliqua diuina species: nō si homo sit subiectus est nos temperans, iustus, aut alia ornata virtute: si homo sit colorabilis est nos albus, piger, aut alio simili colore.

ob. 2ª. Si animal tanquā genus dō homine affirmatur, et diuinitas dō quibusdā affirmatur: sed deus nō est corporeus q nō visibilis. Maior est Arist. 2. Top. Cap. 2. vbi innuit qđ si coniugata dō coniugato dicatur, et opposita significatio dō oppositis: et si qualo dō albo dicatur, qualitas dō colore oppositi dicatur.

Sol. Sine et homo nō sunt aliqui coniugata, quia denominativa dō nullo dicunt. quicquid enim denominatiue dē aliquo dē id in natura rei, nō oportet. Sine possibile licet enim oppositum, sit tamen vere nō dē denominativa, quid necessario requiratur enim denominatiuis extra subiecti naturā esse: licet q nos dicimus deum esse sine qualo, nō tamen denominativa erit enuntiatio, quando quid dō qualitas sua natura inexistit.

78. ob. 13ª

Sol.

Duplica (vel

ob. 24ª

Sol.

Duplicatio vel

ob. 25ª Id qd est in diffinitis q̃ diuersitas caret ratione est aequiuocum: sed genus est in omnibus q̃ diuersitas caret ratione ergo est q̃ diuidatur de subiectis sibi speciebus. q°

sol. Intentionale sic est in omnibus q̃ diuersitatis ratio diuerso quia est vocalis, sed rationale tantum quia est arideus.

Homo habet rationale. Risibile, sic genus non est in omnibus q̃ diuersitatis caret ratione, quia substantiam, quatitas aliud distincta ratione habet.

ob. 26ª Pars non q̃ diuidatur de toto, sed genus est quae, species autem est totum. q°

Contentiua, sic species est quae generis, et individuum speciei.

Integralis, sic, manus, crus, et hoc sunt ex hoc homine.

sol. Genus est quadruplex hoc modo

Potentialis, sic potentiae animae sunt ex hoc animal. q° Essiua, et natiua et poema q̃ essiua.

Essentialis quae est hoc modo Potiua, et genus et differentia quae ponuntur de suo toto essentiam.

Vtrum in omnibus natura in una specie conservari possit?

Omnis natura est vel
- Intentionalis, quæ est vel de essentialibus speciei differentibus dicatur. Quæ natura in una specie non potest conservari.
- Realis, quæ est definitio vel substantiæ generis intentionalis: Quæ natura aliquando in una specie conservari potest.

Omnis realis natura est vel
- Corrupta essentia sua quæ corrupta potest in inferioribus: sic in una specie vel est conservari.
- Corrupta potentialis sua quæ diffusa quæ est, in inferioribus: Quæ modo in una specie non potest conservari.

Obiectiones.

Ob. 1ª — Totum illud est minus nisi est essentia: ergo si tota natura omnis in una specie possit conservari, nisi de natura omnis in alia specie reperiretur: quod non est dicendum.

Sed (nisi essentia) possit, in definitione totius habet vel
- Quæ vel significet, naturam alicuius rei, non esse esse in una re, quia tota omnis rei natura est, in alia: vel natura animæ non esse esse, in corpore, quia tota omnis essentia est in toto de: sic non stat illa pars intelligenda in definitione totius.

Sol.

Omnis Duplex
- Quæ vel significet totam et completam naturam alicuius rei esse in re aliqua absque defectu aut corruptione alicuius essentialis naturæ: sic intelligenda est ista pars in definitione totius: Aliqua ita dicimus totam omnis naturam ita vel nulla omnis pars deest, possit conservari in una specie et esse alia in alia.

Ob. 2ª — Omnis natura in una specie conservari: ergo est omnis collocata. Sed videtur, causa quia oppositum, ibi est essentia. quod in natura omnis sit causa collocatis, non esse est vel omnis collocata in una forma conservatus, si omnis na-

q̄ar condicio requirenda sit.

Sol. Natura generis nō est omni ex parte causa speciei potestativa, sed ex respectu qua illa natura nō tantū in una specie sed in multis dē. Sed quia natura generis aliquando nigil aliud sit, quam id diuidi possit, quidē generis natura nulla ratione diuidi queat; idēo natura una tantū species, Genus vero aliorum aliis satisfacere dicitur.

ob. 3ª Et adhuc est ratio generis ad species, quā est species ad individua: sed species natura in uno individuo salua manere nō potest: quia tū nō esset natura communis ad omni tantū individuo accommodē. maior est Arist. in Cap. de substantia.

Sol. In specie sint duo genera da duo: vide

Potest quā genus ad aliam speciem se extendit nec ullo modo omni tantū accommodari potest: quia tū species nō esset natura communis

natura, quā in uno individuo salua manere nequit, alterius sit natura communis.

ob. 4ª Si genus, natura in una specie conseruetur, tū si tollamus reliquas omnes tollat aliquis. & sic una natura tolli quia esset genus: sed nō est genus quia in multis speciebus nō offertur. q°

Sol. Si modo & una natura tollat aliquis tolli supponamus erit negilominus animal genus, quia etsi una natura in aliis speciebus non conseruetur, tamen in ea potest tollat vel et accidentalibus. vel de aliis speciebus differentibus omnibus. qd satis est vel sit genus: quē dicabilia sub omnes idēo existere sint, qd habeant in se potestate vel accidentalibus vel de aliis differē.

ob. 5ª Natura non potest quaestio de impossibili: sed impossibile est una species tolli, vel genus in altera conseruetur. q° natura non potest quaestio.

Sol. Quando de genus conseruari in una specie, nō requiritur tolli altera, sed datur nō esse nec esse aliud alterā speciem esse, si una species sit in qua genus natura conseruetur

ob. 6ª Si nulla genus species tolli potest, tū genus natura in ea conseruari nō potest: erit sub nec esse aliis natura

84.

Sol. 1a

Sol. 2a

Nomen consideratur

Nota quod in singulis sibi subditis speciebus: sed nulla species tollit solos, et tanto dictum finit) q°.

Jul. Ad ortu, modo, et cogitatione et tollit solos q° Aristoteles in Comment. et diff. generis et differentia, et ista species tollit solos.

Aliquid tollit solos sed non

Et tu et nota quod sit species non solos tollit quia omnia quid alia sunt alterna. 1. Demonst. Cap. 20. Text. 39.

Ju confusa sua et talo solo natura sit diminuta generis natura non posse conservari in sua specie.

Ju subtracta sua et contracta natura et ge differentia contracta contrahitur, sic conservatur in propria specie tantum, interimit omnia tollatur species nec suppositione, nec actu.)

Sm scotio vorto dofinitus.

Dorexpressis in dofinienda scotio scluvinum oscurs et dicitur id dofinit, quare nomini subiit ossc scotos, quia ea sine absoluta et perfecta sit omnis dofinitio. Cum quo nihil addo perfecto sunt limatio ossc scotos. Contra quos illi qui contradicendi et labillandi exercitii sufficientes ad obiectiones quasdam, ne ab eo scotio obiectionibus illis quasi aliqua in se veritatis scotio esse videatur, breviter respondeo.

Obiectiones.

ob. 1a. Nullum unum complexum esse in scluvibus, illud unum quod est in alio est incomplexum, et imperfectum, et non ex his scotio sed scotios est omnes complexum: ergo non esse in scluvibus et ita de scluvibus scotio differentibus numero non

sol. Aliquid est unum complexum ergo
- Per portionem essentialem et sic scotios est omnes perfectum, atqui omnes perfectum in scluvibus nisi scotos.
- Per portionem accidentalem et existentiam, et sic scotios est omnes incomplexum.

ob. 2a. Dofinitio scotioi et omnis scindat de scluvibus numero tantum differentibus: ergo dofinitio scotioi contineat alios a dofinito et ex contrariis mala est.

sol. Non est mala dofinitio scotioi, et dicat tantum de numero differentibus, sed requiritur etiam et sit eorum simplex: quod ex dofinitio non sit simplex sed quidda complexum dofinitio scotioi nullo modo sibi complexum esse.

ob. 3a. Homini contineat scotioi dofinitio, tamen non est homo scotios ergo scotios male dofinitur: est homo non sit scotios scluvens homo modo: homo enim alios non est scotios, quia de multis non dicitur: quod enim Gerardo esse hominem quia dicat illum, non dicitur sed certus singularis esse hominem dicit: homo singularis non est scotios, quia eius scotios est universalis. ergo

sol. homo de multis dicitur et scotios est non tamen in tota sua natura sed et quibusdam differentijs et materia communibus constituitur

ot tollerabatur. Postqua aut nidus exprimit naturā homi-
nis caudo in multis qua numero talia differunt vo-
perisi, tū homini speciei notionē attribuit: homo ꝙ ot
species in vo, qd do vobis singulis affirmatur: sed homo
nullus ot vestius speciei ostendo. proinde homo inabilis
Ju natura sua tonsusa, tōmuni ot naturali gouer-
nali, sic homo do multis nō dr nisi ot spe-
ciei.
Capitulum 2um vide
Ju natura sua restricta, tonsuetudo ot usus
Diri solet singulariz ata, sic homo da
multis dr, ot ot speciei.

ot. 4a. Homo dr do viro ot muliere in quid: sed vir ot mulier
differunt specie: ꝙ homo dr do speciebus differentibus, ot ista
aliqua species do specie differentibus dicit.

Vir ot mulier habent distinctionem Duplicem.
Una, qua sunt naturae, quasi in abstracto, sine tonotatione subiecti denotant, ita ot vir sexū masculinū sine virile: mulier sexū muliebre seu faeminū, tantū significat sic vir ot mulier differunt specie, sed homo do illis nō dicat. nā homo in 2a specie qualitatis.
sol.
Altera, qua subiecta quibus nitū significant, quasi in cōcreto sicut, ut vir homini sexus masculini, mulier homini sexus faeminini designat: sic vir ot mulier, nō differunt specie sed tantū numero, adeq ita homo do illis dr.

Replicat: Vir ot mulier ut connotant tapiū nō sexū solū, sed aliud vero subiecto, nactis differunt qua duo viri: sed duo viri differunt numero: ꝙ duo vir ot mulier differunt plū quam numero, qd est specie differre.

Resp. Vir ot mulier si connotent sumantur dr vero accidente una cū subiecto constituant Duplicem

Duplicitas vide
quoad essentia ot natura homo sic nō, nactis differunt qua duo viri
quoad accidentia ot existentia homo ot sic, nactis ꝙ nitū differunt qua duo viri, qua sexu differunt, duo tamē viri sexu cōmuni: sed ille differentia nō facit vel differre plus quā numero

Replic. Vir et mulier differunt specie quia sunt due diuerse species: sed vir et dicatur genus quid de Deo et illo viro, item mulier sustinet definitionem speciei, sed et dicatur genus quid de Deo et illa muliere. ergo Deus et dicatur de speciebus differentibus.

Resp. Vir et mulier sunt tantum vere attributiue et vere substantiue masculino et femino tm sunt species et offerunt de differentibus numero: sunt autem vere attributiue illius nia tm dicendi subiectis tm apponuntur, ita vt vir significet hominem masculini generis, et mulier hominem femini generis, tm non sunt species, non sub vllo alio predicabili: sed Deus modo vir et femina sunt omnia ex attributo. Secundo modo sunt omnia adiectiua, quia vir est quid dat tm coniunctum ex subiecto ex homine, et attribuit naturae speciei virili: sic femina tm connotat ex subiecto, id est hominem, et attribuit, v. speciem femino: Deus modo dicit vir et femina mulier sunt tm relativa, quia vir significat et virile speciem, et subiectum ex substantia hominis in quantum species, inest: ergo mulier quoq; significat tm speciem femineum, tm naturam hominis, quae est subiectum in quo illa species inest: sed omnia predicabilia sunt omnia ex tm omnia simplicia, et diuersos modi vocos quae vocos plures sub diuersis generibus, sunt in diuersis predicamentis oppositas, non significant.

Ob. 5a. Deus singulares res, naturae non habent: et species, in natura quaestionis, de illis non affirmatur.

Sol. Res singulares res possunt considerari bifariam

Vt sunt res singulares quae habent naturae communis et diuersae quibus dat terminus declarant, et ita de illis predicat species, tm eius natura donantur.

Vt species et communis naturae singularis permixtae in una substantia constituentes, sic res singulares in specifica natura considerandi non considerantur.

Ob. 6a. Natura de rebus tantum non dicitur, sed [illegible] et alterna, individua vero, interius apponit: ergo

Ob. 1a. species et est in rebus singularibus interius apponit, ergo si una sit alterna, quia continuabitur quando in diuersis, individuis sub specie inuenta simul et praeterito remanet.

Sol. 2ª. Individua humanæ historiæ { Jn accessoria ista natura vt (quod ad hoc) civilitatis vt ipse capitur: sic individua sunt accessoria et corruptibilia. Jn ipsa substantia professionis, ergo modo sunt vt forma: dicunt et quid individua professionis etiam.

ob. 2ª. Jn qua exceptione [Plato est homo] scripsit de uno solo vel. De Platone dicit: ergo scripsit non est assumpta de proprio tacto vel homine multis communibus.

Sol. Exceptio ad [Plato est homo] { Arta, et sic scripsit aliquando de uno solo non de pluribus, necessario affirmat. Potentia, et sic scripsit semper de pluribus necessario negatur.

Replic. Scripsit actu de uno solo affirmat, ergo potentia, ab actu ad potentia sequitur argumentum, vt Plato disputat, ergo disputat potest.

Resp. Argumentum ab actu ad potentia in quinariis aliquibus non, in negativis, nisi ab esse: quando essentia argumentum exponat de illo non consistunt, ratione quia, vox, solum) negationem in se, includo habeat.

ob. 3ª. Homo dicit de homine vivo et tacto, sed homo vivus et tacitus differunt scripto: ergo homo dicit de scripto differentibus. minor probatur: homo nostrum differt ab homine vivo scripto, sed homo vivus est nostrum ergo vivo scripto differt. minor constat: homo qui ascendit habet, est vivus, ergo tacitus est nostrum: sed habitus sequitur habitum, et privatio privationem, vt arguit Christ. 2. Top. Cap. 3. vbi ait; Quadrando ad ascendit sensus sequitur, sic tacitum sensus privatio.

Sol. Christ. vbi tu dicis habet, cum vos subiecta habitu et divus privationem non sequitur, quare quod vita in argumentatione non minus sequatur ascendens privationem, quia assertum non potest illud ex gratia forte concludi. Nam vt sequitur homine vivo tacito quia ascendit habet

ista consequens est communis dd causa vita et scientia simi
qd illud creatorem posse et debere dicimus. Quo uid
tamen per vita nō intendit Socrates, alioq falsū est
et scientiam ens, et ratione esse.

ob. 9a Sint quedā species que de accidentibus omnino nō dicuntur
ut sol, luna, aqua nix et mundus: q̄ omnes species, nō
accidentes de numero Differentibus.

Sol. Species accidentis de accidentibus non
Ratione, alioq ista sol, luna, aqua, et mundus
nō dicuntur omnibus.
Rationabile et potestate, alioq ista ista omnia
de accidentibus affirmantur, qd falsū est
ad naturā speciei.

ob. 10a. Multa sunt que accidentes de speciebus differentibus que
nō sunt species, ut quidam, numerus omnes, rationale et
instans: q̄ definitio nulla est et communis aliis a definito.
Qd quidem omnes, rationale, et instans, nō sunt
species patet quia nō predicabilis q̄ quid q̄ collectantur.

Sol. Species et
tribus
de
Subiectibilis tantum, que de pluribus est species
est species que superiori subiectibilis: sic
animal, corpus, et omnia genera intermedia
sunt species.
Predicabilis tantum, que de inferioribus
numero differentibus dicitur, tamen nulli
generi superiori subiectibilis: quemadmodum sunt
quidam, omnes, rationale, et instans.
Predicabilis et subiectibilis simul, que
sunt species infime, in accidentibus

ob. 11a. Petrus et Paulus et similia alia, individua nō differunt
numero, quia differunt numero, nisi potest qd nō est numerus:
sed Petrus et Paulus et homo, sunt quod nō est nu-
merus, sed numeri existentis: q̄ species nō de accidentibus
differentibus

Sol. Species differunt, nu-
mero sicut
Quia sunt species differentes differentibus formae-
libus: sic quemadmodum accidentia differunt adinvi-
accidentibus.
Quia inter numerandum differunt, sic, individua
differunt: quando duo singularia, numerantur, tunc
distinctio ab alio existimus, nec sic quod Petrus

92 · ob. 11ª Gonçalo et Pedro conveniunt in numero et in binario et numero non differunt, alique ista scientiæ de differentibus numero non opponuntur.

sol. Numerus est duplex { formalis, in quo Pedro et Gonçalo conveniunt / materialis, in quo differunt, nam intellectus numerando distinguit, alique divisis realibus distinguit, quod est falsum.

ob. 13ª Binarius numerus est scientia: sed individua binarii numeri, et qui est ille binarius numerus, non differunt, quia sic ille numerus differret ab omni numero et aliud numerum, quod est impossibile. q°.

sol. Duo binarii numeri differunt rationem rerum quæ numerando distinguunt: nec dicendum est differre intellectu numerando, non ex alio numero, sed ex distinctione rationis resultantis.

ob. 14ª Embrio et homo et ista Embrio homo, in quid, sibi non opponuntur quia non est completa, natura: q° scientia, nisi definitur.

sol. Ut aliquid sit scientia requiritur { ut sit habitus assignato genere, quia scientia est scientia tantum subjectibilis operationum / ut sit ratio certa, quia Embrio nunquam perfecta operationem.
ut sit totius, ne sit, sic gratis illationibus, non sint scientia.

ob. 25ª Homo homo differt ab alio scientia, et inquit Scripsit. de diuturnitate vitæ cap. 1. q° homo est specialissimum de differentibus, et ita quod homo scientia sit, sequitur scientia non definiri.

sol. Scientia differunt numero et ratione { proprie, sic significat scientia et natura differunt, et homo modo unus homo non differt ab alio scientia.
improprie, sic dicitur scientia differentia rationis: sic dicit Scripsit. 1. Metaphysicæ cap. 1. divisa est ista scientia in tres, una est speculativa, alia rationalis, et alia activa: aliqui homo homo ab homine differt scientia.

An Definitio Differentiæ recte a Porphyrio traditur?

Quoniam Definitio Differentiæ non, minus, in se difficultatis continere videtur, quam Definitiones Generis et Speciei, ideo omnes quæ ad Differentiæ Definitionem infirmandam rationes collegi, ipsas satisfacere non posse ostensurus: quod si aliquis fortasse fuerit, ita aliis in easdem obiectionum solutiones incidamus.

Obiectiones.

ob. 1ª Si Differentia dicenda est in quali, Definitio etiam in quali dicenda est; quia eodem modo videndi rationem a Differentia quam a Genere accipiemus: sed unumquodque eorum eiusmodi est Differentia, quæ a nobis enumerata est Genus non habent: sed Definitio in quali non offertur. q°.

sol. Definitio neque a Genere neque a Differentia sumi videtur, et modum habet. Ideoque in quid Definita offertur, quia totam et integram Speciei naturam explicat et demonstrat.

ob. 2ª. Rationale Deo multis in quali quid offertur: sed non est Differentia: q° nulla est Definitio Differentiæ. Minorem ita probatur: Nulla Differentia videtur Genus sua Speciei: ut ait Aristo. 1. Top. Cap. 7. Dicit enim quod quicquid videtur esse Definitio, videtur genus: sed rationale videtur Genus sui Hominis: q° non est Differentia.

sol. Aristo. ibi loci de nomine Specialis tractans, mentionem fecit, quod sunt Definitio, Genus, Species, et Accidens. Quod cum q° ex eis videtur esse Definitio videtur Genus aut Accidens tantum admittere q°.

Replic. Aristo. quod in Cap. negat Differentias Species Differentiam videri: dicens, Eas minus ipsa ut videtur esse, aut in ijs est quod in Definitione Speciei de subiecto dicitur, aut Genus, aut Differentia sit necesse est. Eas autem Species nobis Aristo. tantummodo, Differentiam nihil ea qua non videtur esse declarato esse.

Resp. ad 1. Aliqui sunt qui respondent ad quæ dicendo, Aristo. præmissa argumenta, quibus Differentia non contineri, tamen quod Differentiam in rei natura explanandam absolutam. Quod dicit intelligendum est quod Genus aut Species probandi.

g6. Sol. 2ª. Contra hoc argumentum respondetur quod differentia est accidens

Dupl. Una de quinto quod distribuit, et ea ratione sua genera contenta dividitur et non corrumpuntur.

Alia vero quod differentia est accidens, et sic

Sol ita ut sit de contento, et sic est corruptio subiecti.

Sol ita ut sit de contento, sed non differentia considerata, sed tantum secundum qualitatem essentialem differentiae; vel ut dicit aliquis differre facit: quando differentia est alterum genera contenta.

Sol. 3ª. Postremo dicitur quod aliquid corrumpitur

Corollario, ita ut de omni natura et essentia sit qui de aliquo est sit ipso convertit: et ei intellectu contrari non potest, nisi forte intelligatur ipsum corrumpi: sic definitio et proprium tantum corrumpitur: sed non definitio nomine definitionis, nec quidem nominis nec cognitio accepta nisi contemplatione.

Inscitur vel

Non corollario, ita ut de omni natura non sit corrumpi, sic differentia corrumpitur: sed in differentia de non offitato non cognitur sed corrumpi, sed in professione qualitatis et forma, de proprio enuntiari.

ob. 3ª. Sol. Non rationabiliter in proprio inest est differentia, sed definitio differentiae illi non convenit. et ratio definitae.

Non rationabile non est differentia, nec aliquid aliud dicabile sed vox singularis.

Replic. Non rationabile non videtur esse vox singularis: sed quicquid aliud essentia, inscitur non est individuum: sed non rationis scientiae proprio convenientis, natura illius inscitur. non est et individuum.

Resp. Singularis illa rationandi vis proprio aliquid attribuit essentiae, non tamen non se offerit; sed et rationem mihi proferit, qua sua vestigia ad individua valeant. quod et non contra se dicit cum ratiocinandi

facultatis causa esse tur. Genus est rationis imbutus, et sine ratione ratiocinari. Ergo nemo oratorem, id est Genus oratoriae multi, nisi imbutus est rationi artificiosa foro potest. Individuum est solet alicui oratio, tanquam exercitationis gratia, et exercitia artificiosa; cui ad superiorem naturam exportetur, non tamen tanquam causa gratia Ergo existere valet.

ob. 4a. Genus de toto non oratur est autem Differentia speciei Genus: ergo de specie non oratur.

sol. Genus universalis de toto universali non dicitur, sed cum oratio (cuiusmodi est omnis Differentia) de toto oratiali semper enuntiatur.

ob. 5a. Differentia communia et specifica ita ab rationibus distinguuntur quibus genus et species: nam genus de multis speciebus in quid, species de individuis in quid dicitur: sic differentia communis de diversis speciebus in quali quid, differentia specifica de multis individuis in quali quid enuntiatur: sed genus et species diversa sunt quaedam dicibilia: ergo differentia communis et specifica diversa alia quaedam dicibilia essentia debent ab his quae statuuntur.

sol. Maior expositio falsa est: nam differentia communis et specifica rationibus non distinguuntur quibus genus et species. Maior enim est differentia inter genus et speciem quam inter differentia communem et specificam, quae a quibus tribuuntur in eis

1° quod genus inferioribus oratio quae informavi potest, species vero inferioribus naturam informatam impertiatur: sed utraque differentia formam informanti inferioribus attribuit.

2° quod genus immediate de speciebus, species immediate de individuis: sed utraque differentia immediate tantum de una specie existimatur: nam illud genus de pluribus differentia communis dicitur, species ob illud rationis quod habet ad differentia et differentia de illo dicitur.

3° nihil in genere et specie est duo distincti modi formandi dicendi, genus enim in quid communis, species in quid contracta est natura: sed utrumque differentia est duos modos formandi dicendi, utraque enim distinguit differentia genus et species in rebus diversis quae differentia

Quæ præcepta sunt tradenda?

Quoniam igitur in præceptionibus quæ dirigibilibus ordinandis sunt tradenda sunt, ita etiam in eorum quæ minus utilia esse arbitramur, singulas obiectiones quæ adhuc præceptis addi solent, refellamus: quas ad ordinem quo supra usi observimus, præponemus, singulis singillatim quanta possimus ad brevitatem respondentes.

Obiectiones.

ob. 1a Omnis motio voluntaria est communis, sed præceptio non est communis, ergo nec ipsa est voluntaria: quo præceptio non est dirigibilis.

sol. Præceptio sumitur bifariam

Primo pro habitu scientiali omnium eorum quæ sunt agenda: et sic non oppositum communi, est enim virtutibus communis, tamen voluntario communitur contradicit.

Secundo pro habitu contradictorio voluntario, in quo illæ inesse habet: et præceptio de quo dicebamus est sic oppositum communi, et sic quæ præceptio non est communis.

ob. 2a. Validissimum videtur argumentum ad hoc quod dicitur: sed non est omnis operis: quod apparet malo

1o quia ratione præcepti est quo quis aliquos ad aliquid agendum

2o quia subiectum quod non potest esse subiectum præcepti 5 tot. Cap. 5. quia sub facto iugo ambulare non habet. Ergo quod validissimum.

sol. Validissimum non est esse subiectum præcepti virtutis de ratione

3o quia actus, natura sua subiacet iugo differendo radit, non quod est præceptio communis substantia, nullo modo attribuit actui esse actum est. Quis quod de ratione validissimum non est præceptum

ob. 3a Par est, impar existere numero, tamen non verificatur de numero, quia omnis numerus non est par, nec omnis impar: ergo.

sol. Par est impar existere

Omnis est simile, ita tamen ut inter ea intercedat nota distinctionis, ita verificatur de numero, non nullus est numerus qui non est par, vel impar.

Sic in nostro proposito, ut dictum non verificatur non omnis est actus numerus par, nec omnis impar: ergo non est ens.

182. ob. 4a (Possibile est hominis peccatum non tantum ei tantum tribuitur, nam tantum ei qui peccavit est hominis attributum. Quod enim alicui attribuit tantum, tunc quod attribuit, illud attribuit tantum, si illud sumatur tunc tantum: utpote est, in homine illud in albo est homine, si modo sit albus.

Sol. Christus quasi loquens tanquam verus, voluit ostendere, quia peccatum erat, et [illegible] Christus argumentis, quod ipse Christus post se non peccavit, scribens alium esse rationem hominis, alium tantum.

ob. 2a. Quia de vera multa esse peccata non possunt. 5. Tob. cap. 4. Et quod peccatum sit hominis peccatum impossibile non erit.

Sol. 1a. Peccatum est duplex
- Completum quod est definitum esse peccatum
  - peccatum, sicut quod de vera plura esse peccata non possunt remota, sicut quod de vera plura esse peccata possunt
- Incompletum quod est quasi peccabile, sicut plura peccata esse possunt simul de vera.

Sol. 2a. Quod apparuerunt tantum tantum sua subito ut vera tunc esse peccata tantum tantum quod illud.
Ad 2um est
- Concessum quod est verum et apparuerunt tantum sua subito, sicut homini esse peccata tantum tantum quod illud.

Tamen quia Christus dixit, quia de vera plura esse peccata non possunt esse nisi verum est, quod vera peccata sunt quorum actus vere et apparuerunt tantum, et illorum apparuerunt tantum tantum; non possunt esse simul subito plura peccata: quoniam actus eius non vere bona sed fuerata quasi data scripsit in publicum habet. Et eius quia furis vere non est, Christus minime voluisse in scripturam plura non voluisse quia vere peccata vera et cognita: sed furata non esse peccata, neque ficta pro peccatis peccata esse putata.

ob. 3a. Et quamvis definitionis sint esse peccata vera scripturis definita: sed peccatum est alterius definitionis vel aut Christus 4. Top. cap. 2. ubi dicit: Definitio de quo quod est peccatum et quidam [illegible] in eius quod aliquis definitionis [illegible] et [illegible] peccatum [illegible] peccata scripturis, et in eo [illegible]

Sol. Dicendo q̄ omnis et qualis cōitio definiendi videtur tradi autem, quia vt ḡmus sit definitio definitū, sic nō in rei natura dicatur. Quomodocunq; aut illud quale sit intelligendū q̄d nō vacat exponere: sic illa definitio est valde rotunda q̄a nō cōuertim dicitur. Quare vtrū quale nō est definiendi elementum, sed in quibusdā qualis cōitio definitionis videtur tradatur?

ob. 7ª. Et q̄ntū ad secundum sciendum q̄ omnis nō recte dicitur homo animal Porphyrius: ḡmo mala est definitio: maior est clara. Omnis exceptio, omissa q̄ssio aut ḡmus declarat, aut qualem aut accidens. Top. cap. 3. Sed ḡar exceptio ḡmo est q̄ndā ḡmus, nec accidens declarat: qualem declarat: qualem demonstrat.

Sol. Ad tertium respondetur q̄d omnis exceptio et omnis q̄bcūq; est enuntiatio sine dē, significans q̄ dictum de illo aut nō, in illo subiecto: sed quicquid in illo significatur ḡ indicatur in illo aut vt qualem, aut vt ḡmus, aut vt accidens: Ad verū significatur nō in illo ḡ indicat nec qualem est [illegible] ḡmus nec accidens. quia ḡmo est, nō in isto Porphyrius nec animal est, nec accidens, nec qualem. ḡmo omnis exceptio omnesq; q̄bcūq;, sicut dictum, indicat sub dicto esse, aut nō esse qualem, ḡmus aut accidens sub subiecti sic intellecto cōtrahitur, sunt nō.

ob. 8ª. Quinto videtur q̄ nō substantiæ nō sit substantia q̄a relationis ḡ substantia nullo modo nō substantia potest fieri: ḡmo nō esse videtur vt aut dicamus visibile ab homine nō ḡmus, aut in numero substantiarum ponit. Sub substantiæ aut nō numerari nequit quid nec sit q̄ualis nec ḡmus nec ḡmo accidens ḡmo substantiæ nō manet.

Sol. Et quid potest dici fieri ḡ substantia

Duplicitur { tanquā q̄ nō sit qualis nec ḡmus, sic nō substantia nequā sit ḡ substantia.
2 m { tanquā q̄ tanquā essentia, adjecta nō substantia fit ḡ substantia aut, vt sic visibile fit ab homine

ob. 9ª Causa efficiens & per accidens motus & mutationis: q° si subtracto sit causa efficiens & per accidens, statim motus & mutatio desinit esse; q̄d nō ē verū. ut dicitur 8. phys. cap. 3. text. 29.

fol. Efficiens motus nō semper existit, sed quādoq; simpliciter necessaria & superflua.

ob. 10ª Quicquid alicui formæ dat, aut dat ei quæ formæ ad necessario consequitur: aut ei quæ per accidens sequitur formā subiecti: q° ita q̄d dat formā subiecto, nunq̄ removet, quatenus quod ipsum subiectum, quousq; causa est efficiens.

fol. Quicquid alicui formæ auferit, aut alia tribuit quæ formæ illæ contrariatur, ita tamen ut forma introducta illam consumatur: q̄d intelligendum est de subiecto.

ob. 11ª Omne ꝑducibile de immediato. de multis: sed generi nō ꝑducatur immediate de multis, sed de una specie; et mediante ipsa de suis individuis: q°.

fol. 1ª Primo generi immediate ꝑducitur de speciebus, tamen immediate ꝑducit de ipsa natura specifica, non dividua ut est divisibilis, nec divisa per individua, et nō solum ꝑducit de ipsa natura specifica, modo unius et primo: ideo immediate et primo applicatur ad ꝑducibile et ꝑductum nō requiritur ad naturā ꝑducibilis et ꝑductum immediate de multis: sufficit unum q̄d immediate de quibuslibet enuntiatur, vt de animali.

ob. 12ª Quando de Socrate est visibile, visibile de Deo = crate et generi, et tamen nō ꝑducitur consequens ꝑducibile de Socrate: q° generi nō ꝑducitur consequens de

fol. 2ª In quæ cognitione Socratis est visibile, visibile est quæ non respectu hominis includit in Socrate, tamen nō respectu Socratis. unde visibile per relationem ꝑducibilis ꝑducit de Socrate et Platone, et de aliis hominibus: sed per relationem generis ꝑducit de homine in communi.

fol. 2ª In quæ cognitione Socratis est visibile, nō requiritur et visibile ut respectum ad singularia sunt cognita individuo individuabili ut tale. ita generi et animali

Pedrio nunc ostrero erim. Patris ost ho ghristibies
vorizeroratus zu Eomino in Pedrio, nō zu grobis
Singulari ost zu Plurali Eomino.

An Accidens vere dicatur ens?

ob. 1ª Ens qd dicit in singulari dicit singulare: sed vere dicitur ens in veritate propositionis: ergo accidens dicit in singulari, vt patet 5. metaph. tex. 16. ergo accidens dicit singulare et non predicabile.

Sol. Accidens dicit duplr
- 1o modo, qd dicit in subiecto tantum vel in alio aut simili cui applicatur sicut species dicit in genere tantum subiecto Ens.
- 2o modo, qd indoo de ab Arist. dicit in rebus singularibus, quia accidentia existunt ens primo et per se in rebus et non ens primo et per se.

ob. 2ª Nulla species vel differentia vere dicit in singulari sed falso dicitur, ergo idem est dicere. iste homo est species: sed hoc est falsum. ergo vera est ista de albedine accidens, quia accidentis definitio vere dicit de albedine. Et per consequens: ens accidens non definitum non dicit per se.

Sol. Licet ista differentia ens licet albedo sit accidens, vel accidens sit genus vere vera sunt in propositionibus in quo primo predicabili: sed ista vera non verificantur quo ad veritatem propositionis.

ob. 3ª Scita est accidens, dicit enim vt inquit Arist. 2. Eth. cap. 3. et 10. Eth cap. 4.: sed scita non potest esse per subiecti corruptionem. ergo

Sol. Licet. 6. in 2. de anima cap. 2. inquit qd scita est duplex vel in anima: scita, vt est accidens.

Duplex ens
- Vna qua est operatio vel habitus existentia in anima: scita, vt est accidens.
- Alia, que est operatio vel habitus existentia in anima, et licet ista non potest esse per subiecti corruptionem, tamen potest esse per intellectus corruptionem, vel alicuius existentia vitalis [illegible] vitale.

ob. 4ª Accidens corrumpitur per subiecti corruptionem: ergo non potest abesse per subiecti corruptionem

sol. Accidens corrumpitur per corruptionem sui subiecti, non tamen per modum subiecti corrumpitur, nec accidens corrumpitur

- 1º per corruptionem sui subiecti: sic corrupto calore manet substantia animalis.
- 2º per accidens sibi contrarium, sic frigus per calorem corrumpitur.
- 3º per remotionem causae per quam est in subiecto, sic lumen in aere corrumpitur per remotionem solis.
- 4º per remotionem termini accidentis respectivi sic pater corrumpitur per corruptionem filij.

Quia explicitur

ob. 5ª Omne illud quod adest et abest potest per subiecti corruptionem non est accidens et potest in formis naturalibus: nec anima canis potest adesse et abesse per naturae suae corruptionem ergo nata est accidentis definitio

sol. Subiecti

- Transmutationis, quod est subiectum motus sic materia canis est subiectum suae animae, sed per hoc subiectum non fit mentio in definitione accidentis.
- Impressionis, quod est subiectum in quo accidentia nisi sit, sic materia canis non est subiectum suae animae, illud per subiectum intelligitur in definitione accidentis.

Subiecti est duplex

Resp. c. Inquit Scotus in 2ª divisione antepraedicamentali, quod aliquid insit in subiecto inhaesionis, quod non insit tanquam quod, nec ubi eo in quo insit sicut forma: potest intueri et fieri: sed eo modo anima canis in suis materia: et aliquid de alio, nisi de in alio, non tanquam quod aut

Duplex est

- Per modum actionis, sic omne illud quod non insit tanquam quod, nec ubi eo, in quo insit est accidens, sed sic anima canis non est in suis materia.
- Per modum naturalis aptitudinis, et anima canis est in suis materia, et sic id quod insit non tanquam quod nec ubi eo: et non est accidens.

110.

fol. 2a. Et ij dicunt, q̃d ex scripto sit id q̃d inspectio tanquam rei alicui alteri rotte, quam id q̃d significat, nō tanquam rei alicui alteri ostensibili: quia q̃ omnia bona, nō significat in omni materia, nec ejus loco q̃ boni nō potest dari ostensibile.

Ad 3um. Et ij dicunt quod nō inspectio tanquam rei alicui, nec omni, in qua inest, nec aliquando alteri: sed ejus loco significatio tanquam positum ostensibile: quia q̃ omnia bona, ostensibile nō sit q̃ aliquid tamen quod sit q̃ aliquando alteri positi ejus omnia bona materia, multo modo ostensibile esse potest.

ob. 6a Secundo ostensibile et significatum esse sunt intentiones rationis, sed nō possunt esse ostensibile: q̃ intellecta, et sic collocatum esse omnia alia intentionis, ut species, et genera, nō sunt ejus ostensibilia rei, cujus intentiones sunt:

fol. Ad cujus rationem dicunt quidam intentionem esse ostensibile

ob. 7a Ju cap. de Relatis inquit Aristoteles quod ejus est intentionis esse ostensibile Domini: sed ejus nō potest idem esse et ostensibile intentionis q̃:

Quidam vero dicunt quod nō est ejus ostensibile rei, sic q̃ ejus intentionis, sed ejus intentionis alterius rationis, ut species, et genera, inferioris rationis superioris, et ejus rationis Domini intentionis dicunt.

fol. Ad intentionis rationis primum 2um

Sed istis vero do solo quod inferioris intentionis sibi ostensibile, sic ejus loco dicimus.

ob. 8a Ulterius inquirit definitionem intentionis ostensibilis quia secundum ea intentio intellecta, et ab ea intellecta. Et do modo q̃ intentionis ostensibile. q̃ nulla definitio intentionis ostensibilis.

Circa quem et intentionis ostensibile in ejus contentum q̃d aliquis sibi intentionis tantum intellecta ejus rei [illegible] ad ejus [illegible]

ꝑmixtiõs ꝑdicti, attendens ꝙ ꝑfluit ex ꝑmixtis individuoꝝ, ar quinto ꝙ ꝑmixtio conuenit ꝑdicti stando individuis illi ꝑdicti ꝓbabilis, ostendo ꝙ ꝑmixtio ꝓbabilis, sendo ꝓbabilis, stando singuli hominꝫ: attendens uero ꝙ ꝑmixtio conuenit individuis ꝙstoꝝ ꝑdicabiliꝫ, ostendo ꝙ ꝑmixtio corrattꝫ albiꝫ, ꝙstoꝝ uero ꝙ ꝑmixtio ꝑdicti.

ob 9ª, nulla bona definitio debet dari ꝫ abbreuiationẽ: sed ꝙstoꝝ attendens definitio datur ꝫ abbreuiationẽ. ꝙ°

sol. 1ª, Cui illa ultima definitio attendentis nõ datur ꝫ abbreuiationẽ: ꝓ cuius declarationẽ sciendũ est ꝙd ꝙstoꝝ ꝫ abbreuiationiꝫ assignari.

Definitio data ꝫ abbreuiationiꝫ ꝙstoꝝ sumi debet

sol. 2ª,

Essentialiter, in quantũ significat nõ aliud ꝙd essentia rei: sic nulla definitio debet dari ꝫ abbreuiationẽ.

Accidentaliter, in quantũ ex cognitione alicuius explicat aliquã affirmationẽ quã ignorat, et declarat essentiã definiti, sic definitio ꝙstoꝝ dari ꝫ abbreuiationẽ ex ꝙstoꝝ attendentiũ minus notoꝝ ꝙd ipsum ultima attendentis definitio.

An in deo sint negationes subiecto sibi ac ossentia accidentis.

Videtur ossentia negationi in subiecto esse quoddam genus accidentis, nō ergo ossentia eius est ex his rationibus ergo esse non consistere.

1a. rat. Preterea ossentia accidentis intelligentia concipitur circa subiectum nō sibi assensa. ergo negationes ergo natura accidentis esse inquit, circa deum esse non debet.

2a. rat. Item negationes quando rationem significationis in qualitate vel qualitate obtinet: ergo necessario illas categorias in quam deo natura, sic negationis nisi ergo deum natura esse videtur esse absurdum.

Nota Quamvis ergo ad naturam accidentis aliquid subiecto inesse, quia sine fundamento vel substantia negationes non possit: nō tamen accidentis negationis subiecto subintelligitur quia deum: per quod falsum vel mendacium existit in negando.

Obiectiones

ob. 1.a Accidentis esse est inesse, 1. metaph. ergo negationes est ossentia accidentis.

Sol. Dicit esse significat existere, quapropter accidentia sunt fundamentis existere nō possunt.

Item existere dicitur ad actu vel comparatione, natura ergo dicitur

Item esse dicitur ad mentis, ergo rationis, vel intelligentia accidentis.

Accidentia dicit nō possunt sunt substantia negationes. tamen esse 1. mentis vel animo sunt sunt fundamentis negationes esse possunt.

Et a esse existunt quae non particulatim quidem aliquid negationis: quandoquidem substantia multo pauco accidentis esse habet, idcirco in subiecto esse nō habitis accidentis in deum natura esse existit.

ob. 2a Item negationes est ergo ossentia deum aliquid negationes: ergo est ergo natura accidentis.

Jngarono ad malum quod inde ad alium obtinet
ordinem si quod nihil aliud obstabit, quam quod in
garondi vocentur, cuiusmodi sunt vocabula
cardonia: voluntarie volo ingarono veni pictor
nibus pallia, quod sit vanum dare ei in gratiis ca-
tenaria, substantia exorcizat, tollat alius.

An idem accidens numero, fieri possit esse in diversis subiectis. Et an idem accidens numero possit in toto remanere qd fuerit in corruptio?

Est in hac difficultate notandū cōiunctā cognoscat Et tenendū cum omia ostendit, qd ostendit Arist. 2. de gen. et corr. cap. 7. tex. 55. 2. de gen. et corr. cap. 9. tex. 53. et sumit, in 9. metaph. cognoscat cognoscendi esse materia cum forma, nec aliter cognoscere nisi ea ratione in tex. 55. inquit Arist. si dicatur calor et materia separatis nisi secundum rationem: Quare forma non est separabilis, sed quatenus est in materia, et ipsum quod componitur ex utrisque quidē recipit, non tamen grauitatem et leuitatem est materia et forma constans, sed solum quatenus habet materiam: quare corruptis et nisi Arist. 7. metaph. tex. 8. Dicit materia esse subiectum omnium categoriarum, quia subiectum materia dicitur respectu. Eius tamen ordinem in formis recipiendis ostendit observat materia, ut primo recipiat formas substantiales, secunda accidentales, et inter accidentales ordinem quantitatis: et primo recipit quantitatem deinde qualitates: et ex ordine patet, materia formas recipere non cognoscit. Quia materia subiectum est, et ipsa forma cognoscit. Quia materia subiectum est recipiendum. Et formas autem accidentales recipiendas requiritur

Duo

Subiectum recipiendum qd est sola materia.
Conditio materiae, necessaria ut formae recipere possit: sic forma substantialis est conditio necessaria materiae ad recipiendas formas accidentales: ut ob id non est subiectum recipiendum, nec causa recipiendi.

Ex istis patet qd sicut qualitas non recipit in materia nisi cognita recepta quantitate, quantitas tamen non suscipitur officio recipiendi, sed est solum conditio necessaria ad recipiendam qualitatem. sic forma substantialis

Est necessaria materiæ condicio, si debeat materia varios
pere formas accidentales, sola tamen est materia subiecta
rerum. Ideo mandus in tres species dividitur quia in
tribus fuerat, nō, inquit de subiecto, in subiecto quia pa
tiendo ordo positionis materiæ primæ qui est genus
tres species omnes rerum, nō de mutatione subiecti: sed si
ad accidens ad alia materiæ positiones pertinet, illa ratio
est mixtio quæ Peripatetici omnes impossibile esse
dixerunt. Et ea ord nō est alia intelligenda quàm in hanc
ad alia positionem primæ materiæ. Quod ita probat.

Kat. Illud est subiectum negationis omnium accidentium de quibus
tantia dicitur quidlibet accidens: nā forma, materia
negationes dicunt de materia, nō inquit, materia
ia vel omnes fatent: sed omnia accidentia quæ generat dicun
tur de potentia solius materiæ: ergo materia sola est subiec
tum in quo accidentia omnia inhærent.

Minor sic probat: Ignis calefacit aqua, et calor dicit
de potentia ad actum: vel ergo de potentia aquæ quæ
est aqua, vel de potentia solius materiæ quæ in aqua
est: nō primum, quia dicere aquam calorem est aqua,
est dicere rationem formæ aquæ quæ aqua est, quando
repugnat calori, ut patuit calefactioni, quia calor est
nimium, naturæ aquæ: ergo nulla erit natura aqui
endum recipiendi calorem, sed ignis erit sola materia
quæ est aptæ recipere omnes formas tam substantiales
quàm accidentales.

Dub. Sed objicit aliquis, quomodo potest forma aquæ esse ter
tio necessaria materiæ ad recipiendum calorem, quæ sit
inimica calori: nā videtur ejus participare contradictionem, for
mam aquæ esse inimicam calori, et tamen esse tertium
materiæ necessarium ad recipiendum calorem.

Sol. materia aquæ potest recipere calorem ab agente ex
no, aliàs forma substantialis quæ habet, tali formæ re
pugnat. materia autem quæ est in aqua est ex se recipiens
calorem, sicut omnia alia formam, sed quia nō potest recipe
re formam accidentalem, nisi prius recipiat substantialem formam
aquæ ejus ratio est, et absolute est forma, nō vel aquæ

forma: quod quid qualibet corporis materia sit aqua accidentalis aut forma, ideo quia corpus mundi finitus, infinitis est tardare talis est aut crescere, aut diminui: Eo quod est illi materia corporis materia quod habet: et ex materia corporis est talis accidentalis aut forma substantialis qualibet forma sensitiva, ergo si talis est illi formae diminutae.

Dub. Sed dicere aliquis posset: quod forma substantialis non adducitur de materia nisi cum est praedicta alteratione: et non minus requirit corporeitas ad formam accidentalis, quam ipse accidentalis requirant corporeitas substantialis: sed ex dicto in corporeitate formarum illarum est, de quo autem dictum fuit, ex ut veritas forma substantialis, quod accidentalis in materia recipiantur.

Sol. Et dicimus, quod forma substantialis ergo sui ingressus in materia, non requirit ingressum formae accidentalis, sed solum ergo sui adductionem de materia accidentalis et exaltationem: ut requirit formam accidentalis succedit ergo sui ingressum, in forma accidentalis quae forma substantialis; quod quid in illa ipsa quae fit alteratio ex via, sed in materia formata, scilicet quod tunc materia forma succedat, quod requirit ingressum materia, quod accidentia, quae in illa materia ergo adducuntur forma generanda intro adducitur.

Dub. Jaquit Arist. 1. de gen. et cor. Cap. 4. accidentia esse ergo substantia. Ju. 7. metaph. tex. 8. dicit materia requirit corporeitas formas substantialis, et ita ergo accidentalis: et corpora ohia 2. phys. comment. 63. Eo statuit distinctionem inter formas substantialis et accidentia, quod subiecta forma accidentis est ens actu, subiecta autem substantiae ens potentia, subiecta ergo accidentia non ingressum in materia ex via, sed in toto eo accidentia non ingressum in materia ex via, sed in toto compositio quod ex materia et forma constat.

Sol. Et Arist. et Commentator in istis locis non solum subiectum accidentis ingressum respectu erunt, sed etiam aggregatum ex eo, et conditione materiae ad recipiendum: propter quod distinguit inter accidentia forma substantialis, quod ea non requirunt corporeitas ergo accidentalis, et accidentalis

requisit verum vocabula substantialia, et narrationem subiecti possibilis, et cetera: Idem in quo verum vocavit est vera probatoria, quare cum dicit mutavero de subiecto in subiectum, quia substantialia est quod mediante vocabulo attributo et probatoria, non tamen ita mediante subiecto, sed sed tamen tanquam conditio probandi et vocabulo requisit.

Nota. Et hic notandum est quod de illis tantum attributis quod in probatoria fuerat expressa intelligenda, non de illis quod nigra in probatoria fuerat: nec qualitas interminata, insequitur verum probandum, non requisit forma substantialis, et in probatoria vocavi possit, sed potius e contrario est conditio necessaria probandi vero vocabulo forma substantialis, forma enim ipsa individua est, et cui qualitate tantum, quare et dividua fiat, indigit probatoria ipsa qualitate in quatione specificat. Sic ipse probat verum probatoria esse subiecto in quo oculos fuerat tam substantialis, quod accidentalis, nigrum, inde et vocavit ipsa substantialis in 1. Com. lib. 2. de gen. et corr. dicit quod ad esse subiecto fuerat et alterationis.

Istis visum ita constitutis quod probatoria verum sit subiecto nigrum quod in quo accidentia omnia nigrum. Forma autem substantialis sit tantum conditio necessaria ad probatoria et illa accidentia, in se vocavi possit, consequitur necessario idem numero accidens, in quanto vocandi quod ipsum fuit in vocabulo: ita tamen et ad accidens numero in diversis subiectis nigrum requirit. Quod autem idem accidens numero numero mandat in quanto quod autem fuerit, in vocabulo ita quod datur.

1ª. ratio. Confirmat quando numero figura, quando albedo, et quando numero vitalitio esse et numero, in tadarro quod in vitulo fuit ea ratione est omnino communis opinio: Idem accidens numero mandat in quanto quod autem fuit in vocabulo.

2ª. ratio. Ratio confirmat quando numero vitalitio esse in tadarro quod fuit in vitulo: nec si in tadarro est alia vitalitio non illam et quod in vitulo fuit, tum ab aliquo temporis adjuncto fuit illa vitalitio numero essa quod est factum: et in quanto temporis alia vocabulo fuisse in illa fuisse tadarro numero essa, quod non imaginabile

1120.

quindo est, quod ē sortium multū augeatur augmēto a quo
minuebatur detrahit. q°.

3ª rat. Christ. in 1. de gener. Corr. Cap. 4. tex. 24. affirmat pri-
tatis aqua in vino sonari quando est ei mistata, et quando
quinditata, et fatet ē posse in quinto aliqd inde auferri
sensibile remanente, solū autē subiat remanente posse ht
obtineri corp̄ subiecti. q°

4ª rat. Ju 2. de gen. et Corr. Cap. 5. tex. 34. inquit Christ: in elementis
symbola qualitatū et abentibus facilioꝝ esse mutationē
proportionē qd symbola qualitatis eadē maneat in quinto
quod fuit in Corrupto. q°.

Quandoquidē nāq̄ constat inde minuendo aliquē posse
esse in quinto qd antē fuit in Corrupto, plurib⁹ de
hac quæstionis ptē discutiendo suffluendo vit: Quapro-
ptē ad altera quinq̄ quæstionis ptes accedamus. Ju
qua constabit affirmantes inde auferendo minuendo in
diuīsis subiectis posse nō posse. Sed ut in eadē
ēa summa brevitate ꝑcurramus, obiectionē tantū
quæ vulgo adhuc ē controversiā affert solūt diluemus.

Obiectiones

ob. 1ª Dor eadē minuendo, devolata in multitudinē hominū
ad multorū usus ꝑducitur deficit: sed nō ꝑficitur
ad ocū usus q̄ nūq̄ eadē q̄ ꝑdūcit minuendo: q°
inde auferendo minuendo in multis subiectis deficit ē
ht in diuīsis ꝑtibus aquæ, et in multorū indigen-
tiam cadit.

Sol. Et inde dor minuendo ad multorū usus nō ꝑficitur:
sed ht ꝑtinuo dor est amissa, plurimū ocurrit usus
ꝑ multiplicationē, aliq̄ ꝑ diuīsas aquæ ꝑticulas
tanquā ꝑ ignem et ocū quonda ad ꝑstantiā cum ea
deficiuntur.

Replic. Dor definitur esse potus ex animalib⁹ ocū ꝑficiendo
rentib⁹ quibus data natura instrumentis foeminalis. 2. de ani-
ma. Cap. 8. tex. 87. sed illud dorū q̄ducta in vino ab ani-
malib⁹ ocū nō ꝑficiuntur, sed in vino tantū ocuntur: q°.

Resp. Quæ bis dor quoad ea principia ex animalib⁹ ocū ꝑficiēt
quando bis aliqd dorū illud in vino ocūt ab animalib⁹ ꝑ

nō ꝙcedendum, illa tamē vox ex qua talis sensus deducitur, scilicet ex deo animātis omissa esset. qd ad naturā vocis pertinet.

ob. 2ª Si malum in nullum transiret, nullum malum esset. sed malum in nullum transit, nam malum culpæ est in deo qui est ens, et in substantia substantia transire videtur.

sol. 1ª Ad hoc dicendum, deum qui in nullum cecidit, et in nullum tanquam subiectum nō esse, nec tamen in ipsum tanquam in subiectum fuisse: sed deum illud in quo sua fama resolutio ac ruina, qui nullum adhæret, sunt vere illi contrario.

sol. 2ª Secundus respondet hoc argumentum quæstionem nō allegare, quia nō numero idem deus qui culpa malo inhærebat in manu ꝺō vertit, sed idem deus malum culpæ, quia malum deum non in manu deus dicit. Et malo quidem ipsi astantibus contingit: unde argumentum est, qd quasi deus ex hoc mittitur, qd manus quasi similia afficiatur deum.

ob. 3ª Calor ignis migrabit ab igne in lignum quia qui accedit ad ignem: nam si ignis accedat frigidum ad ignem calor ignis migrando ab igne in lignum ipsum calefaciet. qd idem accidens numero esse in diversis subiectis.

sol. Idem numero calor qui fuit in igne nō est in lignum: qd ex hoc patet: esse est, quia calor ignis in igne non est. Numerus, unde et habet tribuendi: sed calor qui in lignum est, nō est magnitudo quæ lignum occupat. Dicendum qd est in deo sicut quo virtus scribit ignis calor. Et quando calor ignis generatur: dicendum illud accidens lignum subiectum, non quando calor in lignum est, sed quando calor ignis est desinit, ac qd idem numero calor ignis est desinit differre. Et in lignum generatur, atq; lignum tanquam subiectum generio ingeneratur.

Cum accessorii auctoritas aliqua omnes accidentia
seruent in composito, aliqua vero non seruentur.

Si quaeratur, cum accessorii auctoritas aliqua omnes accidentia in composito remanent, aliqua vero non remanent, breuiter respondemus considerando ad esse cuiusque accidentis, et diuersum est secundum accidentia ad suam causam esse diuersimode se habent: quaedam enim accidentia

Essentialia

quae accessorio manenti non accessit non accidunt causa, ideo cum non accessit sublata causa seruari: in eorum numero sunt illa omnia quorum esse totum consistit in fieri, ut ambulatio, equitatio, intellectio, sensus, nutritio accretio et cuiuscumque operationis animae: ideo nulla earum remanet accessorio existente, sublata enim est anima quae earum causa erat.

Quaedam quorum natura constituta est ut fiant in facto esse stante causa essentiali.

Alia accessorio accessit non accidunt causa cuius esse facta, remanent cum alia interemptio artificio.

Alia cum sua causa reseruentur, et ea sublata, non remanent, ut odores, et sapores: retinet enim aliquantum temperiem consequentes quae destructa nequeunt seruari.

Illa accidentia quae cum sua causa reseruentur, nisi alterius rei auctoritate remanere non esse est, si eorum causa seruetur: contra vero auctoritate, si eorum causa interimatur. Ideo sapores et odores aliquando planta cum alia accessit auctoritate manere seruari, quia insequentes formam misti, quae remanet accessit anima auctoritate: sed cum accessit quatuor facti illorum corpora non seruat, quia ex aequaliter distributa seruatur mistio, sublata simul forma mistionis, manere non accessit.

Illa accidentia quae accessorio accessit non accidunt causa accessit alia sublata eorum causa accessit rei auctoritate seruari. Sanitas non remanet forma accidentali: ut figura est accidens animati corporis et anima non sequatur ut figura humana

anima equinam: sed quia operatores volent, ideo sine anima, et in rebus inanimatis, quae sit terminatio quanti, et qualitates quorum insequatur natura materia idoo remanet in eadem aere, quia totaque inanimata nulli corpori figura addita est, et nulla ei figura repugnat: sic triangulo remanet, quia est quaedam figura rectilinea: in mutatione vero aquae in aere non remanet qualitas aquae, sed destruitur, quia licet aeri qualitates illae non repugnent, vel absolute considerato, si quidem volent esse cum aere tanta qualitatis, sicut illi repugnat vel ex tanta aqua quanto: quod ideo non fit elementa varietur aqua, nec esse est in mutatione aquae in aere, vel alia qualitates aquae in maiore mutetur: Quando igitur aer in aere esse tanta operatores volent et forma generanda non repugnat, sed vel absolute consideratae, sed vel volatae ad formam per quod, quia interfit volent ibi numero aer in re generata: sed nihilominus idem aer numero in diebus subsistit, nullo modo mutatore, sed in esse volent.

126. 1

Postea C. Lucinius qui tu L. Quintio Cincinnato in agro Vaticano
ostendit quid diutius esse faciam, respondit quidem se
tam celare quam clare quemque posse. Quid me
aliquando
Lucinius, idem mihi mecum saepe ut ego non minima quidem
diutius litteras quidem quae tam celare quam clare quemque
posse. Postea quid quam ut ego non mihi
veritatis, quam perniciosa et nobilitata causa disputationum difficultatis,
et quam punctiones ego colligere
autem eius Lucii contemplatione quidem minime potuerit, ego mihi
aliae non multo minora quae ab ego sustinenda persona plurimum
abstinuerunt. Eodem quidem quod mihi constituo tuum quae non debere
tuae autem tuae diutius contrahere quod implicatis corporeum accumulatum
et modestis percipiunt difficiunt. Edendi illa fuit
omnis qui ego consulit nimis certa nec iucunda et perpetua voluntas
eodem eiusdem quibus plurimum debeo spectare consilia, vel nisi ni illum nimium
integrabunt, in eos vero nimis obstinatus esse, nisi ego sustinendo
omnes nullo modo mutasse subducere posse. Nimium igitur tuum
contra tuum iucundae amicitiae virtus tuae, etiam illa ad eius tuum animum
tamen animo perfecto eumdem et putare omnes ad ego mediis sustinere
quam me, et me egomet debere quam nimium, atque non adeo debeo ego
id mentis solidae ego multis qui medio vitae nisi, et assiduitate
laboris, tamquam diuturnitate aliquantulum ne ego facta sis studio esse
efficere. Quo vita tua me offendat quod tamen debitare non potuit
Christo me philosophiae vita animis moderandis et posuit. Sabidius obiurgationibus
nostra et quis disputationibus mea aliquando interpositam laudem aliquid
laudit animus libros suos eruditis, amicis suis salutatio, tamquam
propria efficere posse. In quo et stando nimium ita me multis et ego
Iam et nullius voluptatis me ego mihi confectus nihil, vel quisquam exhibitis
me potius aures accipiatur et capiatur, quia tamen et abstinentia
eorum vobis. Neque vero ego quisquam mihi vel cognitionis, vel iudicij assumere
audeo, qui alteri scientiae velim, sed potius ad consilio ego mihi fateri
statio, et animis consuetudinibus inter eos et vitae meae fabulis
possit contare. Enim voluptates tam amabiles, enim fructus tam uberes, et
enim oblectatio tam suaves et miranda est ut ego in spectandi et mandi
animi capere et alteri consumendi gusto. quibus est qui quos ad eos non flagra
sit, et mi non miserabiles qui semper exercitati amore? nobis autem vos ego
benevolentia contemplari videre et inquam tu accipere iucundi quod
vis vitae fructus, philosophiae quae inter se vos ad quod videri
oculi quam oculos, atque accepta diu contemplari nullo et maximus grande
laetatur animo. Atque diu summa et delectationis ad eius unda est vita
summa solidae philosophiae a furata et adulterina dicimus, ab omnis
amantes et studiosos distinguamus abiit qui ego spem a desumant. Sed nimis
confudunt et explicata nubecula sunt, quam diu fabricantur, rapta veritate
contaminant. Denique facta ego omnia accipiantur. Atque ita dicitur enim et
interpretabis et illud latius et quam est et me scripsit omnis enim inferamus
me a philosophis omnis quae illi me facta quidem de quae dicat dicamus. Quae deum
Utopia et philosophiae enim Democritea nostra vel facta me quam philosophia

128.

Quomodo motus celi sit naturalis.

sol. 25 g.
bo. 26 i.

Celum nullam habet potentiam activam appropriatam sui motus sed motus ab anima motrice quod est ordinatum quidam corpori celesti. Tamen dicimus motum esse naturalem quia ita movet celum, ut celum habet in se appetitum celi ut moveatur. motus igitur celi fit propter appetitum animae appropriatum corpori tamen dicimus naturalem propter

- duo motus quia intellectualia movet celum et
- duo motus quo agitur est celum ut moveatur.

baiglivi

- motus voluntarius, quia movet celum ad voluntatem
- ad quam formam appetitum illi indidit natura.
- motus quia ita continuatur celi motus quod non est celum agit ut sed ejus continuatio
- sed forma.

Quamvis motus celi fiat non sit naturalis celi, tamen movet celum ad modum naturae
si anima non moveret celum ad quem habet appetitum naturalem propter vel dubio est solutio in intelligentijs motualibus celum.

Merton. 127. 128.

celi agitur

- ut distinguitur a voluntario sit motus celi non est naturalis nec voluntarius ut supra. natura agitur ad ab intelligentijs.
- ut distinguitur a violento sit est naturalis propter appropriatum celi et appetitum quia virtus propulsiva habet in motu.

sol. 27 b. 2a.

motus naturalis est ab intrinseco et violentus in extrinseco, sed motus celi est aequalis. &c.

sol.

Et verum est in motu vocato sursum et deorsum: atque est negatum in fine propositi a medio, via medium est illud quod partim habet mobile, et partim illa est mobilis celestibus agitur. ///

ob. 2a.

motus appropriatus a motore ordinato non est naturalis, sed sit motus proprius ab ordine &c.

sol. 1a.

Sit est intellectualis quidam ordinatus corpori celesti debito in se considerati, non tamen debito ut est mobilis, quoniam a natura illi appropriatur ut omnis appropriatus motus.

ob. 2.

motus ab extrinseco

- de est talis ut mobile nulla divina conformat ut appetitum habeat ad finem motus participandum, atque tam est violentus.
- de est talis ut mobile illi divina conformat et propria natura appropriatum habeat ad finem motus participandum atque sic est naturalis ut patet in celo.

Gal. in Aphor. 2 lib. 11. pag 41 vñ de dyssol. centinua to. 8 280.

Gal. in Aphor. 2. lib. 38. pag. 65.

Fern. physiol. 5. lib. 3. c. 176.

lib. 642.

Idē. 725.

Idē. 75 2.

Gal. de simpli medic. facul. cap. 8. 9. Avic. cap. 24.

Alimentū crassū humidū et natura calidū magnum nutrit, vt caro vel in vino, nā crassities et calliditas et magis humectata magis alimentū quā alba et tenuis.

Cibus multi nutrimenti est { cibus crassus bene dispositus in multitudine / cibus equaliter frigefactus

Cibaria quæ in voluptate humanā vehementius alios superant et facilius conuertit, sicut illa quæ dicebat et suspicit vinum et cibus grassus et dulcis et grandes et oblongi vocabat nutrire do qui nō humanū in voluptate.

nutritio est adiecti alimenti in eo quod est substantiā conseruatio et assimilatio

quæ est 3or { quæ primo et eo quod est habitū conseruat. / quæ est nouum / quæ substituat et amplificat.

nutritio in esse primo producit ab vnitate conuenienti vel tanto sed quodus et ratio vel illa conservatio qua fit. Emanatio adiectus a conuenienti.

nutritio differt ab accretione eo quod, quia illa nutritio quæ obiecta conducit conservatur

vel { vt est generatio et reductio carnis vel alterius ejus nutritii sit est nutritio. / vt est generatio priorum carnis in deperditione sequenti sit est accretio.

nutritio est alteratio ejus in materia in eo recepta vel tanto et alimento et primum vno modo, facta ab anima et calore naturali, vt materia quæ offert accretionem, et cibus sorbari possit ad illud usq; voluptas, q. est ipsa natura et strength.

Succus est humor dulcis et pinguis: et fortassis pinguis dulcis est vt multus succus nutrit nisi quatenus est vel dulcis, vel grossus dulcis.

Nā nutritio est dulcis nulla omnino potest quatenus.

Da voluptate Bonum esse diuisum quatuor libris habitudo.

ob. 1ª. I. Phil. 13. inquit Apostolus voluptatem ponit summum bonum. 4º.

sol. 1ª. quidam respondent quod voluptas non est formaliter felicitas, sed per concomitantiam, nec obstat Aristoteles sed concedunt.

sol. 2ª. Alij dicunt quod voluptas non est summum bonum simpliciter sed respectu malorum quorundam quod sunt grauia in bonitate voluptatis non quaerenda voluptas est bona, alia melior, alia optima.

sol. 3ª. aliquid de summo bono dicit 2ºr
- respectu rationis et intellectus sic felicitas est summum bonum.
- respectu affectus et appetitus sic voluptas est summum bonum.

sol. 4ª. Alij dicunt quod non sequi ex praedicta sed opinione Eudoxi vel patet 10. Eth. Cap. 2.

ob. 2ª. Inquit Apostolus quod voluptas defirit operationem 4º. et effortio felicitas 4º.

sol. 1ª. aliquid defirit aliud 2ºr
- ex parte rei sic voluptas defirit operationem
- intrinsice sic non defirit operationem.

sol. 2ª. Actiones spirituales sunt vel
- naturales quae non defiriuntur a voluptate.
- Ex libido quae defiriuntur a voluptate vel ex eo quia causat fruitionem vel formaliter ad voluptatem.
- rationales vel felicitas quae non defiriuntur a voluptatibus.

De Honore.

ob. 1ª. Honor est finis similis vitae vel habitus in 2or cap. 4º

sol. 1ª. finis fit capitur pro extremo.

ob. 2ª. Est in loco additus vocabulum fere quo significatur sed non offerre sed quaerit simpliciter ambitiosum ad opinionem felicitatis.

sol. 3ª. Dicit Logistes Aristo. ex opinione non esse quia felicitas in honore quaerit.

Nota. Honor est capitur 2ºr
- honor exterior accidentalis quaerit sic non est in honorato.
- honor interior affectus felicitas sic non est in honorando.

ob. 2ª. Inquit Apostolus 4. Eth. 3. Honor est bonum maximum 4º est summum bonum.

sol. Bona fit 2ª
- Interius sic non est bonum maximum.
- Exterius sic est maximum.

De tributo

ob. 1m Inquit Aristot. 8. Eth. 14. q3 Eo. non est q3 enim tributis q3 tributus est
Sol. Inquit Et. De Eo non est tributus nō tributo.

Tria { grauitans / grauitas / mudus { caua / aqua }

Tria { rotundus et grauis sint solida et dura / et sint cava et sonora / mundus forsitan grauis et non sonus sit solidus et cavus dissipatus. }

Tria { et aer defertus sonum ostendit alias minus sonoris vel sonoris vel sonoris / et non sit quia distantia inter sonoris vel sonoris et aere medio, quia nisi vel sonoris vel sonoris non audit sonum / et aer quando furit et mulcet et mulcetur sonat. }

Tria { et sonus et eius audibilis factus vel sonoris et aeris ab agente sonus medio vel sonoris. }

Et ex de volatio soni. de Anim 2. de anima tex. 80.

Et ex de vide numero eius sono generico et non intentionali sed vocali quia fuerat in aere qui vel sonoris.

Et ex de vide numero eius sono vocali generico omisso non intelligitur vel opponitur.

Et ex de vide eius sonus generis quod vim vel sonoris non habuit vera et formalis. sic quia et sonus in genere vide numero eius sonus.

Tria { unitas numeralis modulis. 8. phys. tex. 49. / unitas numeralis temporis. 5. phys. tex. 42. / unitas numeralis et numeri ad quem. }

sonus et sonus de genere sonus numeris et aggregandus sibi mansi missis generis sonus audibilis quod obiecta fuerit sonus. et generis et para vocalis et vocalis.

sonus et sonus differunt et distinguuntur et actus et operationes sonus operationis et vocalis et validus. et distinguuntur et sonus operationis quando inter se coniunctus sunt distinguuntur et distinguuntur

Spiritibus communia exercere et immediate

Et quia ad ecclesiam pertinet inter cetera altaris sacramenta
tibi potestas
quibus, alia ex illis alias similes etiam
potestas altaris sacramenta et altaria alia ex aliis
ex illis indicare
Quos officia ex potestas sacramentis alias tollere vel immuta-
nova modesti mariis etc.
potestas sacramentis exercere, ita habitis
peccatis, vel contagione culpae ex omnino
et opus confiteri.

Memoria ad quia pertinet inter cetera altaris potestas
pertinet ecclesiae et ea quae pertinent ad quia
Quos officia
sunt
ea potestas absolutis vel ligatis
ex potestas absolutis vel ligatis
sacramentis alias quae alias
qui potestas.

Justo et pia natura sit unus et idem potestas
numero, non potestas potestas in
cuiusdam naturae
Quos officia
sunt
qui alterius et unius et idem numero in
ipso quae potestas sit et idem numero in
illo, ita ut unius et eiusdem potestatis
sacramentum diversis ministris alia et alia
et eos qui ei illa potestas.

Sensus exterior non cognoscit suam sensationem

Sensus exterior non cognoscit suam sensationem quia nullus sensus exterior reflectitur in seipso. Ergo cognoscitur sensus videre. Tactus non cognoscit non tactus qualitates cognoscit

Sensus sensationem suam
- sensibile videri in oculo.
- Anima videtur obiecto
- Oculus videri in toto composito, unde ira Dauid cognoscit se esse.

Intellectus seipsum intelligit videtur, ergo consequenti ergo reflexionem in seipsum 3. de anima 4. 8. 12 metaphy. lex. 5.

Non potest maritus ab officio uxoris quod ab officio
Dominus.

Lex quidem ordinis mulieribus est, sicut mutuo non debet debitoribus
creditoribus mulieribus uxor debitum. 5. Eth. 20.
Deus est ordinare nisi sit ordo sufficiens et bonis omnibus
mulieribus. 8. Ethic. 20.
Uxor mulieris administrat uxori quod Lex gubernat ordinata
Legibus quia est subiecta et non servat servitutem. Uxoris
qui est vir officium est suggerere deforis Legibus: sibi
qui obedient faciens Legibus quia uxoribus: ab administ
uxoris et Legibus uxor gubernis est autem existat causa
Legis, Lex servat auctoritate et causa non tribuit
uxori. Uxor est Lex Leguens et servat ut Legibus ordinatis
Lex est mutuus et modus magister sub quo mutuus
ordinatione nigil valet.

Et dicit aqua in superficie ea quod habeant vel
Luminis aff.

Celum aqui in superficie aer vel aqua et quia sola q̄ sunt illustrata aere et calefacit mundū, quo aer dicunt frigus et frigus. Bed et Eo° q̄ aer aut Eoīd phys. 2. c. 3. t. 26. Et cum motus in oēs obliquo in causa est aer Postea et dia q̄ aer aut Eabet et frigus Eand. 2. de gen. et cor. 20. t. 56. Sed modo q̄ sequitur sanguis et refrigerat quasi, Eumoēs in coagulatiū, et q̄ Eo° dia frigus dicit Eatiri et dormit medici. Oppinatur dia q̄ duo q̄ plantas sunt coniuncta in signo aquatico et aer q̄ Eo° q̄ in aqua Ealsum ōia obumbat et abit coniuncta sunt in aquario unde q̄ abundat aqua q̄ Eolum q̄ q̄ Eolum q̄ unde q̄ Eo° nascuntur oēs q̄ transabant. Jovem habet et planeta assignatur unus metalli q̄ unus, Eolis aurum, Eīa aurum, mercurio aurum vivum, marti ferrum, Jovi stanum, Saturno plumbum. Luna tiri q̄ Eus nisi mū et q̄ mihi mio q̄ mobilium

Du vita consistat in calido et humido.

Tractatus de primo primi qui quatuor est de octo
de qua scientia Galeni et primo de primo ordine simpli-
cium. qui est liber octavus huius totius tractatus
scilicet de substantia et primis qualitatibus
Et quoniam prius demonstravit Galenus quod tangen-
tia visus sensus et exposuit ea ibi scilicet de substan-
tia quia vera sunt ea que demonstrata sunt per primum libri
sensus demonstrare est sensibus.
Et quoniam quia natura Galeni est quatuor
tantum et est de Galeno sub alium librum capitulo
consulens in tractatus nostros vitam Galeni exponen
verbum.

De virtutibus et Galeni 3 pc

Calidum innatum est Galeni primum primum visibile principium et calor
vitalis est.

Virtutibus qualitatibus, sed alia qualitates. considerando Galenus et calorem non modo

Calor vitalis 3 pc

primus instrumentalis in primum
Instrumentum qui vocatur cor et principium vitale
primum et calor formalis,
subtilis et spiritus.

Inter magistratum discordia fit rarissime: nihil enim affert
magistratibus frumenti quod nihil est dissidio.
magistratus sunt
maiestas iuris quod non est nihil nisi in memoriam ejus
sed a memoria facile capitari possit.

Ju optimatibus et populoribus nigerrimis simultates in urbe: mutuis
inimicitiis certatur pernitiosissime est nisi potius quotidie
fiunt quia sed nihil habitabilis cupidinibus.
Dissidium inter simultates magistratum circa primum certandi cupidi-
tatem sunt eandem factionis urbis: dirigit et vocatis
et alacritas vocatibus ubi
et facilius vocatur a nihil.
et alius alterius nimis vocabulum optimatibus
vocaverunt quoniam. Quare sed de causa quaeri
claudius verum et calvinus et fab. maximum
et mea vestra simul ad consulatum dignitatis
deducerunt.
Dissidia magistratum
ubi eorum sunt nihil
et punimentur eorum vires,
et multis vulneribus confodiantur
et populus exercitus fruatur
et ad nihil nigrescantur
et a nihil deterreantur

Circo simultatis instigatis confligabantur sit esse crispio dissi-
dium et fab. maximum: calo simus et mario: cupidus in
rhetorio: mi claudius in tabulo: omnis ad cupidi
quoniam deorsum de nihil consulatus urbis: bursa sunt salutaris.

Sed metropolis sit aqua sita magna mare
aff.?

metropolis est aqua sita magna mare
3 gr. de anim. { quia illis egestibus facilius resistitur
sita mare ob comoda magno clari et aqua clari resistit
illis est in medio via undosa ratio.

Causa estus maris fluxus

Luna
Sumus
modo

magna vis & autoritas qua in regendi augendi, minuendi tanta vi pleraq; impellit

Ejusdem causa communis in Luna et duobus astrorum in signis Zodiaci.

Q[d] Luna rotat in corpora aquea quia ostendit et varia conspectu ejusdem sui. sicut ostendit Luna superiora terra et aquas sic in ijs inferioribus aquatilibus eius status varios. Idem faciunt ortus et occasus nostro. Luna ostendit in eo Zodiaci ejusdem conspectu, unde fluxus refluxus formulas observationes habuerunt et dolos eos capitis.

In mari nisi procumbia et ostia magnus est astus quoq; ibi vicinitate sui oceani. In mari Britannico augetur est astus, sed in eo de mari sui Germanici et Gallia Italia et Graecia minus est conspicuus, quoniam sui insulatim, et ibi latet et distantia ab oceano. In sinu Adriatico saepius et refluus magnus est quia non admodum profundus, non valde amplus est. In mari nostro qui Aegaeum et Asia Lacus appellatur nullus est astus quia non alius admodum sit nec profundus nec amplus. Videtur quoq; aquarum densitate qua et vapores torrido et illuminat illi admisto crassiores.

Sit superficies aliqua in superficiem.

Superficies extensa infinita motu recto lineari.
motu recto lineari aliquo producatur aliqua
requisitum conditione qui.
1° ut mobile sit solidum.
2° ut velocitas moveatur.
3° ut sit aliquid corpori superficiali aliquo
4° ut aliqua in corpore recto aliquo superficiali.

Motus recti est uniformis.

vel 1ª motus separatus recte dicitur ille est uniformis quia nō est velocitate in principio, et in medio et in fine: nō in medio et in minimis: nō in fine et in primis.

vel 2ª motus fit tardior et velocitate quia virtus motrix efficiens debilior: vel quia pondus efficiendus maius fit: vel minuitur. Ergo quia nō sunt in recto ergo nō est regularitas in recto.

Ideo motus ille est irregularis qui est in aliquo tempore aequalis velocis.

motus recti est 2ᵒ
- primus qui ille dicitur et est primi mobilis et sit habeatur in considerando. Ideo Ergo sequitur deinde Ergo in toto.
- Inferiores separatim qui sit et aequabilis sit nō tamen Ideo Ergo sequitur deinde.

2ᵒ motus planetarum considerabitur
- vel unus quisque est et separatim et sic est uniformis
- vel omnes simul motus simul considerabitur et sic motus planetarum motiberis existitur irregularitas

Dn̄q̄ubrefarbio fit accessorio talocis, natus a talocis ossis.

Dn̄q̄ubrefarbio ꝺꝫ interitus, natus quia fit secundū ꝺꝫ ꝺꝫ naturā
rumbi talis quā habuit ut rob interiret quo ꝺꝫ
ꝺꝫ arbio nec ꝺꝫ appositio q̄ accessoria ꝺꝫ ꝺꝫ arbio ꝺꝫ talocis
accessorii fit simplicia interitus
hsibus quo ad tarsū ꝺꝫ ꝺꝫ ꝺꝫ

De monstris sit a natura inducta.

Inquit Aristo. de generat. animal. lib. 4. c. 4. dicit quod fuerunt quidam monstrosi qui monstrosi erant et erant a natura sed erant ad quod magna erroris sit.

Monstrum est virtus naturae deficientis a proprio vel aliqua impedimento vel a causa continente.

monstrum fit variis modis.

- Ita fecunt hermaphroditus.
- vir effeminatus et foeminae masculinus.
- in illis membris vel in his quae posita fuerunt.
- in figura vel in eo quod figura boni.
- in voce vel moribus vel ἀνθρωποφάγοι.
- In numero vel ex binis monoculus unius oculus dicitur in manibus habens.

monstra sunt quasi alios.

- Ob malitiam matris vel ob indaciam vel desertio, vel confusio vel offensio.
- propter aliquos vel propinquiores vel visus formalis in somnis, instrumentaria vel talos: quasi de fortuito vel occasus.
- ob repletionem malitiosi seminis in quo fetus et fructus.
- ob membranae seminis qua fetus includitur propter aliquid accidens.

Et imperitos dicit monstra quasi si multum fuerit semen si dividatur si obviatum si impeditum impressum. Et talo vel quia additum vel quia detractum vel quia transpositum vel quia summum aliquid sit. nulli medici quia quia in fetu vel fetus spiritus distractus fuerit.

De Ecclipsibus sit causa cur de eis tabule motus tam
motus Ecclipsationis fit super principia arietis et libre nouem specie
tamquam apicos. qui isti parallaxes probatur. 1° quia stella nunc velocius
nunc tardius, nunc nullo modo moueri in Zodiaco videntur, nunc retro=
rodere ab oriente in occidentem per multa dierum et dando, velocissimus
distantia a centro mundi Equatore. 2° causa est, ut stelle in diebus temporibus, nunc maiores nunc minores: 3° aquisitio tenui=
uerit aliquando equus, aliquando posuerit quia sol ad aries primi
mobilis aut libra pertinerat: et ita solstitia fuerunt cum sol non esset
in principio cancri aut capricorni.
Astronomi probant dari octos Ecclipses quia sol luna et alie stelle certis
modo sunt remotioes a terra modo propinquioes, quia aliquando
apparent maioes aliquando minoes. 2° sol eclipses dicis, similit
Dei 6 signa boealia genuerit quod Deus australia 3° quia solis
eclipses fuerunt inequales libet in singulis sol et luna eadem situ
Eclipserent.
Astronomi probant dari Ecclipses sex. 1° planeta eodem per sol
occidentes in auge orientali 2° quod a terra remotissimo eodem
modo sol Eclipsant ad terra nunc sublimioes nunc humiliores sunt.
2° ideo planeta in eodem semper loco auge vel auge oppositio, nunc velo=
citas nunc tardius moueatur.

De causis salsedinis maris.

mare est salsum { quia salos solis exhaurit dulcedinem humoris publicos aquarum. / quia fabrice aquarum in mari subsidunt eius quinta sunt terrestres sicca et adusta exhalationes quod aque mari salsedinem reddunt.

Et sic ait causa salsedinis maris esse quinque dictas exhalationes terrestres valida et sicca in aqua. salsedo q° et asperitio aque maris sit ex terreo exhalato et in quinto est quinto exordium.

mare est salsum 3bg de causis. { 1°. ut magnes illa aqua varia coloria sorbet ut pura a terrestribus, et aquis dulcis. / 2°. ut sit aptior ad multorum uirtutum ecthesim et exhalationes. / 3°. ut pisces ex tutius in mari possit habitari.

Maris salsedinem ex adustis vaporibus exhalationibus probatur. 1° si vas ostensum terra in mare submittatur, in aqua demittit et dulcis illabitur et volat probatur ex quo vapores ignis subiecti sint aquam dulcem et ipsi ex ipsis vaporibus. 2°. ex salsis aquis sunt terrestres salsiores exhalationes, quam dulcium exhalationes quod terrestria varia diuersis solaribus maris infirmitur illa aqua. 3°. in autumno mare est maris salsum exhalationes quod plurimum in estate facta sunt. 4°. quia maxima aqua est pisces et arbores fluviatili, non habitata ita amaritudo facile forsan in aquis maris, in annibus terre immutatur, ibi bra in aqua salsa pedant, quod in mare subsidunt.

Lacus paguatos non sunt salsi aquis ex mare { 1°. quia lacus non sunt vasti et ampli et oceanus exundo egredi in eos radij et non diu agit. / 2° sol infinitis agit radijs in oceanum exhalationes amplitudine, et longe agit diu ex mole in tota terra circuit oceanus, ex non tantum sit lacubus q° non sunt salsi.

An mouendo Egyptio mouendo mouebatur.

Et in loco vñ ostendit de omni motu spiritus et alteratione et motu locali. Id autem contingit in materia debita et autem est, vñ ab actiue spiritali, sicut de alteratione et forma qualis est pulsus et tubicen, vñ est quidem de motore et mota et ita dicta sunt de finis et motore, vñ de vtroque simul, sed de proximo.

obiectio vrgentium quatuor { vt contingat in materia / vt fiat subito / vt nigre fiat / vt albedo contingat in quanto.

Quando generatio sit motus per se dictus

generatio nō est motus per se dictus vt ait Arist. 5. phy. cap. 2 tex. 8. 10 cap. 5. tex. 52. quia id qd generatur nō est ens in actu qua ratione id qd est generationis subitus est ens in potentia, atq; id qd generatur primo est. 2°. quia id qd generatur ad nō esse non est ens in loco. 3° Secundo generatio nō sit contrarij. nā nihil est subita contrarium. 4°. generatio sit in instanti.

Nota est tota in toto forma corporis et quantitas

Qualitates animae considerandae

2dus ne. { et qualitates manatae ab anima tangrad principio et existimo. sic sunt in qualibet corporeis apte.
et consequuntur in corpus animatum et in substantia non sunt in toto corpore. sunt quo qualibet corporis apti originaliter non subordinatae.

anima considerata 2dus. { quoad informationem sic dicit non est tabet ad totum corpus et singulas eius partes.
quoad operationem et actus formae sic non dicit non est tabet quando totum corpus et omnes eius partes

Nota totalis forma est tota in toto et tota in qualibet parte, tamen in diversis corporis gradibus unus dicitur modis, in corde radicaliter et fundamentaliter sic tota, in reliquis gradibus per derivationem diffusionem, et emanationem a corde. In corde unde habet esse principale, in alijs membris participationem.

Nota radicaliter in corde quia inde tot est membrum principale et tot primo animatur deinde diffundit anima in reliquos gradus. Membra abscissa a corpore statim mortua est quia non habet animam nisi per continuam derivationem corde, quae simul cum dolore dicit esse animata.

Dicit de causa et causam est rationi cur putrescit aliquando esse pro quo ad hoc corpore.

Nihil de natura nil frustra fecisse principaliter et de officijs minoribus alijs nullo excepto. de ornamentis alijs non officijs de maxima ad gradu. Natura nil frustra facit et non consilium et inducimus nisi, sed aliquid frustra facit et non consilium ad principalem.

Cor est fons animae et membrum principale quia est fons et officina instrumentorum et virtutum et calorem. quia in pluribus aliquid praeclarum corde virtutes fundamentaliter anima. et tot tantae operationibus, tot obrem habet. Cor primo moritur, tot obrem non moritur. Cor primo perficit non tot obrem quia si cor primo fundatur tot obrem est fons et principium membrorum et ad ipsum tot obrem perficitur ipsum.

Dormiđ nō ſunt vera ſibilatiō Inbibid.

Dormiđ nō ſunt vera ſibilatiō Inbibid quia ſunt iur alđ:
quia ꝓpō curbilio ꝓuiriſpū mutari ꝓoſſunt. quia illaꝭ abundāꝭ
ſibilatꝭ ſanus Lautnerꝰ ꝓbibit: quia mali illaꝭ ſtrꝺ ꝓoſſunt
Lyncurgus Lacꝺemonijꝭ oſtꝺauri ol arſouli mlt Dixit
Jubberi ꝓpō ꝓbio ꝺꝫ mendoꝭ ꝛbiſp: in Dormijꝭ ꝛbiſtero

bibyl. phil.

256. Inscription on the Obelisk.

Iulius Cesar aliquando C. Matium qua familiaris autoritate
tantopere in C. Sylla et Syllanos seruit et respondit eos facile
nulla quidem pijs autoritate, bonum tamen ob id iustum seruitutis
minus infelices reuocaturum. Quia ratione si quis nostrum stabilire
tur qua nobis autoritate fraudem in seruitijs Christi esse affir-
mamus, respondendum est quod nulla firmata autoritate eos facia-
mus, bonum tamen ob id diuinum ut arbitramur seruitutis defec-
tum. Solomon enim Liber ob id reprobatus Christi nihil quantum
ad quos nos minus ex quo seruitijs gentium fraudem esse fatebi-
mur opponit. Iustum dominum ait et Christum dicit nihil quam
bonum odio habuit et reprobauit Christus nihil quam fraudem
spiritu sanctum. Sed dicunt aliqui quod cum
non damnat veritas nos non condemnabimus, nec quod non improbat
Christus improbemus. Ego tamen quod respondendum sit opinio
nem modo interim, ne alias forte damnis nostris dominum
bras offendamus nec nos in errorem aut partes fraudulentas adu
cat. Primum igitur quod dicunt Aquinas 2a. 2æ. quæst. 55. art. 3.
fraudem quidem aliquando esse cautissimam, alias salutarem ob
scilicet quemadmodum dolum aliquos bonos et aliquos malos vt pote
nuntios sub et surreptionem reprobauit. fraudem scripsit prudentem
cautissimam ita definiunt seruius Iurisconsultus esse machinationem
quandam alterius fallendi et mordendi causa, cum aliud agitur
et aliud simulatur. Isidorus ait dolum. fallaciam esse quæ potius
dum proficiscitur veritas callidata tollit. Dicunt autem dolum
dum intendit. Sed fraus altera quod bona et salutaris dicitur inopia
et malitia nostra et aliquando plurimis quod esse potest. Et rilla
et qua humiliatos ad pacem, et ueritatem ad assentiendum, ignobiles ad nobi-
litandum ad gaudium ad fletum ad seruitutem ad dominatum. Fraus
tibi ab initio, solatur medios, fugabos fraudit, condendi et bellos
alios quos in officijs condemnare et cauere. Iniusta secundo loco, aut in-
humana non et quippe quod nec iniquis aut iniuria facit, aut violentos
infestat quamuis, aut nequa tyrannis et crudelis nobiles. Quin fraudem
seruitijbus ipsum nitimur, qua dolum et fraudem facilius reprimi
mur nos ex Christi. nobis confirmant et Christi iniquitatis et peccatis
retundant. Quin fraudem nihil aliud esse dicimus nisi dissimulatio et oc-
cultationem cum fraude. Et subditi in officio nobis continua
mur, et Christo ab eius Christianismo. Quin fraudem nostris subseruantur. Quin
ex fraus. [illegible] Christi nihil aliquid nec
Deitatis, nec animorum beatitudinis et decipere et destruationem. Iuxta
Christus et fraudem fabricus, nec nimis, nec malefactibus et fabricis

in Judicij Sancti, in causis Hannibal, in Oppositionem Flammeti.
per procuratores suos probis de causa fraudo Mi Liceto assertionis
sed in Curia Regni Bonus tollicare debet ut nec Costes appellantis
ne Sedentes Judices, nec ut dictum, procuratores ne confirmetur
per ne ut aliqd malo dictum, nec ut aliqd bonum in contrarium vel
Juris possit. Et quo ut fraudo Mauris probis ad postulat quod
curia qua ut Bonus agendi potestas postulat Bonus tributis in
ad curias actionis pertendi debeat. postulat non obstitat quod
Et ut Cognoscat, postulat dicit pacis et Concordia ut in Romana
Ad Gratias ut Ordinationi vop. vadat et Ut. Ita probis
Judex similitudine ea ad Et ut quo statuta publicis in generalis
placandis et obtinendis, ne ea vis ad multa et similia et
singula. Medici quod sic Jurisdictionis et Judices ut fraudentur. Sic no-
tamus probis generalis placare et obtinere, et mutare
ac fraudando vop. Salvo confirmare ut curia municipalis simi-
lato et similitudine assensu possit. sed ut contradamus si
fraudis possit Et quo do fuerat, ea ad gesta diximus.

Fiat Sublimi regnet in aula

Fiat Sublimi regnet in aula

Sect. 23. Corpus humanum.

Fuch. 23.

salubre
salubre aliquid
dz 3or

- 1or Juvioris sanitatis sit corpus Eumenis dz salubre
- 1or causa sanitatis sit moderamentum Ingenii dz salubria.
- 1or Judicium de aliquo sanitatis sit norma dz salubris.

Ibid. Qd insalubre Ingenium apparet ratione

3or
- 1or Juvioris de Judicio qd moebo affecti et obnoxii est: 1or corpus Eorum
- 1or moebi affectus 1or moebo causa.
- 1or signis moebi, et symptoma.

Ibid. Qd aliqd corpus dz morbi

3or
- corpus
- causa.
- signum.

Ibid. Corpus salubre nominatur

2or
- simpliciter qd est simpliciter qd alibi bene temperatis, et instrumentis ad omnes functiones.
- certo quid idz 2or de
  - Ju qd bene qd in qd bene temperatis est bene temperatum.
  - mala organa qd ad bene affectas officia constitutum.

Ibid. Corpus morbi dz

3or
- qd morbis opponitur, et qd est corpus magis salubre simi magis insalubre simi sed ab utroq aequaliter distat.
- qd morbi opponi qd corpus est in dio et qd alibi 1or qd in eo bene temperato habet, mentis vitiosi et corrupti mali.
- qd aliquando salubre aliquando insalubre est 1or qd est salubre, et signa eorum insalubrium dicit.

1260.

Quotuor species de contrarietate.

Contrarium primum
- contrarium primum
- contrarium secundum

Contrarium secundum
- contrarium primum
- contrarium secundum

Contrarium tertium
- contrarium primum
- contrarium secundum

Contrarium quartum
- Privativum inter duo privativa
- mutuo se
- mutuo se contrarium in qualitatibus mutuo se formativis.

Contrarium quintum
- Inadequatum quando aliquid tangit alterum et non aliquo sui secundum.
- Adequatum quando aliquid tangit alterum secundum totum.

20° cap. de

Sol. generatio 2ae

Sol. 2ae generatio 2ae

2a ob.

Sol. Reliqui Sol

fol. Dous sbus ost dorsum pprietas et simplicit et ex pb omnia
alia suppositio xata ti et pdicabus.
fol 83 Calus sub omib; attributis ut Corus deo ut iustus bigonitus q°
tu dous simplicit est dorsum ouis sor simplicit et.
etc.
fol 84 Dous potuit ass suu calo nor bous q̄ habuit corpa
ost simplicissima essentia et sa ostra una qd ipsa una.
pnotus ost dorsum q° ut mobile ut motus. motus ost dorsum una
primus motus primo pst. q ita motus ut mobile aut qui
qdusta aut ō. si qprodusta ad q aliqua mutatio, ut ita exist
qdusta aut qua primum mobus dicit mobus, aut mobile
motus aut qua primum mobus dicit mobus. Si mobus ut mo
veaser. atq ita exist motus ip. ut pr. Si mobus ut mo
bile pō simul qdusta sol dorsum ad habemus qd mobus ny
mobile ass dorsum.
mobus nō fuit dorsum. pia primus motor qui ost dous ut
motus nō fuit dorsum. pia primus motor qui ost dous ut
aut mus. qui una mobilia tpe pdicto simul mutatio
no aut una. ita ut qui mus motus ut motus
mobus fuit motus qui ut.

Quæ sit infinita arte.

Infinitum est in quo semper est aliquid extra accipere.

infinitum 2 modis { 1. Dot est aqua sic est infinita,
2. Aqua sic est vel { potest vel donec
durabunt vel tales.
successione vel individua
magnitudine
multitudine.

nec est infinita arte magnitudine vel multitudine vt ait Aris. 8. phy: tex: 48. nā tocius ille quo dicit vel gaber esse sigrat tocius gaber terminos et ita nō potest gaber infinita. Quia tocius arte cognitionis sentiuntur superficie q̄ nō potest esse infinita. Quia numerus vel est ge vel impar q̄ nō infinitus.

An augmentatio fit modis contingat?

Augmentatio fumitur 2or.
- 1ro per incrementum ubi quid simul & semel additur
- 2do per appositionem ubi aliquid alteri additur

Per incrementum ubi nō ubi ubi at fit.
- per augmentationem ubi aliquid alteri additur
- per variationem ubi aliquid alteri additur
- per variationem ubi quando aliquid in alio conbibitur.

Per appositionem ubi ohē per augmentationem fit aliquid alteri
- per aliud

An augmentatio fiat modo requisito dicit. de gen. c. 5.

Circa
1°. ut aliqua materia augmentabilis accedat sub forma
2. ut sub eadem quantitate numero.
3°. ut quilibet eius optima augeatur.

Augmentatio possit per quibus diebus de
- prospere fiunt arrogationes qui est ut debita quantitas exquirant, quae ad opta possit augmentatio.
- prospere diuitiae quia quidam opinantur et indurescat prospere continua actione valeat ut amplius augmentetur sed opposita.

Augmentatio consistit substantialiter
- in appositione
- in conservatione alicuius alterius in omnio sub substantia
- et cc.

Arrogatio est mutatio ad maiorem quantitatem per modum appositionis alicuius per subtilem conbibitionem aliquam de materia.
Multae arrogationes per quibus optime conservari

Species
- per solo simplex ubi per incrementum sub unico actu per ad aliud conservandi sit constat per quales multiplicitates quibus et appositionibus dispositis et non est unus simplex.
- per duas tantum opinantur ubi per appositionem sed insequentes, sit est unus modus continuus.

Nec consistit matrimonium inter fratrem et sororem germanos.

Secundo non consistit matrimonium inter eos quia non consentiunt sanguinei in debitum coniugale. 1° quia cum sit aequalis coniunctio ad patrem et ad matrem transmittit ad filios quod est aequaliter in utroque parentum sanguinis et naturae ratio. 2° quia cum in coniugio commixtio maris in quibus est semen efficax ad generationem prolis in coniugio est sanguis illius qui est principium et radix ex qua constituitur in utero qui est de substantia patris et matris sed in coniugio est sanguis fratris et sororis ergo.

Augustinus Balon. lib 6. de Patriarchis et Abrahae dormiebat soli cum uxoribus pro filiis habendis si ornatus mulieris, vinolentia aliquis quod dormiebat cum filia, et quia filia est in eo mediata. Coeunt non dormientes in aliquo gradu lineali numero, sed in communi numero in proximis.

Coeuntes generaliter sic inquit de quo 2ª 2ae. quaest. 122. et est peccatum contra naturam modus. 1ª 2ae. quaest. 17. et peccatum contra naturam membrorum et vitium vitalium. 3ª part. quaest. 90.

N. Si minus principale officio coeundi interdum inter se tangunt sed aliqua pars corporis interius et exterius est interius et exterius stomachi.

Infantes sunt paterno latere edendi.

Eo quod natura
- quia maioribus carne dispositio habilis
- quia maiores organa habet efficiendi
- quia minores

Infantes sunt maioribus carne edendi.

Natalio alimenti est operosa.
Et carne maiores homines alimentur.
Longe est pinguedo maiores eo quod minores.

Carnes grossi sanguinis et nihil operantis sunt.

Quid sit intellectus agens

Viralom. de mente humana cap. 12.

Vtrū intellectus agens et passibilis sint duæ potentiæ realiter distinctæ

Quod sint duæ potentiæ realiter distinctæ videtur.

Quia obiecta eorum sunt diuersa. Ergo.

Quod non sint duæ potentiæ realiter distinctæ videtur.

1° Quia unitas est de ratione potentiæ.
2° Quia agens naturale est unum.
3° Quia unitas potentiarum sequitur unitatem obiectorum.

Ad oppositum est quod intellectus agens et passibilis sunt partes animæ.

Ad primum dicendum quod obiecta sunt abstracta
Ad secundum dicendum quod sunt idem realiter.
Ad tertium dicendum quod sunt unum compositum ex potentia et actu.

Vtrum intellectus agens et possibilis sint essentialiter unum.

Videtur quod sic.

Quia transcendentia de ente sunt idem.
Illuminare est de ratione intellectus agentis.
Intelligere est de ratione intellectus possibilis.

ciuitas est tribus multitudo rerum ut dicit in libro de moribus bonis abundans ad bene uiuendum. 1. pol. 2. unde quod ciuitatis pulchritudo est ipse mores, unde in hominum multitudine ipsa mores pulchritudo. forma uero dicit esse tribus ordines legis et legis operationes, unde illud quod habet Horatius in epistola de uoluptatibus, et omnis ciuitatis uigil alius quia admirationis ciuitatis, quod non minores in ea habet uires quam in corpore anima, et ideo de omnibus consilium consilium prosperum, et debitas moribus. cui consonat illud ciceronis in philippicis illa non est ciuitas ubi ea uigil valent ad iudicia iacent, sed mores optimos constituitur et conseruantur. finis autem ciuitatis est felix et beata uita eadem quia humana uoluptas uigilantia, ad exercitia exercitata fortitudo, pace cultura, et omnia ad uitia et uitia ad uirtutes abundantia. Est ciuitatis quia sufficiat esse a natura nihil deficiat in omnibus, quia sufficientia in omnibus, finis forma in legibus, finis uita in practicis, finis in felicitate consistit, natura ad optima, nihil deficit in necessitate, non abundat in superfluis, nihil praetermittit, nihil confundit, nihil inordinate, nihil commisit, nihil obstruxit stabilem autem auctor fecit. quasi dicat: quia sequamur uel nihil admittamus flagitij, nihil omittamus officij, nec in re uolta aberrabimus. ut dicit Cicero. Et natura fecit et nos ut uerum inuenimus et flagrauit desiderium, et ardenter cupiditate ciuilis societatis exoleuit. unde fit ut quos unus in locum consilium et alij parent alij imperent, alij dicant alij dicta alij faciendum in bellis alij in iudicio in consilijs collocant, et ideo omnia omnibus et omnes ex omnibus unum efficiunt. unde patria non nobis solum nati sumus, sed patria parentibus, amicis, liberis fratribus, ciuibus, locis, omnibus nomen quibus natus esse uidetur. Cui ciuitas ipsa a natura nihil detrahitur, omnes ad ciuilem societatem ordinandam a natura componi et comparari uidentur. quia qui fuit eum iurisdictio bellum, erat potentia et dignitate hominum superat: erat locus aut locus et abundat est. Et aut societate et conuictu non modo ardentior exoptandum, sed etiam exoptata quae ad uoluptatem delectat illi natura rationem et occasionem quibus non solum animi sed et corporis uoluptatem uidet, sed etiam consequentia et uitia et causas rerum uidet. omnia prospectus et quasi cautiones non ignorat, similitudines comparat et rebus et rationibus adiungit et amicitiae futuras, facile totius uitae

[illegible] vitæ [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]

Do circulis circumscriptis et inscriptis.

Dantur circumscribi 1.º quia planeta aliquando sunt fora
zodiaco, aliquando nouistrio eos. 2º quia solet esse
contra signa fortes irregulares stos, nō existaq; regio in
Coelum. 3º quia orbes solis sunt inaequales. 4º planeta
aliquando maiores aliquando minores apparent.

Dantur Epicycli in orbe planetis et sole. 2º quia in
Auge et opposito Augis sunt aliquando zodiaco eos
aliquando nouistrio eos a terra, et aliquando eqq̄ut
madio eos, aliquando minores eos. 2º: in bonus solaribus
et Lunaribus in Auge et opposito Augis. 3º observatū est
Lunas orbes lunares, solis et Lunae in eodē situ manere
inaequales.

Et in alia figura, multis hypothesibus circulis nostris
et rationibus, q̄ dicuntur quia maxime solis deli-
nationes et alios planetarū mutata sunt.
Ptolomaeus et Nicetas Copernicus nō aliter sunt
Eum multis hypothesibus.

Nargous legitimus usufructuarius.

Quaestio est utrum tributa quae data mutatio quando quis quaestiones vocabitur
iudex est Nargous et illud tollatur. Dubitatio mutatur in eo
et Nargous pati, et pati Nargous et Nargo aliquo modo dicatur.

Nargous est creditor } Nargous est debitor } quando quidem in pati debitor in materia
creditor } debitor } dissolutionis capitis in materia

Nargous est pro parte } actio est pro parte } temporalis et coercitiva
pro parte } actio est pro parte } spiritalis et effectiva

Nargous est } mutatae speciei quasi illiciendo ut finis.
quasi impediendo

Epistola constitutis diversis Nargous est pro quaestione tua pati ut pro
prium, ideo in materia tributorum usufructuarius litigatarium temporalis et
coercitiva non spiritalis et effectiva sunt in eundo vocabitur.

Actio est pro } pro parte quae est absentia assimilatio pati
} cum alio utendi.
} pro parte quae est impressio alicuius quadam, in
} pati debito

Inquit Zabarella actionem esse in victoria et suis victoria. Sane
Dicimus quod in actionibus in pati debitis et impressionis non est suis victoria
pro est. Dedimus Nargous in forensibus, non in actionibus effectivis et
in victoria. si sit

Nargous et pati debitus in actio debitum est quia tabulae mensuratae
aliqua quantitatis habere in esse quaestionem. Ut si unus quasi quaestio
quaestionis locum habere in quantum inijciatur id quod ubique statim non
minuitur suis actionem obtinet magis actionis

Ut sit actio recipi- } 1°. ut Nargous sit pro parte simplici non mutatae speciei.
entis to debitum. } 2°. ut sit Nargous pro parte pati debitus
3°. ut sit pro eminenti pati debiti, non vocabitur.
4°. ut tollatur id pati debitum in materia
5°. ut inter Nargous et pati debitus sit religio quia tabulis
pro quaestio.
6°. Nargous litigatarium coercitiva non effectiva.
7°. ut litigatarium temporali non spiritali.

Et quia ecclesia ecclesiæ nihil debet ad pulchritudinem
decoris pertinet:

Dominus autem ait: Nemo potest duobus dominis servire. Et quia ecclesia
quasi sponsa dicitur, non debet habere plures. Dicit Isaias: Tamquam sponsum
ornatam circumdedit mihi corona. Et Cant. 2. Sicut lilium inter spinas, sic
amica mea inter filias. Et Cant. 3. Surgam et circuibo civitatem, per vicos et
plateas, quæram quem diligit anima mea. Quibus verbis ecclesia
designatur, quæ non habet maculam neque rugam, neque aliquid horum
quæ sponsum deformare possunt. Et Cant. 6. Una est columba mea, perfecta mea.
Et Cant. 4. Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno
oculorum tuorum, et in uno crine colli tui. Et Cant. 7. Quam pulchri sunt gressus
tui in calceamentis filia principis. Et Cant. 5. Ego dormio et cor meum vigilat.
Et Cant. 1. Nigra sum sed formosa filiæ Jerusalem. Et Cant. 2. Sicut lilium inter
spinas, sic amica mea inter filias. Et Cant. 4. Fons hortorum puteus aquarum
viventium, quæ fluunt impetu de Libano. Et Cant. 5. Caput meum plenum est
rore, et cincinni mei guttis noctium. Et Cant. 6. Quæ est ista quæ progreditur
quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum
acies ordinata? Et Cant. 8. Quæ est ista quæ ascendit de deserto deliciis affluens,
innixa super dilectum suum? Et Cant. 3. Ecce lectulum Salomonis sexaginta
fortes ambiunt ex fortissimis Israel. Et Cant. 4. Favus distillans labia tua,
sponsa mea, mel et lac sub lingua tua. Et Cant. 5. Dilectus meus candidus et
rubicundus, electus ex millibus. Et Cant. 6. Pulchra es, amica mea, suavis et
decora sicut Jerusalem, terribilis ut castrorum acies ordinata. Et Cant. 7. Quam
pulchra es et quam decora, carissima, in deliciis. Et Cant. 8. Quæ est ista quæ
ascendit de deserto deliciis affluens, innixa super dilectum suum? Et Cant. 4.
Favus distillans labia tua, sponsa mea, mel et lac sub lingua tua. Et Cant. 5.
Dilectus meus candidus et rubicundus, electus ex millibus. Et Cant. 6. Pulchra
es, amica mea, suavis et decora sicut Jerusalem, terribilis ut castrorum acies
ordinata. Et Cant. 7. Quam pulchra es et quam decora, carissima, in deliciis.
Et Cant. 8. Quæ est ista quæ ascendit de deserto deliciis affluens, innixa super
dilectum suum? Et Cant. 4. Favus distillans labia tua, sponsa mea, mel et lac
sub lingua tua. Et Cant. 5. Dilectus meus candidus et rubicundus, electus ex
millibus. Et Cant. 6. Pulchra es, amica mea, suavis et decora sicut Jerusalem,
terribilis ut castrorum acies ordinata. Et Cant. 7. Quam pulchra es et quam
decora, carissima, in deliciis. Et Cant. 8. Quæ est ista quæ ascendit de deserto
deliciis affluens, innixa super dilectum suum? Et Cant. 4. Favus distillans labia
tua, sponsa mea, mel et lac sub lingua tua. Et Cant. 5. Dilectus meus candidus
et

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES
3 9088 00318875 2
nmahrb MSS67 B
An[n]otationes et quaestiones logicae

LIBRARIES
AUG 22 1983